

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
KAMU YÖNETİMİ BİLİM DALI

BELEDİYELERİN GENÇLİK HİZMETLERİ: MANİSA ÖRNEĞİ

Mehmet KAYA

Danışman
Doç. Dr. Ahmet UÇAR

MANİSA-2019

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
KAMU YÖNETİMİ BİLİM DALI

BELEDİYELERİN GENÇLİK HİZMETLERİ: MANİSA ÖRNEĞİ

Mehmet KAYA

Danışman
Doç. Dr. Ahmet UÇAR

MANİSA-2019

	T.C. MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ	Doküman Kodu	FRYL-031
	YÜKSEK LİSANS EĞİTİMİ FORMLARI Tez Savunma Sınavı Tutanağı	Yayınlanma Tarihi	26/03/2018
		Revizyon No/Tarih	2/23/03/2018
		Sayfa	1/1

TEZ SAVUNMA SINAV TUTANAĞI

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 25.07.2019 tarih ve 26/38 sayılı toplantısında oluşturulan jürimiz tarafından Manisa Celal Bayar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin 9. Maddesi gereğince Enstitümüz Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Kamu Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Mehmet KAYA'nın "BELEDİYELERİN GENÇLİK HİZMETLERİ: MANİSA ÖRNEĞİ" konulu tezi incelenmiş ve aday 05.08.2019 tarihinde saat 11:00'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra ⁷⁵... dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin,

BAŞARILI olduğuna

OY BİRLİĞİ

DÜZELTME yapılmasına

OY ÇOKLUĞU

RED edilmesine

ile karar verilmiştir.

BAŞKAN

Dr. Öğ. Üy. Ahmet Barbak

ÜYE

Dr. Öğ. Üy. Ahmet Uçar

ÜYE

Dr. Öğ. Üy. İsmail Başaran

Evet

A

Hayır

Tez, burs, ödül veya Teşvik programına (Tüba, Fullbright vb.) aday olabilir.

Tez, mutlaka basılmalıdır.

Tez, mevcut haliyle basılmalıdır.

Tez, gözden geçirildikten sonra basılmalıdır.

Tez, basımı gereksizdir.

* Bu halde adaya 3 ay süre verilir. İkinci tez savunma sınavında da başarısız olan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

** Bu halde adayın Enstitü ile ilişkisi kesilir.

Hazırlayan
Enstitü Sekreteri

Onaylayan
Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Belediyelerin Gençlik Hizmetleri: Manisa Örneği” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlâk ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

05/08/2019

Mehmet KAYA

İmza

ÖZET

BELEDİYELERİN GENÇLİK HİZMETLERİ: MANİSA ÖRNEĞİ

Kamu yönetiminin önemli bir parçası olan belediyeler, kamusal hizmetlerin vatandaşa en etkin, verimli, kısa yoldan, hızlı ve düşük maliyetle sunulmasını sağlayan kurumlardır. Hizmet alanların, kamu gücü ve kuruluşu olarak ilk muhatap oldukları ve en kolay ulaştıkları yönetim birimleridir. Belediyeler önceleri sadece klâsik kent hizmetlerini sunarken, 1970'li yıllardan sonra sosyal devlet anlayışı bağlamında gençlik hizmetleri, sağlık, spor ve yaşlı bakımı gibi bir takım sosyal hizmetleri de sunmaya başlamışlardır. Bu anlamada, gelişen teknoloji ile birlikte beşerî sermayenin ve yetişmiş insan gücünün öneminin artması genç ve dinamik nüfusa sahip olan ülkemizde gençlik hizmetlerini daha da önemli hale getirmiştir. Ülkemizde özellikle son yıllarda yaşanan ekonomik gelişmeler, hızlı kentleşme, iletişim ve ulaşım imkânlarının artması ile gençlerin kamu kurumlarından hizmet alma beklentisi ve isteği artmış; eğitim, kültür, spor, sanat ve sosyal hizmetler ile ilgili beklenti düzeyleri yükselmiştir.

Bu çalışmanın amacı, sosyal belediyecilik anlamında belediyelerin gençlere sunduğu hizmetlerden, hizmet alanların gençlerin algılarının araştırılmasıdır. Bu kapsamda önce belediyelerin kuruluşu, gelişimi ve sosyal belediyecilik teorik olarak anlatıldıktan sonra, alan araştırması olarak Şehzadeler ve Yunusemre ilçelerinde Manisa Büyükşehir Belediyesi, Şehzadeler Belediyesi ve Yunusemre Belediyesinin sunduğu gençlik hizmetlerinden gençlerin algılarının ölçülmesi için anket uygulanmış ve anket sonuçları analiz edilerek bir değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Belediyeler, Sosyal Belediyecilik, Gençlik, Gençlik Hizmetleri, Manisa.

ABSTRACT

YOUTH SERVICES OF MUNICIPALITIES: MANİSA CASE

Municipalities, which are an important part of public administration, are the institutions that provide public services to the citizen in the most effective, efficient, short way, fast and low cost. As the public power and organization, these are the administrative units where the service recipients can participate and reach the easiest. While municipalities initially provided only classical city services, after the 1970s, they started to provide social services such as youth services, health, sports and elderly care within the context of social state understanding. In this sense, the importance of human capital and educated manpower together with the developing technology has made the youth services more important in our country which has a young and dynamic population. In our country, especially with the economic developments in recent years, rapid urbanization, increasing communication and transportation opportunities, young people's expectation and desire to receive services from public institutions has increased. In other words, expectations about education, culture, sports, arts and cultural services have increased.

The aim of this study is to investigate the satisfaction level of service users from the services provided by the municipalities to the youth in terms of social municipalism. In this context, first of all the establishment of municipalities, development and social municipalities have been explained theoretically and then a survey has been conducted for measuring the satisfaction level of the youth services offered by Manisa Metropolitan Municipality, Şehzadeler Municipality and Yunusemre Municipalities in Şehzadeler and Yunusemre districts.

Key Words: Municipalities, Social Municipality, Youth, Youth Services, Manisa

TEŞEKKÜR

Çalışmamın her aşamasında bana destek olan, bilgi ve deneyimleri ile yol gösteren danışman hocam Sayın Doç. Dr. Ahmet UÇAR'a, lisansüstü eğitim hayatımda desteğini eksik etmeyen sevgili hocam Sayın Dr. Öğretim Üyesi İsmail BAŞARAN'a ve Manisa Celal Bayar Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanı Süleyman DAŐKIN'a çalışmalarım sırasında manevî desteğini her zaman hissettiğim değerli arkadaşlarıma, hayatım boyunca beni maddî ve manevî olarak destekleyen kardeşlerime, hayatımın her anında bana maddî, manevî ve dualarıyla destek olan sevgili babama ve anneme, yüksek lisans ve tez hazırlama sürecimde hep yanımda olan, destekleyen ve fedakârlığını esirgemeyen eşime, evlatlarım Muhammed Emin ve Eslem Zeynep'e yürekten teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
TEŞEKKÜR	iv
İÇİNDEKİLER	v
KISALTMALAR	ix
TABLolar LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xvi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. BELEDİYE KAVRAMI VE ORTAYA ÇIKIŞI	3
1.1.1. Yerel Yönetim Kavramı	3
1.1.2. Belediye Kavramı	4
1.2. OSMANLI DÖNEMİNDE BELEDİYELER	5
1.2.1. Tanzimat Öncesi Osmanlı'da Yerel Yönetim	5
1.2.2. Tanzimat Sonrası Osmanlı'da Yerel Yönetimler ve Belediyelerin Kuruluşu	7
1.3. Cumhuriyet Döneminde Belediyeler	9
1.3.1. 1923-1950 Arası Belediyeler	9
1.3.2. 1950-2004 Arası Belediyeler	11
1.3.3. 2004'ten Günümüze Belediyeler	18
1.4. TÜRKİYE'DE BELEDİYELER, YASAL MEVZUAT VE ALTYAPI	20
1.4.1. Belediyenin Kuruluşu ve Görevleri	20
1.4.1.1. Belediyenin Kuruluşu	20
1.4.1.1. Belediyenin Görevleri	21
1.4.2. Büyükşehir Belediyelerinin Kuruluşu ve Görevleri	23
1.4.2.1. Büyükşehir Belediyelerinin Kuruluşu	23
1.4.2.2. Büyükşehir Belediyelerinin Görevleri	23
1.4.2.3. İlçe Belediyelerinin Görevleri	24

1.4.2.4.B.Ş.B Sınırları İçinde Koordinasyon	25
---	----

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE SOSYALDEVLET, SOSYAL BELEDİYECİLİK VE GENÇLİK HİZMETLERİ

2.1. SOSYAL DEVLET	26
2.1.1. Türkiye Sosyal Devlet	27
2.1.2. Sosyal Devlet Kapsamında Günümüzde Sunulan Hizmetler	28
2.2. SOSYAL BELEDİYECİLİK	31
2.2.1. Sosyal Belediyecilik Tanımı	31
2.2.2. Sosyal Belediyeciliğin Tarihi Gelişimi	31
2.2.3. Türkiye'de Sosyal Belediyeciliğin Gelişimi	32
2.3. GÜNÜMÜZDE SOSYAL BELEDİYECİLİK	34
2.3.1. 5216 Sayılı B.ŞB. Kanununda Sosyal Belediyecilik	35
2.3.2. 5393 Sayılı Belediye Kanununda Sosyal Belediyecilik	35
2.3.3. Günümüzde Belediyelerin Sunduğu Sosyal Hizmetler	36
2.3.3.1. Fakir ve Muhtaçlara Yönelik Hizmetler	36
2.3.3.2. Yaşlılara Yönelik Hizmetler	37
2.3.3.3. Engellilere Yönelik Hizmetler	37
2.3.3.4. Kadınlara Yönelik Hizmetler	37
2.3.3.5. Çocuklara Yönelik Hizmetler	37
2.3.3.6. Çevre ve Hayvanlara Yönelik Hizmetler	38
2.3.3.7. Tüm Vatandaşlara Yönelik Sosyal Hizmetler	38
2.3.3.8. Gençlere Yönelik Hizmetler	38
2.3.3.9. Kaza, Afetzedede ve Sığınmacılara Yönelik Hizmetler	38
2.4. GENÇLİK HİZMETLERİ	38
2.5. TÜRKİYE'DE GENÇLİK HİZMETLERİ VEREN KURUM VE KURULUŞLAR	41
2.5.1. Belediyeler	41
2.5.1.1. Gençlik Merkezleri	41
2.5.1.2. Kütüphane, Okuma ve Bilgi Evleri	41
2.5.1.3. Sınavlara Hazırlık Kursları	42
2.5.1.4. Kültür, Sanat, Spor Kursları	42

2.5.1.5. Meslekî Eğitim Kursları	42
2.5.1.6. Okullara ve Eğitim Kurumlarına Verilen Destekler	42
2.5.1.7. Yaz Kursları, Spor Okulları ve Kampları	42
2.5.1.8. Belediye Spor Kulüpleri	42
2.5.1.9. Amatör Kulüplere ve Sporculara Verilen Destekler	43
2.5.1.10. Dinlenme Alanları, Spor ve Sosyal Tesisler	43
2.5.1.11. Sosyal Faaliyetler	43
2.5.1.12. Kültürel – Sanatsal Faaliyetler	43
2.5.1.13. Gönüllülük Çalışmaları	43
2.5.1.14. Gençlerin Karar Alma Mekanizmalarına Katılımlarının Sağlanması	43
2.5.2. Millî Eğitim Bakanlığı	43
2.5.3. Gençlik ve Spor Bakanlığı	44
2.5.4. Üniversiteler	47
2.5.5. Diğer Kamu Kurumları	48
2.5.6. Sivil Toplum Kuruluşları	48
2.5.7. Özel - Ticarî İşletmeler	48

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BELEDİYELERİN GENÇLİK HİZMETLERİNE YÖNELİK ARAŞTIRMA: MANİSA ÖRNEĞİ

3.1. MANİSA'DA BELEDİYE TEŞKİLATLANMASI	49
3.1.1. Manisa Büyükşehir Belediyesi	51
3.1.2. Şehzadeler Belediyesi	53
3.1.3. Yunusemre Belediyesi	54
3.2. MANİSA'DA BELEDİYELERİN GENÇLİK HİZMETLERİ	56
3.2.1. Manisa Büyükşehir Belediyesi Gençlik Hizmetleri	56
3.2.2. Şehzadeler Belediyesi Gençlik Hizmetleri	60
3.2.3. Yunusemre Belediyesi Gençlik Hizmetleri	64
3.3. BELEDİYELERİN GENÇLİK HİZMETLERİNİN GENÇLER ÜZERİNDEKİ ALGILARININ ARAŞTIRILMASI	67
3.3.1. Araştırmanın Amacı	67
3.3.2. Araştırmanın Kapsamı	67
3.3.3. Araştırmanın Yöntemi	68

3.3.4. Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu	68
3.3.5. Veri Toplama Süreci	69
3.3.6. Verilerin Geçerliliği ve Güvenilirliği	70
3.3.7. Verilerin İstatistiksel Analizi	71
3.4. ANALİZ VE BULGULAR	71

SONUÇ VE ÖNERİLER

KAYNAKÇA	126
EKLER	132
Ek – 1 Belediyelerin Gençlik Hizmetlerinin Gençler Üzerindeki Algılarının Araştırılmasına Yönelik Anket Formu	132

KISALTMALAR

MGK	:Millî Güvenlik Kurulu
STK	:Sivil Toplum Kuruluşları
MEB	:Millî Eğitim Bakanlığı
ANAP	:Anavatan Partisi
RP	:Refah Partisi
AK PARTİ	:Adalet ve Kalkınma Partisi
CHP	:Cumhuriyet Halk Partisi
MASKİ	:Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
MABEM	:Manisa Büyükşehir Belediyesi Eğitim Merkezi
MASMEK	:Manisa Büyükşehir Belediyesi Meslekî Eğitim Merkezi
KOSGEB	:Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
ŞEGEM	:Şehzadeler Belediyesi Gençlik Eğitim Merkezi
YEGEM	:Yunusemre Belediyesi Gençlik Eğitim Merkezi
MCBÜ	:Manisa Celal Bayar Üniversitesi
AŞ	:Anonim Şirketi
TC	:Türkiye Cumhuriyeti
Vb.	:Ve Benzeri
vd.	:Ve Diğerleri
m.	:Madde
s.	:Sayfa
yy.	:Yüz Yıl
F	:Frekans
N	:Kişi Sayısı
B.Ş.B	:Büyükşehir Belediyesi

TABOLALAR LİSTESİ

Tablo 1. Gençlik hizmetleri yeterlilik ölçeği faktör yapısı

Tablo 2. Cinsiyetiniz?

Tablo 3. Yaşınız?

Tablo 4. Devam ettiğiniz okul türü nedir?

Tablo 5. Genel olarak ekonomik durumuzu nasıl tanımlarsınız?

Tablo 6. Nerede ikamet etmektesiniz?

Tablo 7. Yaşadığınız yeri nasıl tanımlarsınız?

Tablo 8. Serbest zamanlarınızı nasıl değerlendirirsiniz?

Tablo 9. Gençlik hizmetleri veren kurum ve kuruluşlar hangileridir?

Tablo 10. Belediyelerden gençlik hizmetleri anlamında beklentileriniz nelerdir?

Tablo 11. İlinizdeki gençlik merkezlerinden haberdar mısınız?

Tablo 12. Gençlik ve izcilik kamplarına katıldınız mı?

Tablo 13. Belediyelerden almak istediğiniz hizmetler neler olabilir?

Tablo 14. Manisa'daki belediyelerin (büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik hizmetlerinden haberdar mısınız?

Tablo 15. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik hizmetlerine/faaliyetlerine katıldınız mı/ yararlandınız mı?

Tablo 16. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik gezi organizasyonlarını (Çanakkale İstanbul vs.) yeterli buluyor musunuz?

Tablo 17. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik kültür organizasyonlarını (konser seminer sergi vs.) yeterli buluyor musunuz?

Tablo 18. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik mesleki eğitim kurslarını yeterli buluyor musunuz?

Tablo 19. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik sosyal mekân (bilgi evi, kafe, park vs.) oluşturma çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

Tablo 20. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik spor alanlarını yeterli buluyor musunuz?

Tablo 21. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik ulaşım hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?

Tablo 22. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik barınma hizmetlerini (yurt, pansiyon, ucuz konut) yeterli buluyor musunuz?

Tablo 23. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik kariyer ve kişisel gelişim çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

Tablo 24. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik bilgilendirme, bilinçlendirme ve karar alma mekanizmalarına katılımlarının sağlanmasına yönelik çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

Tablo 25. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlerin kötü alışkanlıklardan korunmasına yönelik çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

Tablo 26. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik spor faaliyetlerini yeterli buluyor musunuz?

Tablo 27. Gezilerin Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Tablo 28. Gezilerin Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki

Tablo 29. Gezilerin Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki

Tablo 30. Gezilerin Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki

- Tablo 31. Gezilerin Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki**
- Tablo 32. Gezilerin Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki**
- Tablo 33. Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki**
- Tablo 34. Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki**
- Tablo 35. Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki**
- Tablo 36. Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki**
- Tablo 37. Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki**
- Tablo 38. Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki**
- Tablo 39. Mesleki Kursların Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki**
- Tablo 40. Mesleki Kursların Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki**
- Tablo 41. Mesleki Kursların Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki**
- Tablo 42. Mesleki Kursların Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki**
- Tablo 43. Mesleki Kursların Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki**
- Tablo 44. Mesleki Kursların Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki**
- Tablo 45. Sosyal Mekânların Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki**
- Tablo 46. Sosyal Mekânların Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki**
- Tablo 47. Sosyal Mekânların Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki**
- Tablo 48. Sosyal Mekânların Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki**
- Tablo 49. Sosyal Mekânların Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki**
- Tablo 50. Sosyal Mekânların Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki**
- Tablo 51. Spor Alanlarının Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki**
- Tablo 52. Spor Alanlarının Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki**

- Tablo 53. Spor Alanlarının Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki**
- Tablo 54. Spor Alanlarının Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki**
- Tablo 55. Spor Alanlarının Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki**
- Tablo 56. Spor Alanlarının Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki**
- Tablo 57. Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki**
- Tablo 58. Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki**
- Tablo 59. Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki**
- Tablo 60. Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki**
- Tablo 61. Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki**
- Tablo 62. Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki**
- Tablo 63. Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki**
- Tablo 64. Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki**
- Tablo 65. Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki**
- Tablo 66. Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki**
- Tablo 67. Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki**
- Tablo 68. Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki**
- Tablo 69. Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki**
- Tablo 70. Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki**
- Tablo 71. Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki**
- Tablo 72. Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki**

Tablo 73. Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki

Tablo 74. Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Tablo 75. Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Tablo 76. Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki

Tablo 77. Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki

Tablo 78. Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki

Tablo 79. Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki

Tablo 80. Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Tablo 81. Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Tablo 82. Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki

Tablo 83. Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki

Tablo 84. Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki

İlişki

Tablo 85. Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki

Tablo 86. Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Tablo 87. Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Tablo 88. Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki

Tablo 89. Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki

Tablo 90. Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki

Tablo 91. Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki

Tablo 92. Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Tablo 93. Gençlik hizmetlerine yönelik algı puan ortalamaları

Tablo 94. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının barınma durumuna göre farklılaşma durumu

Tablo 95. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının ekonomik duruma göre farklılaşma durumu

Tablo 96. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının okul durumu göre farklılaşma durumu

Tablo 97. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının yaşa göre farklılaşma durumu

Tablo 98. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının yaşanılan yere göre farklılaşma durumu

Tablo 99. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının belediyelerin gençlere yönelik faaliyetlerine katılma göre farklılaşma durumu

Tablo 100. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının belediyelerin gençlere yönelik hizmetlerden haberdar olma göre farklılaşma durumu

Tablo 101. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının cinsiyete göre farklılaşma durumu

Tablo 102. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının gençlik kamplarına katılma durumuna göre farklılaşma durumu

Tablo 103. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının gençlik merkezlerinden haberdar olma durumuna göre farklılaşma durumu

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesine Yönelik Formül

GİRİŞ

Yerel yönetimler kamu yönetiminin vazgeçilmez yönetim birimlerinden biridir. Anayasa ve kanunlarla görev yetki ve sorumluluk alanları belirlenen yerel yönetimler, halkın en çabuk ulaşabileceği; sorun, şikâyet, beklenti ve taleplerini en hızlı şekilde iletebileceği ve çözüm bulabileceği kurumlardır. Ülkemizdeki yerel yönetim birimleri; belediyeler, il özel idareleri ve köylerden oluşur. Özellikle 2012 yılında yasalaşan ve Mart 2014'te yürürlüğe giren 6360 Sayılı Kanun ile birlikte ülkemiz nüfusunun çok büyük bir bölümü belediye sınırları içinde yaşamakta ve belediye hizmetlerine ihtiyaç duymaktadır. Bu sebeple çalışmamızın içeriğini belediyeler ve belediyelerin gençlik hizmetleri oluşturmaktadır.

Ülkemizde 5393 Sayılı Belediye Kanunu ile kurulmuş belediyeler ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile kurulmuş büyükşehir belediyeleri bulunmaktadır. Her iki kanunda da belediyelerin görevleri; belediye sınırları içinde imar, su, kanalizasyon, ulaşım, alt yapı, coğrafi ve kent bilgi sistemleri, çevre ve çevre sağlığı, temizlik, çöp, katı atık, zabıta, itfaiye, acil yardım, şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor, eğitim kurumları, kadınlar, çocuklar, gençler, yaşlılar, engelliler, muhtaçlar gibi dezavantajlı gruplara sunulacak sosyal hizmetler, sosyal yardımlar, meslek edindirme, nikâh gibi geniş kapsamlı olarak sayılmıştır. Küreselleşen dünyaya rağmen yerelleşme önem kazanmakta, yerel yönetimler tarafından verilen hizmetlerde hız, verim ve kalite aranmaktadır. Görüleceği üzere belediyelerin yerel halka karşı görevleri arasında sosyal hizmetler önemli bir yer tutmaktadır. Ülkemizde bazı sosyal hizmetler merkezî kurum ve kuruluşlar tarafından verilmekle birlikte, kanunlarla belediyelere de bu konuda geniş bir görev alanı bırakılmıştır. Belediyelerin görev alanları içinde bütçeleri ölçüsünde her türlü sosyal yardım ve sosyal hizmet sunma yetkisi bulunmaktadır. Sosyal hizmet sunulacak gruplar arasında gençler önemli bir yer tutmaktadır. Gençlik hizmetleri sosyal hizmetlerin bir alt grubu olarak yer almakta ve son yıllarda giderek önem kazanmaktadır.

Ülkemizin nüfusunun büyük bir bölümünün genç ve çocuklardan oluşması güçlü bir beşerî sermaye imkânı sunmaktadır. Ancak sayısal ve oransal olarak önemli bir yer tutan genç nüfusun; nitelikli, iyi yetişmiş, kültürlü, eğitilmiş ve sağlıklı olması

önem arz etmektedir. Bunun sağlanabilmesi için merkezî yönetim kuruluşlarının yaptığı çalışmalar ve hizmetler olduğu gibi, belediyelerinde bu konuda çalışmaları mevcuttur. Günümüzde belediyeler gençlere yönelik eğitim, kültür, spor, ulaşım, meslekî ve sanatsal kurslar, çeşitli kültürel ve sosyal faaliyetler, akademik kurslar, sosyal tesisler, sosyal alanlar, kütüphane, içerisinde birçok sosyal ve kültürel hizmet barındıran gençlik merkezleri gibi alanlarda hizmetler sunmaktadırlar.

Belediyeler teşkilât yapılarından dolayı hizmet sunumunda gençlik hizmetlerini bir bütün olarak ele almamaktadırlar. Gençlere sunulan hizmetlerin bir daire başkanlığı ya da şube müdürlüğü yani tek organizasyon çatısı altında değil, farklı birimler tarafından sunulduğu görülmektedir. Bu durum gençlere sunulan hizmetlerin; takibini zorlaştırmakta, kalitesini, verimliliğini düşürmekte, geniş kitlelere ulaştırılmasını, istatistikî veri tutulmasını ve hizmet sunulacak alanların ve grupların belirlenmesini zorlaştırmaktadır.

Çalışmamın birinci bölümünde Türk belediyeciliğinin Osmanlı'dan günümüze gelişimi, yapılan kanunî düzenlemeler, belediyelere verilen görev ve yetkilerin seyri ve son çıkarılan belediye kanunları çerçevesinde belediyelerin genel ve mevcut durumu ele alınmıştır.

İkinci bölümde sosyal belediyecilik bağlamında belediyeler tarafından sunulan sosyal hizmetler incelenmiştir. Burada da kanunla verilen yetkiler çerçevesinde belediyelerin; çocuklara, gençlere, yaşlılara, engellilere, öğrencilere, ev hanımlarına yönelik birçok sosyal hizmet ürettiği görülmüştür. Yaşlılara yönelik huzurevleri ve yaşlı bakım hizmetleri, çocuklara yönelik çocuk kültür merkezleri, kreşler, engellilere yönelik destek hizmetleri, kadınlara yönelik lokâller, sanat ve meslek kursları, spor merkezleri, öğrencilere ve gençlere yönelik gençlik merkezleri çeşitli kurslar ve sosyal faaliyetler sundukları görülmüştür. Bununla birlikte tüm vatandaşlara yönelik; sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerde belediyeler tarafından sunulmaktadır.

Üçüncü bölümde Manisa Büyükşehir Belediyesi, Şehzadeler Belediyesi ve Yunussemre Belediyesi tarafından sunulan gençlik hizmetlerinden; buralarda yaşayan gençlerin memnuniyet düzeyi araştırılmıştır. Bu kapsamda adı geçen belediyeler tarafından sunulan gençlik hizmetleri incelenmiş, yapılan anket sonucunda ulaşılan veriler değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır.

Sonuç bölümünde ise, belediyeler tarafından sunulan gençlik hizmetleri, gençlerin algı düzeyi ile karşılaştırılarak yorumlanmış, gençlik hizmetlerinin daha sağlıklı, etkin ve verimli sunulabilmesi için önerilerde bulunulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1.BELEDİYE KAVRAMI VE ORTAYA ÇIKIŞI

1.1.1. Yerel Yönetim Kavramı

Yerel Yönetimler insanların yerleşik hayata geçtikleri ve ilk kentleri kurmaya başladıkları tarihten beri vardır. Bununla birlikte yerel yönetimler genel olarak batıda 12.yy.dan sonra görülmeye başlamıştır. Tarihi süreçte yerel yönetimler merkezî idareye karşı güçlenerek gelmiştir (Koçak,2013:17).

Yerel yönetimler, belde halkının ihtiyaçları doğrultusunda yerel halka hizmet sunan, yönetim yapısı içinde merkezî yönetim ile birlikte kamu hizmetlerini yerine getiren kurumlardır. Belde halkının oylarıyla seçilen il, belde ve köy gibi yerleşim alanlarında yaşayan halkın ortak ihtiyaçlarını karşılamak için kanunla kurulan kamu tüzel kişiliğe sahip kurumlardır(Toprak,2014:38). Tüm ülkelerde yerel yönetimler yönetim yapısının vazgeçilmez birer parçasıdır. Günümüzde demokratik olgunluğa ulaşılması ve sunulan hizmetlerde verimliliğin sağlanması yerel yönetimlerin güçlü ve etkin olması ile orantılıdır.

Yerel yönetimler Anayasanın 127. maddesinde belirtildiği gibi kanunla kurulan, özerk, kamu tüzel kişiliğine sahip ve yönetim organları da halk tarafından seçilen demokratik kurumlardır. Söz konusu maddede yerel yönetimler bir beldede veya kentte yaşayan halkın mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan tüzel kişiliğe haiz kamu kurumları olarak tarif edilmektedir (Uçar vd., 2018: 2111). Dolayısıyla yerel yönetimler vatandaşın doğrudan yöneticilerini ve meclislerini belirleyebildiği, beklentilerini en kısa yoldan ifade edebildiği ve hayatının her anında sunduğu hizmetlere muhatap olduğu kendisine en yakın yönetim birimleridir (Koçak, 2013: 19).

Kamu hizmetlerinin tamamının merkezden organize edilmesi teknik olarak mümkün olmayacağı gibi verimlilik, toplumsal fayda ve halkın ihtiyaçlarının tam anlamıyla

karşılanması sağlanamaz. Hem toplumun yönetime katılması ve demokratik değerlerin gelişmesi açısından hem de hizmetlerin sunumunda maksimum fayda ve etkinliğin gerçekleşmesi bakımından yerel yönetimlere ihtiyaç vardır. Ayrıca yerel şartların farklılığı, halkın beklenti ve ihtiyaçlarının çeşitliliği gibi faktörler hizmet sunumunda yerel yönetimleri gerekli ve merkezî yönetime göre daha avantajlı hale getirmektedir (Eryılmaz, 2013:171)

Kamusal mal ve hizmetlerin sunumunun halkın ihtiyaç ve tercihlerini ortaya koyması, etkin kaynak tahsisi, yerel hizmetlerin halka ne şekilde sunulacağı, taleplerinin yerinde ve doğru bir şekilde belirlenebilmesi ve bunların en sağlıklı ve hızlı bir şekilde sunulması, bununla birlikte sunulan bazı hizmetlerin faydasının sınırlı bir alanda olması yerel yönetimlerin oluşturulmasını gerekli kılmıştır (Ulusoy ve Akdemir, 2010:45).

1.1.2. Belediye Kavramı

5393 Sayılı Belediye Kanununun 3.maddesinde belediye: “Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir” şeklinde ifade edilmiştir (5393/3md.)

Belediye; sınırları belirli bir bölgede yönetim organları yerel halk tarafından oluşturulan, görev ve yetkileri kanunlarla belirlenen, yerel halkın ihtiyacı olan hizmetleri sunan, yasalarla belirtilen ve belde halkına yeterli hizmet sunabilecek teşkilât yapısına sahip, karar alma ve malî kapasiteyi kullanma özerkliği olan, sorumluluk bölgesinde, yetkileri kapsamında halkın ekonomik, sosyal, sağlık, eğitim ve kültürel hayatını kolaylaştıran ve merkezî idareye yardımcı olan, kanunla belirlenen tüm görevleri yerine getiren yerel yönetim birimidir.

Bugünkü anlamda il, köy veya belediye gibi belli bir yerleşim yerinde yaşayan yerel halkın, ihtiyaç duydukları kamusal hizmetleri karşılamak için kurulan, karar mekanizmaları seçimle oluşturulan ve kamu tüzel kişiliği bulunan kuruluşlar olarak yerel yönetimlerin ortaya çıkışı 19. yy. da gerçekleşmiştir. İngiltere’de 1830 yılında, ABD’de 1875 yılında yapılan düzenlemelerle yerel yönetim kurumları oluşturulmuştur (Sobacı ve Köseoğlu, 2016: 13).

Türkiye yönetim yapısında, yerel yönetimler 19. yy. dan önce batıdaki anlamda mevcut değildir. Osmanlı'da 1854 yılından itibaren modern anlamda yerel yönetimler, yönetim yapısı içinde yer almaya başlamıştır. Ancak bundan önce Osmanlı'da yerel hizmetlerin yapılmaması ve bu anlamda kurumların olmaması söz konusu değildir. Osmanlı'da yerel hizmetleri yerine getiren vakıflar, loncalar ve kadılar vardır (Aydınlı, 2004: 118).

Osmanlıda Kırım Savaşı ile birlikte yabancıların şehre gelmesi sonrasında, kadınların idaresinde vakıf ve loncalar tarafından görülen yerel yönetim hizmetlerinin aksamaması ve gelen talepler üzerine 16 Ağustos 1854 yılında başkan ve on iki üyeden oluşan ve padişah tarafından atanan bir şehremaneti kurulmuştur. Fransa'dan örnek alınarak kurulan bu yapı yönetim konusunda başarılı olamamıştır. Daha sonra 16 Ocak 1858'de Galata'da Altıncı Daire-i Belediye adlı bir belediye kurulmuş ve Türkiye'nin belediyecilik serüveni başlamıştır. 1876 tarihli Kanuni Esasi'nin 112. maddesi ile hem İstanbul'da hem taşrada belediye teşkilâtları kurulması hükmü yer almıştır. İstanbul için Dersaadet Belediye Kanunu taşradaki belediyeler için Vilâyet Belediye Kanunu hazırlanmıştır (Koçak,2013:178).

Osmanlı'dan Türkiye Cumhuriyetine devredilen belediye sayısı 389'dur (Oktay,2008: 147). Belediye sayısı; 1923 yılında 421, 1930 yılında 492, 1950 yılında 628, 1960 yılında 995, 1970 yılında 1303, 1980 yılında 1727, 1990 yılında 2053, 2000 yılında 3216 ve 2005 yılında en yüksek sayıya ulaşarak 3225 olmuştur. Yapılan yasal düzenlemeler sonrası nüfus şartını sağlamayan belde belediyelerinin kapatılması ve birleştirilmesi sonrası belediye sayısı 2009 yılında 2951 olmuştur (Ulusoy ve Akdemir, 2010: 218). 30 Mart 2014 yerel seçimleri ile birlikte yürürlüğe giren 6360 Sayılı Kanun sonrası büyükşehir sınırları içinde kalan belde belediyelerinin kapatılması sonrası Türkiye'deki belediye sayısı 1395 olmuştur (6360 Sayılı Kanun). Türkiye'de son yıllarda yapılan yasal düzenlemeler sonrasında belediyeler en önemli yerel yönetim birimi haline gelmiştir. Halkın %93 gibi büyük çoğunluğu belediye sınırları içinde yaşamaktadır (<http://www.tbb.gov.tr/belediyelerimiz/istatistikler/genel-istatistikler/>).

1.2.OSMANLI DÖNEMİNDE BELEDİYELER

1.2.1. Tanzimat Öncesi Osmanlı'da Yerel Yönetim

Osmanlı'da modern anlamda belediyeler ve yerel yönetimlerin kuruluşu Tanzimat'tan sonra olmuştur. Tanzimat öncesinde ise halkın ihtiyacı olan yerel hizmetler merkezi

idare tarafından atanan kadı ve kendisine yardımcı olan memurlar tarafından merkezî idarenin kontrol ve denetiminde gerçekleştiriliyordu. Bununla birlikte geleneksel kurumlar dediğimiz vakıf ve loncalarda bazı sosyal ve yerel hizmetleri üstlenmişlerdi (Şengül,2011:25).

Tanzimat öncesinde Osmanlı'da yerel hizmetlerin yapılmasını sağlayan, merkezî idare tarafından görevlendirilen kadı hukuki, idarî ve malî görevleri olan bir kamu görevlisidir. Yetkili olduğu alanda kamu düzeninin korunması ve halkın yerel ihtiyaçlarının giderilmesi kadının sorumluluğundadır. Kadı şehirde tüm adli, idarî ve beledi hizmetlerin sunulmasından sorumluydu. Bütün bu işleri subaşı, naib, imam, muhtesip, asesler, çöplük subaşısı ve mimarbaşı gibi kendisine yardımcı olan görevlilerle birlikte yerine getirmekte idi (Ulusoy ve Akdemir,2010:219).

Osmanlı'da kadı görevlendirildiği şehir ile birlikte şehre bağlı köy kasaba ve nahiyelerden de sorumlu idi. Sorumlu olduğu bölgenin yargı, kolluk ve malî idarî işlerin tamamında yetki sahibiydi. Kadı gittiği yere ya kendi özel personelini götürür veya yöre halkından kişileri personel olarak istihdam ederdi. Kadıların kurumsallaşmış merkezî binaları yoktu. Yerleştiği bina belediye veya mahkeme olarak kabul edilirdi. Kadı ve devlet görevlileri beledi hizmetleri yerine getirmekten ziyade, belde halkına ve esnaf gruplarına o hizmetleri yaptırmak, organize etmek, denetlemek ve gerektiğinde cezalandırmakla görevliydi (Ortaylı, 2000:12).

Vakıflar; dinî, sosyal ve ekonomik boyutu olan, yerel bazı iş ve ihtiyaçların görülmesinde önemli rol alan yerel yönetime yardımcı kurumlar olarak değerlendirilebilir. Han, hamam, köprü, yol, çeşme, kütüphane, aşevi, gibi sosyal yapıların inşa edilmesinde ve işletilmesinde; eğitim, sağlık gibi hizmetlerin halkın ihtiyaçları doğrultusunda organize edilmesini sağlayan kurumlardır. Vakıflar yerel halkın refah seviyesinin yükseltilmesi ve kalkınmanın sağlanmasında büyük öneme sahipti. Devletin güçlü olduğu ve sistemin iyi işlediği dönemlerde gelirleri yüksek olan vakıflar birçok sosyal hizmeti görmenin yanında ekonomik faaliyetleri de sağlıklı şekilde yürütmekteydiler. Ancak Osmanlı'nın son döneminde ekonomik düzensizlik ve vakıflardaki bazı suistimaller vakıf sistemini bozmuş, gelirleri azalmış ve bazı hizmetleri yerine getiremez olmuştur. Loncalar şehir yönetiminde kadı ve vakıflarla birlikte bazı sorumluluklara sahipti. Meslek erbabı kişilerin oluşturduğu loncalar yaptığı işlerle ilgili düzeni sağlamak yerel halk ile taşradaki kamu görevlileri arasında

irtibatı sağlamak ve ihtiyaç halinde bazı yerel hizmetleri yapmaktadırlar. Bir araya gelerek oluşturdıkları sandıklar üyeler arasındaki dayanışmayı sağlamanın yanında bazı yerel hizmetlerin finansmanını da sağlamaktaydı. Esnaf ve sanatkârlık yapacaklar loncalara üye olmak zorundaydı. Meslek erbabı kişiler de loncanın belirlediği kurallara uymak zorundaydı. Meslekle ilgili işleyiş lonca tarafından belirlenir ve takip edilirdi. Lonca seçimleri kadı tarafından takip edilir ve kayıt altına alınırdı. Lonca sistemi ile meslekî işleyiş üretim piyasa dengesi ve işsizliğin kontrol altında tutulması amaçlanmıştır. Ayrıca meslekî faaliyet gösterilen mekânların güvenliği temizliği ve düzeni lonca teşkilâtlarınca sağlanırdı (Şengül,2011:28).

Osmanlı'da yerel yönetim hizmetleri merkezden atanan kadı ve ona bağlı görevliler tarafından ve onların denetim ve gözetiminde vakıflar, loncalar ve gönüllü birlikler aracılığıyla yapılmaktadır (Ulusoy ve Akdemir,2010:221). Tanzimat'a kadar Osmanlı'da modern anlamda yerel yönetimler bulunmasa da şehir hayatının bir düzen ve sistem içinde yönetildiği anlaşılmaktadır. Şehirdeki sosyal ve ekonomik faaliyetler, asayiş, sağlık, temizlik, yol, su gibi temel belediye hizmetleri vakıf, lonca, esnaf birlikleri ve cemaat örgütlenmeleri tarafından bir sistem içinde yürütülmekteydi (Koçak,2013:110).

1.2.2. Tanzimat Sonrası Osmanlı'da Yerel Yönetimler ve Belediyelerin Kuruluşu

Osmanlı'da 1840'lı yıllarda Tanzimat Fermanının ilanı ve batılılaşma çabalarıyla birlikte özellikle batıdaki gelişmeleri takip eden devlet adamları, genel anlamda kamu yönetimi alanında birtakım değişiklikler ve düzenlemeler yapılması görüşündelerdi. Yaşanan savaşlar, toprak kayıpları, ekonominin zayıflaması bir takım düzenlemeler yapılmasını gerektirmiştir (<https://www.mevzuatdergisi.com/2009/03a/02.htm>). Merkezî yönetime yardımcı kurumlardan olan ve 1838 tarihinde bir başkan, beş üye ve iki kâtipten oluşan Meclis-i Vala-yı Ahkâm-ı Adlîye'nin görevleri arasında kanun ve nizamname hazırlamak, devlet adamlarını ilgilendiren davalara bakmak, devlet işlerini görüşüp karara bağlamak bulunmaktadır(Eryılmaz,2010:181). Meclis-i Vala-yı Ahkam-ı Adlîye bozulan vergi toplama sistemini revize etmek için aldığı kararlarla mültezimlerin vergi toplamasını sonlandırdı. Bu görevleri taşrada görevlendirilen vali yetkilerine sahip muhassıllar yapmaya başladı. Muhassıllara gittiği yerlerde kendisine yardımcı olması için şehrin ileri gelenlerinden seçimle ve atamayla muhassıllık

meclisleri oluşturulmuştur. Temel görevleri verginin tespiti ve tahsili olan bu meclis, merkezî idarenin bir uzantısı olması ve hiçbir özerkliklerinin olmamasına rağmen, bazı üyelerinin seçimle işbaşına gelmeleri nedeniyle, yerel yönetim kurumlarının ilk örneği olarak sayılmaktadır (Çadircı,2008:209).

Sunay'a göre Muhassıllık Meclisleri Osmanlı'da modern yerel yönetim ve örgütlenmenin ilk çekirdeğini oluşturmaktadır. Vergi toplama görevinin mültezimlerden alınarak sancaklardaki memurlara verilmesiyle, o memurlara yerel halkın yardımcı olması amacıyla oluşturulan Muhassıllık Meclisleri; muhassıl ve yardımcıları, hakim, müftü, kumandan, kanaat önderleri ve o beldenin ileri gelenleri arasından seçilen altı kişiden oluşuyordu (Sunay,2008:50).

Türkiye'de yerel yönetimlerin oluşmaya başlaması 1850'li yıllardan sonraya rastlamaktadır. Belediyelerin ve diğer yerel yönetim kuruluşlarının oluşumu Tanzimat ve İslahat hareketleri sürecinde başlamış, çeşitli aşama ve gelişmelerle günümüzdeki yapılarına ulaşmıştır. Belediyelerin kuruluşu Osmanlı'nın güçsüz, idarî işleyişin karmaşık ve savaşların yoğun olduğu döneme rastlamış, bu sebeple hızlı bir gelişim kaydedememiştir. Osmanlı'dan Cumhuriyete ancak 389 belediye teşkilâtı aktarılabilmmiştir. Belediyeler Cumhuriyet döneminde yeniden yapılandırılarak gelişmesi sağlanmış ve Türk yerel yönetim sisteminin temel kuruluşları haline gelmiştir(Elma,2007:168-178).

1854 yılındaki Kırım Savaşı sırasında şehre gelen yabancıların talepleriyle 1855 yılında İstanbul şehremaneti adıyla bir belediye kurulmuştur. Ardından batı tarzında bir belediye teşkilâtının bir bölgede uygulanarak daha sonra yaygınlaştırılması kararlaştırıldı. Bunun için yabancıların yoğun olarak yaşadığı Beyoğlu ve Galata semtlerinde adını Paris'in lüks bir semtinden alan Altıncı Daire-i Belediye adıyla bir belediye kurulmuştur. Bunun sebebi buralarda yabancıların yoğun olarak yaşaması, batı tarzı belediye hizmetlerine buralarda daha fazla istek olması ve uygulamanın kolay olacağı düşüncesidir. Ancak kurulan bu belediyelerin seçilmiş organları ve malî özerkliği yoktu. Merkezî hükümet tarafından atamayla oluşturulan bir belediyecilik denemesiydi. Ne var ki Altıncı Daire-i Belediye fazla başarılı olamadı. Daha sonra buradan örnekle kurulması öngörülen diğer belediyelerin kuruluşları gerçekleşmedi. 1877 yılında İstanbul için Dersaadet Belediye Kanunu ve taşradaki vilâyetler için Vilâyet Belediye Kanunu çıkarılmıştır. Bundan sonra

taşradaki şehir ve kasabalarda hızlı bir şekilde belediye teşkilâtları kurulmaya başlamıştır. Bu kanunlar Cumhuriyet döneminde 1930 yılında çıkarılan 1580 Sayılı Belediye Kanunu yürürlüğe girene kadar uygulamada kalmıştır. Yerel yönetimlerimiz Osmanlıdan devralınan yasalarla ve belediye teşkilâtları ile Cumhuriyet döneminde devam etmiştir (Eryılmaz,2013:233-235).

1.3.CUMHURİYET DÖNEMİNDE BELEDİYELER

1.3.1. 1923-1950 Arası Belediyeler

29 Ekim 1923'te Cumhuriyetin ilan edilmesiyle birlikte yeni bir devlet kurulmuş ve kurumlar oluşturulmaya çalışılmıştır. Ancak belediyeler 1930 yılına kadar Osmanlı döneminden kalan Dersaadet ve Vilâyet Belediye Kanunları ile yönetilmiştir. 20 Nisan 1924 tarih ve 491 Sayılı Teşkilâtı Esasiye Kanunu'nun 2. maddesiyle Ankara başkent ilan edilmiş, bu çerçevede diğer şehirlere örnek olması için bazı düzenlemeler yapılmıştır. Yeni devletin başkentinin bu doğrultuda yönetilmesi, imar ve iskânın bu anlayışla yapılması düşünülmüştür. Ankara için 16 Şubat 1924 tarihli ve 417 Sayılı Ankara Şehremaneti Kanunu çıkarılarak buradaki belediyecilik sistemi İstanbul'da uygulanan sisteme uygun olarak bir Şehreminliği haline getirildi (Özgür, 2008: 141). Yine bu dönemde 1924 tarih ve 423 Sayılı Belediye Vergi ve Resimleri Kanunu çıkarılmıştır. Bu kanunla belediyelerin az miktarda yerel vergilere sahip olmaları sağlanmıştır. Ancak 1935 yılından itibaren yapılan düzenlemeler ile belediyeler bu dönemde elde ettiği bazı vergi toplama durumlarını kaybetmiştir.16 Nisan 1924 tarih ve 486 Sayılı "Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Kanunu" ile ceza verme yetkisi belediyelere tanınmıştır. 22 Nisan 1925 tarih ve 642 Sayılı Kanun ile belediyelere plân ve şehir düzenlemesi yapma imkânı sağlanmıştır. 10 Mayıs 1926 tarih ve 831 Sayılı Sular Kanunu ile şehir içindeki su yönetimi belediyelere verilmiştir. 22 Mayıs 1926 tarih ve 844 Sayılı düzenleme ile inşaat ve yapım işlerine finansman sağlamak için Emlâk ve Eytam Bankası kurulmuştur. 28 Mayıs 1928 tarih ve 1351 Sayılı Kanun ile Ankara Şehri İmar Müdürlüğü kurulmuştur (Görmez,1997:106-107). Cumhuriyetin ilk yıllarında belediyeler Osmanlı'dan devralınan Vilâyet Belediye Kanunu ve Dersaadet Belediye Kanunu gibi kanunlar ile devam ettirilmekte idi. Çıkarılan kanunlarla bazı düzenlemeler yapılsa da genel köklü bir değişiklik yapılmamıştır.3Nisan 1930 tarihinde çıkarılan 1580 Sayılı Belediye Kanunu Cumhuriyet döneminde ilk çıkarılan ve uzunca bir süre yürürlükte kalan belediye kanunudur. Kanunda belediyelerin görevleri, kuruluşu belediye teşkilâtı, belediye

meclisi ve encümenin oluşumu ayrıntılı bir şekilde yer almıştır. 1930 tarih ve 1580 Sayılı Belediyeler Kanunu İstanbul ve Ankara dışındaki bütün belediyeleri eşit kabul eden, bütün belediyelerin merkezî yönetimin denetimi altında tutulmasının yanı sıra belediyelere hizmet sunma anlamında alan açan ve malî anlamda güçlendirilmesini amaçlayan bir kanun olarak tanımlanabilir (Ulusoy, Akdemir, 2010:223).

1933 yılına kadarki üç yıllık süreçte Hıfzıssıhha Kanunu, Belediyeler Bankası Kuruluş Kanunu, Belediyeler İstimlak Kanunu, Yapı ve Yollar Kanunu, Belediyeler İmar Heyeti Kuruluş Kanunu gibi Türk belediyeciliğinin temelini oluşturan önemli kanunlar çıkarılmıştır. 24 Nisan 1930 tarih ve 1593 Sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ile belediyelere sağlık hizmetleri özellikle de çevre sağlığı konusunda önemli yetkiler verilmiştir.1933 yılında 2290 Sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanunu ile imar plânlarının Ankara İmar Müdürlüğü tarafından onaylanması hükmü getirilmiştir.

30Ekim 1933'te Belediyeler Bankası kurulmuştur.1934 yılında “Belediyelerce Yapılacak İstimlâk Hakkındaki Kanun” yerel demokrasi açısından önemli olarak görülebilir.31 Mayıs 1933 yılında 2256 Sayılı Gümrük Tarife Kanunu çıkarılmış, bu kanunla gümrük resimlerinden belediyeye %10'luk pay verilmiştir. 30 Haziran 1934 tarih ve 2351 Sayılı Kanun ile daha önce çıkarılan 423 Sayılı Kanuna eklenen madde ile belediye gelirlerinin artırıldığı bilinmektedir. 1937 yılında Ankara Şehri İmar Müdürlüğü Ankara Belediyesine bağlanmıştır.1937 yılında 3611 Sayılı Nafia Vekâleti Teşkilâtı ve Vazifelerine Dair Kanun ile belediyeler plânlama işlerinde bakanlığın denetimine verilmiştir.

1945 yılında ise 1933 yılında kurulan Belediyeler Bankası yerine 4759 Sayılı Kanun ile İller Bankası kurulmuş, sermayesi 100 milyon Lira olarak belirlenmiştir.

1945 yılından sonraki gelişmeleri 2. Dünya Savaşı ve çok partili hayata geçiş ekseninde değerlendirmek yerinde olacaktır. 1946 yılındaki belediye seçimleri çok partili hayata geçişin ilk seçimleri olmuştur.1946-1947 yıllarında Türkiye 1.Yapı Kongresi ve Türkiye 1. İdareciler ve Belediyecilik Kongresi toplanmıştır. Bu kongrede sunulan İl İdaresi Kanun tasarısında Vali'nin daha önce alınmış bazı yetkilerinin geri verilmesi teklif edilmiştir.1949 yılında kanunlaşan bu teklif ile yereldeki tüm yetkiler valide toplanmıştır. Belediyelerin demokratikleştirilmesi açısından önemli kabul edilebilecek bir düzenleme de 1946 tarih ve 4878 Sayılı Kanundur. Bu Kanun ile belediye seçimlerinin yapılma şekli değişmiştir. 1580 Sayılı Kanuna göre belediye

meclisi seçimleri 1 aydan daha uzun sürerken yeni düzenleme ile bir haftada tamamlanması kararlaştırılmıştır (Görmez, 1997:104-120).

Yine 1950 yılında yapılan bir başka düzenleme ile belediye meclisi seçimlerinin bir günde tamamlanması hükme bağlanmıştır. Bu sayede seçimlerin doğruluğu ve güvenilirliği artmıştır.1948 yılında Ankara Valiliği ve belediye başkanlığı makamı ayrılmış ve belediye başkanlığına halkın seçtiği kişilerin gelmesi kararlaştırılmıştır. Belediyelerin malî durumlarının düzeltilmesine ve gelirlerinin arttırılmasına yönelik düzenlemeler 1 Temmuz 1948 tarihinde kabul edilen423 Sayılı Belediye Vergi ve Resimleri Kanununu yürürlükten kaldıran kanun ile devam etmiştir (Görmez, 1997: 104-120). 1948 tarih ve 5228 Sayılı Bina Yapımını Teşvik Kanunu belediyelere şehrin düzenli gelişimini sağlama ve takip etme ve bina yapımı için arsa üretme ve bunları uygun koşullarda halka arz etme görevi yüklemiştir. Bu gelişmeden sonra daha önce kurulan Emlâk ve Eytam Bankası Emlâk ve Kredi bankasına dönüştürülmüş ve yapılaşmanın artması için konut kredisi finansmanı sağlamıştır (Aydınlı,2004:148).

1923-1950 arası Türkiye’de tek parti iktidarı dönemidir. Devletin yeni kurulmuş olması, yönetim mekanizmalarının henüz yerleşmemesi, 1929 ekonomik buhranı ve 2. Dünya Savaşı gibi olumsuzluklarda göz önünde bulundurularak yapılacak değerlendirmede; belediyeler açısından sınırlıda olsa bazı olumlu düzenlemeler yapılmıştır.

1.3.2. 1950-2004 Arası Belediyeler

Çok partili hayata geçiş ile birlikte 1950 yılında Demokrat Parti’nin tek başına iktidara gelmesi sonrasında tarım, ticaret ve sanayide büyük atılımlar yapılmış, ticarî hayat canlanmış, tarımda kullanılan aletlerin çeşitlenmesi, makine ve ekipman kullanımının yaygınlaşması ile tarımsal üretim artmıştır. Oluşan demokratik ve iktisadî gelişime rağmen özellikle yerel yönetimler ile ilgili Demokrat Parti döneminde ciddi yapısal değişiklikler olmamıştır.

1930 yılından itibaren belediyelerin yetkisinde olan kent içi trafik düzenlemesi 11 Mayıs 1953 yılında kabul edilen 6085 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile merkezî yönetime devredilmiştir. Ancak bu dönemde yapılan belediyelerin gelirlerini artırıcı bazı düzenlemeler neticesinde 1945 yılında belediye gelirlerinin genel bütçe gelirlerine oranı %7,7 iken 1955 yılında %12,2’ye çıkmıştır (Görmez,1997:126).

1952 yılında belediyeler kongresi sonrasında imar kongresinde görüülen konular(hızlı kentleşme sonrası imar plânlaması ihtiyacı, kamulaştırma, konut yapımı ve yönetimi vs.) 1956 yılında 6785 Sayılı İmar Kanunu olarak yasalaşmıştır. İmar ve kentleşme ile ilgili sorunlara çözümü kolaylaştırmak amacıyla 1956 tarih ve 6830 Sayılı Kamulaştırma Kanunu çıkarılmış belediyelerin kamunun yararına olacak şekilde kamulaştırma yapabilmelerine imkân sağlanmıştır (Aydınlı,2004:148).

1958 yılında 7116 Sayılı İmar ve İskân Vekâleti Kuruluş ve Vazifeleri Hakkında Kanun kabul edilmiş. İmar ve İskân Bakanlığı kurulmuştur. İmar ve iskân ile ilgili birçok görev bakanlığın yetki ve denetimine verilmiştir. Bu düzenlemeler merkeziyetçi anlayışla yapılmış gibi görünse de dönemin şartları ve belediyelerin personel ve teknik altyapısının yetersiz olması sebebiyle bu şekilde bir uygulamaya gidilmiştir.1960 yılında yaşanan askerî darbe ile anayasa lağvedilmiş, meclis feshedilmiş, tüm belediye başkanları görevden alınmıştır. Belediye başkanlarının yerine valiler ve kaymakamlar görevlendirilmiştir. Darbeden sonra 1961 Anayasası hazırlanmış ve Türkiye’de yeni bir dönem başlamıştır. 1961 Anayasası içerdiği hükümler ve getirdiği ilkeler itibariyle demokratik olarak değerlendirilse de özellikle yerel yönetimler anlamında merkezî yönetim ve bürokratların güç ve denetimi ellerinde bulundurma isteği ve merkeziyetçi anlayış yönetimde hâkim olmaya devam etmiştir. 1961 Anayasası’nın 112. maddesi idarenin kuruluş ve görevlerinin merkezden ve yerinden yönetim esaslarına göre 116. maddesi ise yerel yönetimin görev ve gelirlerinin orantılı olması hükmünü getirmiştir. Ancak uygulamada bunların gerçekleştiğini söylemek pek mümkün değildir (Görmez,1997:128-132).

1980 askeri darbesine kadar ülke kısa ömürlü iktidarlar tarafından yönetilmiştir. Farklı görüşten partiler kısa aralıklarla iktidar olmuş, farklı düşünce ve ideolojiye sahip partiler arasında koalisyonlar kurulmuştur. Bu durum yerel yönetim ve belediyeler ile ilgili farklı model ve uygulamaların ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

27 Temmuz 1963 tarih ve 307 Sayılı Kanun ile belediye başkanı seçiminde tek dereceli çoğunluk usulü benimsenmiştir. Daha önce meclis tarafından seçilen belediye başkanları artık doğrudan halk tarafından seçilecektir. Seçilen belediye başkanının göreve başlaması için vali veya cumhurbaşkanı onayının yerine, yeni düzenleme ile il seçim kurulunun onayı yeterli kabul edilmiştir (Al, 2005: 122).

1966 yılında 5237 Sayılı Kanun'un 21.maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş ve belediyeler için iyi bir gelir kaynağı olan ilan ve reklam vergisi kaldırılmıştır.1970 yılında emlak vergisi ile ilgili yapılan düzenleme ile belediye sınırları içinde toplanan emlak vergisinin %45'i tekrar belediyelere bırakılmıştır. (Görmez,1997:133). 1966 yılında düzensiz yapılaşma yasadışı konut alanlarını tasfiye etmek ve önlemek amacıyla 775 Sayılı Gecekondu Kanunu çıkarılmıştır. Yasa çerçevesinde 20.000 hektar alanda 640 gecekondu önleme bölgesi belirlenmiş, dar gelirli aileler için 30.672 konut inşa edilmiştir. Bununla birlikte kendi evini yapana yardım kapsamında 40.000 konut için arsa temin edilmiştir. Ayrıca 16.000 hektar alanda 808 ıslah bölgesi tanımlanarak bu alanlara altyapı hizmeti sağlanmış, 1.325 hektar alandaki 202 tasfiye bölgesi ise gecekonduculardan arındırılmıştır. 6785 Sayılı İmar Kanununun 42. maddesine dayanılarak İstanbul'da merkezî yönetiminde desteğiyle büyük caddeler açılmış, yollar genişletilerek, taşıt trafiğinin rahatlatılması amaçlanmıştır. Sonraki yıllarda bu uygulama Konya ve Kayseri gibi Anadolu şehirlerine de örnek teşkil etmiştir(Yenice, 2014: 81).

1960'lı yıllardan 1980'li yıllara kadar belediyelerin gelirlerini artırmaya yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Belediyelerin İller Bankası, Halk Bankası, Halk Sandığı, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü ve İş ve İşçi Bulma Kurumuna ödedikleri paylar kaldırılmıştır. Kentleşme ile birlikte imar konut ve altyapı ihtiyaçları artmış. Zaten yetersiz olan belediye gelirleri ile çözülemeyen sorunlar birikerek devam etmiştir. Yapılan düzenlemeler belediyelerin giderlerini karşılamaya yetmemiş zaman zaman belediyelerin çeşitli kurumlara olan borçları silinmiştir. Ancak belediyelerin gerekli hizmetleri karşılayabilecekleri kaynak üretilenmemiştir. Merkeziyetçi anlayışla yapılan düzenlemeler belediyelerin gelir gider dengesi ile ilgili sıkıntılarını çözüme kavuşturamamıştır. Belirtilen yıllar içinde yapılan düzenlemeler merkeziyetçi teftiş ve denetimin merkezde kalacağı, merkeze bağımlı olacak şekilde düşünülmüş ve bu şekilde olması istenmiştir. 1966 yılında yürürlüğe giren 710 Sayılı Kanun ve 1605 Sayılı Kanun ile imar ve imar plânları ile ilgili belediyelerde bulunan yetkilerin bir kısmı alınmış ve bakanlıklara devredilmiştir. İmar bütünlüğü sağlama ve kaynakların daha verimli kullanılmasını sağlamak gibi gerekçelerle yapılan bu düzenlemeler; merkeziyetçi anlayışla yapılmış ve belediyelerin bu faaliyetlerden uzaklaştırılmasını sağlamıştır. Bu dönemde büyük kentlerin imar problemlerini çözmek amacıyla bakanlıklar arası koordinasyon kurulu kurulmuştur. Ayrıca 1978 yılında Yerel

Yönetimler Bakanlığı kurulmuş, bünyesinde bazı genel müdürlükler de bulunan bakanlık beklenen çalışma ve denetimleri yerine getiremeden 22 ay gibi kısa bir süre sonra kaldırılmıştır (Görmez, 1997:134).

1970’li yıllara gelindiğinde Türkiye’de özellikle büyükşehirlerde belediyeler muhalif partiler tarafından kazanılmıştır. Bu yıllarda seçim sonuçlarını kentlerde yaşayan insanların sorun ve sıkıntıları belirlemiştir. Bu konularda çözüm üreten, vaatte bulunan partiler seçimleri kazanmıştır. İktidarda ise muhafazakâr partiler bulunmaktadır. Bu durum merkezî hükümet ile belediyeler arasında bazı tartışma ve çatışma alanları oluşturmuştur. Merkezî hükümetler tüm yetki ve denetimin kendilerinde olmasını istemiş, belediyeler ise kaynak yetersizliği sebebiyle buna karşı farklı gelir kaynakları ve yollar aramışlardır. Malî sıkıntı içinde olan belediyeler, Sosyal Güvenlik Kurumu ve Elektrik Kurumu’na olan borçlarını ödemişlerdir. Sosyal demokrat belediyeler kaynak yaratıcı ve üretici belediyeçilik ilkeleri çerçevesinde tanzim satış mağazaları, asfalt fabrikaları, ekme fabrikaları kurmuş, toplu taşıma ve toplu konut çalışmalarını ile doğrudan üretim faaliyetlerine girişmişlerdir (Bingöl ve Köse,2017: 8).

1978 yılında kurulan ve 22 ay sonra kapatılan Yerel Yönetim Bakanlığı ile belediyelerin farklı partilerde olması sebebi ile bakanlık ve belediyeler arasında uyumsuzluk ve çatışmalar yaşanmıştır. Bu dönemde belediyeler daha etkin hizmet üretebilmek ve dayanışma sağlamak amacıyla “Belediye Birlikleri” kurmuşlardır. Kurulan bu belediye birlikleri tam olarak amaçlarını gerçekleştirememiş olsalar da belediye birliği ve baskı grubu olarak günümüze kadar gelmişlerdir (Al, 2005: 123).

1961 Anayasasınının 41. maddesinde kalkınma plânları yapma görevinin devlette olduğu belirtilmiş ve 129. madde ile bu görev Devlet Plânlama Teşkilâtı’na (DPT) verilmiştir. Bu plânlar ile sosyal, kültürel ve iktisadî kalkınmanın plânlı bir şekilde yapılması hedeflenmiştir. Günümüze kadar 11 kalkınma plânı yapılmıştır. Plânlarda yer alan hedeflere tam olarak ulaşılmasa da, plânlarda yer alan konularda ilerlemeler sağlanmıştır. Yapılan bu plânlarda yerel yönetimler de yer almıştır. 1963 yılında yapılan Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plânında şehirlerin problemleri ve çözümlerine de yer verilmiştir. 1968 yılı itibariyle başlayan İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânında kalkınmanın kentleşme ile irtibatlı olduğu anlayışıyla özellikle büyük kent belediyelerinin desteklenmesi benimsenmiştir. Plân çerçevesinde büyük kentlerde ortaya çıkan konut sorununa çözüm olarak toplu konut projeleri ortaya çıkmıştır. Daha

sonraki yıllarda yapılan kalkınma plânlarında belediyelere malî kaynak oluşturma arayışları ve destekleri devam etmiştir (Aydın,2004:158).

12 Eylül 1980 yılında Türkiye’de askeri darbe ile demokratik yönetim kesintiye uğramış, belediye meclisleri feshedilmiş, belediye başkanları görevden alınmış, yerlerine vali, kaymakam, emekli asker ve diğer kamu çalışanlarından atamalar yapılmıştır (29 Eylül 1980 tarih ve 17120 sayılı karar). Bu dönemde ülke Millî Güvenlik Kurulu (MGK) kararları ile yönetilmiştir. MGK’nın 3 numaralı bildirgesi ile belediye örgütü bulunan tüm yerleşim yerlerinde vatandaşın birlik, düzen ve sağlığının korunmasından belediyeler sorumlu tutulmuştur. 11 Aralık 1980 tarih ve 17187 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan MGK’nın 34 numaralı kararına göre büyük şehirlerin etrafındaki yerleşim yerleri ana belediyelere bağlanmıştır. 4 Aralık 1981 tarihinde 2561 Sayılı Kanun ile son genel nüfus sayımında nüfusu üç yüz binden fazla olan şehirlerin çevresindeki belediye ve köylerin büyük kentlere bağlanabileceği ifade edilmiştir (Görmez,1997:138-139).

Bu dönemde 2380 Sayılı “Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkındaki Kanun”, 2464 Sayılı “Belediye Gelirleri Kanunu” ve 3194 Sayılı “Yeni İmar Kanunu” çıkarılarak belediyelerin gelirlerinin ve imar alanında yetkilerinin artırılması amaçlanmıştır. Merkezî bütçeden belediyelere %5 pay verilmesi sağlanmıştır. Ayrıca daha önceki kanunlarda bulunmayan meslek vergisi konulmuştur. Bu dönemde belediyeler üzerinde merkezî yönetimin baskıcı ve vesayetçi tutumu sürerken gelirlerinde iyileşmeler olmuştur (Al, 2005: 123).

1982 Anayasası’nın 127’inci maddesinde “Kanun büyük yerleşim yerleri için özel yönetim biçimleri getirebilir” ifadesinden hareketle, 1984 yılında yapılacak yerel yönetim seçimleri ile ilgili olan 2972 Sayılı Kanunda birden fazla ilçesi bulunan illerde anakent ve ilçe belediye başkanlarının ayrı ayrı seçilmesi şeklinde düzenlenmiştir. Aynı dönemde büyükşehir belediyeleri ile ilgili ilk kanun olan 3030 Sayılı Kanun çıkarılmıştır. Bu düzenlemede belediye encümeninde seçilmiş üye bulunmaması başkan adına bir takım yetkileri kullanan genel sekreterin bakanlıkça atanması, belediye başkanlarına tanınmış olan belediye meclisinin kararlarını tekrar gözden geçirmesini isteme hakkı da yerel demokrasi açısından olumsuz olarak değerlendirilebilecek hususlardır. Yine kanunla merkezî yönetime bağlı olan imar müdürlüklerinin belediyelere bağlanması, büyükşehir belediye başkanlarının

başkanlığında ilgili kamu kuruluşlarının temsilcilerinin katılımıyla oluşturulan Altyapı Koordinasyon Merkezî ve Ulaşım Koordinasyon Merkezine ilçe belediye başkanlarının da katılması ve altyapı yatırım fonu oluşturulması olumlu düzenlemeler arasında sayılabilir(Görmez,1997:143-144).

1982 Anayasasının belediyelerle ilgili bazı düzenlemeleri 1961 Anayasasının gerisinde kalmakta, bazı düzenlemeleri ise daha demokratik tavır göstermektedir. 1961 Anayasasında yer almayan idarî vesayet kavramı 1982 Anayasasında yer almaktadır. Yine 1961 Anayasasında bir kısıtlama bulunmayan yerel yönetimlerin kendi aralarında birlik kurabilmeleri konusunda 1982 Anayasası bakanlar kurulunun izni şartını getirmiştir. Ancak 1961 Anayasasında seçimle oluşturulması gereken karar organları olan il daimi encümeni ve belediye encümeninin 1982 Anayasasında karar organı olarak seçimle oluşturulması öngörülmekte ve demokratik tavır sergilenmektedir. Yerel yönetimler1982 Anayasasının 127'nci maddesi ile düzenlenmiştir. 1982 Anayasasında yerel yönetimlerin tanımında “karar organları kanunda gösterilen seçmenler tarafından seçilen” ifadesi yer almış ve 1961 Anayasasında yer alan “karar organları halk tarafından seçilen” ifadesiyle farklı bir anlayış ortaya koymuştur. Özellikle 1970’li yıllardan itibaren sanayileşme, köyden kente göçün artması şehirlerin büyümesine ve kalabalıklaşmasına yol açmış ve yönetim anlamında bazı sorunları ve tartışmaları beraberinde getirmiştir. Belki de bu durumu göz önüne alarak 1982 Anayasasında “büyük yerleşim birimleri için özel yönetim biçimleri getirilebilir” ifadesi yer almıştır (Aydınlı,2004:173).

2000’li yıllara kadar Türkiye çok çeşitli süreçlerden geçmiş, farklı ideolojilerden tek parti ya da koalisyon hükümetleri tarafından yönetilmiş, bulunduğu coğrafyada savaşlar ve işgaller yaşanmış, büyük devletler yıkılmış ve dağılmış, ülkenin doğu ve güneydoğusunda hem ülke insanının canına-malına kasteden hem malî kaynakları ve kalkınma enerjisini boşa harcamasına sebep olan terörle mücadele etmek zorunda kalmıştır. Bununla birlikte hızla değişen ve gelişen teknoloji, artan ulaşım ve iletişim imkânları ile küreselleşen ve küçülen dünya, genel siyaseti olduğu kadar yerel siyaseti ve yönetimleri de etkilemiştir. Türkiye bu dönemde yerel yönetimler anlamında bir yandan şehirlerini geliştirmeyi, var olan sorunları çözmeyi, sanayileşme, terör ve ekonomik sebeplerle büyükşehirlere yaşanan göçler ile birlikte büyüyen şehirlerinin elektrik, su, doğalgaz, telefon altyapısı, çöp ve çevre temizliği, konut ve düzensiz yapılaşmayı önlemeye ve şehirlerini daha yaşanabilir hale getirmeye çalışmıştır.

1982 Anayasasının kabulü sonrasında 6 Kasım 1983 yılında yapılan seçimleri Turgut Özal liderliğindeki Anavatan Partisi kazanmış ve tek başına iktidar olmuştur. Askerî yönetimden sonra 25 Mart 1984 yılında ilk yerel seçimler yapılmıştır. Bu seçimde de belediyelerin çoğunluğunu Anavatan Partili belediye başkanları kazanmıştır. Yapılan seçimler sonrasında yeniden demokratik siyasete dönülmüş ve ülke farklı bir süreç girmiştir. Genel yönetim anlayışında olduğu gibi yerel yönetimlerde de olumlu adımlar atılmış ve çeşitli yasal düzenlemeler yapılmıştır.

1984 yılında, 1982 Anayasasındaki “büyük yerleşim birimleri için özel yönetim biçimleri getirilebilir” hükmüne dayanılarak 3030 Sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun kabul edilerek yürürlüğe girmiş ve Türkiye, büyükşehir belediyeleri kavramıyla tanışmıştır. 3030 Sayılı Kanun büyükşehir belediyelerine, 1580 Belediye Kanunundan daha geniş bir hizmet alanı ve malî imkân vermiştir. 25 Mart 1984 yerel seçimleri ile Ankara, İstanbul ve İzmir Büyükşehir Belediyeleri kurulmuştur. Daha sonra yapılan düzenlemelerle sırasıyla 1986’da Adana, 1987’de Bursa, Gaziantep, Konya ve Kayseri eklenmiştir. 1993’te 504 Sayılı KHK ile Antalya, Mersin, Eskişehir, Samsun, İzmit, Erzurum ve Diyarbakır, 1999 depreminden sonra 2000 yılında 593 Sayılı KHK ile Sakarya büyükşehir belediyesi kurulmuş ve toplam büyükşehir belediyesi sayısı 16’ya çıkmıştır. Büyükşehir belediyelerinin kurulduğu iller ülkemizin sanayi ve ticaretin yoğun olduğu, nüfusun büyük kısmının yaşadığı yoğun göç alan ve hızlı kentleşen illerdir (Tortop vd.,2014: 226-227).

Türkiye 21 Kasım 1988 tarihinde Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartını (AYYÖŞ) bazı maddelerine çekince koyarak imzalamıştır. 1992’de 3727 Sayılı Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun ile 1993’te şart yürürlüğe girmiştir. Doksanlı yılların önemli düzenlemelerinden birisi 1991 tarih ve 2380 Sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelere Genel Bütçe Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkındaki Kanundur. Bu kanun ve sonrasında çıkarılan 2464 sayılı kanunla Çevre Temizlik vergisi uygulaması başlatılmış ve belediyeler için bir gelir kaynağı oluşturulmuştur (Ulusoy ve Akdemir, 2010: 224).

3030 Sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun 2004 yılında çıkarılan 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununa kadar yürürlükte kalmıştır. 3030 Sayılı Kanun ile sonrasında yapılan düzenlemeler, 1580 Sayılı Belediye

Kanunu ve buna bağlı olarak yapılan birçok olumlu ve belediyelerin gelirlerini ve yetkilerini arttıran, görev alanlarını genişleten düzenlemelere rağmen merkeziyetçi anlayış değişmemiş ve yerel yönetimleri kontrol ve denetim altında tutma isteği devam etmiştir.

1.3.3. 2004'ten Günümüze Belediyeler

1998 yılında yaşanan 28 Şubat darbesinden sonra istikrarsız koalisyonlar dönemi ve malî krizler 2002 yılında Adalet ve Kalkınma Partisinin (AK PARTİ) tek başına iktidara gelmesine zemin hazırlamıştır. Mecliste çoğunluğu sağlamanın avantajı ve Avrupa Birliği ile ilişkilerin geliştirilmesi yönündeki çabalar genel anlamda olduğu gibi yerel yönetimlerle ilgili de bazı düzenlemelerin yapılmasını sağlamıştır.

Bu dönemde belediyeler ile ilgili yapılan yasal düzenlemelerden ilki büyükşehir belediyeleri ile ilgili olmuştur.1984 yılından itibaren yürürlükte olan 3030 Sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanunun uygulanması sırasında büyükşehir belediyesi ile ilçe belediyeleri arasında yaşanan görev ve yetki karmaşasına son vermek ve kaynakların daha etkin kullanılmasını sağlamak amacıyla 2004 yılında 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu çıkarılmış ve kanun aynı yıl yürürlüğe girmiştir. Kanunda büyükşehir belediyeleri “en az üç ilçe veya ilk kademe belediyesini kapsayan bu belediyeler arasında koordinasyonu sağlayan; idarî ve malî özerkliğe sahip olarak kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan; karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileri” olarak ifade edilmiştir. Kanunda büyükşehir belediyesi kurulması için belediye sınırlarında yaşayanların toplam nüfusu 750.000'den fazla olması istenmiştir (Ulusoy ve Akdemir, 2010: 288).

Bu dönemde belediyelerle ilgili bir diğer düzenleme 5393 Sayılı Belediye Kanunudur. 2004 yılında 5272 Sayılı Belediye Kanunu kabul edilmiş ancak kanunun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesiyle 2005 yılında 5393 Sayılı Belediye Kanunu yasalaşarak yürürlüğe girmiştir. Büyükşehir belediyeleri dışındaki belediyeler için halen yürürlükte olan kanun 5393 Sayılı Belediye Kanunudur. Kamu yönetimi anlayışındaki değişim, ülkedeki kriz ve bunalım dönemi sonrasındaki siyasî ve idarî ortam yeni bir belediye kanunu yapılmasında etkili olmuştur.

Bir başka belediye çeşidi olan büyükşehir belediyeleri 10 Temmuz 2004 yılında kabul edilen 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile yönetilmektedir. 2008 yılında yasalaşan 5747 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile büyükşehir belediye sınırlar içinde kalan ilk kademe belediyeleri kapatılmış, bu belediyelerin birleşmesiyle yeni ilçeler kurulmuştur. Son olarak 12 Kasım 2012 tarihinde kabul edilen 6360 Sayılı “On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” (Bu kanun 2013 yılında 6447 Sayılı Kanun ile büyükşehir olan iller arasına Ordu da eklenerek kanundaki ifade “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” olarak son halini almıştır) ile düzenleme yapılmıştır. Bu kanunla büyükşehir belediyelerinin yönetimi son şeklini almıştır. Yeni düzenleme sonrasında mevcut 16 büyükşehirle birlikte büyükşehir sayısı 30’a çıkmıştır. Yeni kurulan 14 büyükşehir belediyesi dâhil, tüm büyükşehir belediyelerinin sınırları il mülkî sınırları olarak belirlenmiştir. Buralarda bulunan belde belediyeleri kapatılarak aynı isimle bağlı buldukları ilçe belediyesine mahalle olarak katılmışlardır. Büyükşehirlerde ilçe belediyelerinin sınırları ilçe mülkî sınırları olmuştur. Belediye sınırlarındaki tüm köylerin tüzel kişilikleri kaldırılarak buldukları ilçenin mahallesi olmuşlardır. Büyükşehir belediyesi olan 30 ilde il özel idareleri kaldırılmıştır. Büyükşehir olmayan 51 ilde nüfusu 2000’in altında kalan belediyeler kapatılmıştır. Valiliklere bağlı Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlıkları kurulmuştur. Büyükşehir belediyesi bulunan 30 il Türkiye nüfusunun yaklaşık %93’ünün yaşadığı alanı kapsamakta belediyelerle ilgili yapılan her düzenleme toplumun büyük kısmını etkilemektedir (6360 Sayılı Kanun).

İş imkânları ve fırsatların yüksek olması gelişmiş sağlık, eğitim ve ulaşım imkânları, insanların büyükşehirlerde yaşama isteğini artırmış, buna bağlı olarak büyük kentlerin sayısı artmış, büyük kentlerde yaşayan nüfus çoğalmıştır. 6360 Sayılı Kanun sonrası; sınırları genişletilen, yetkileri ve görevleri artırılan büyükşehir belediyelerinin etkin ve verimli hizmet sunabilmeleri için iyi bir plânlama ve koordinasyon sağlamaları gereklidir (Şemşit vd., 2017: 41).

Kanunla ilgili olumlu ve olumsuz eleştiriler yapılmaktadır. Bu eleştirilerden biri büyükşehir belediyesinin hizmet alanının çok geniş olması ve bu kadar geniş alana tek merkezden hizmet götürmenin zor olacağıdır. Bununla köylerin tüzel kişiliğinin kaldırılmasının olumsuz etkileri olacağı ve yetkilerin ve malî kaynakların çoğunun büyükşehir belediyesinde toplandığı ve bu durumun yerelde merkeziyetçi bir yapı oluşturduğu şeklindedir. Eleştirilerin haklılık ve doğru tarafları olmakla birlikte ulaşım ve iletişimin çok hızlı olduğu günümüzde büyükşehir belediyeleri kendilerine sağlanan yetki ve malî imkânlarla, sorumlu oldukları en uzak noktalara kadar hizmet götürebilmektedirler. Kanun sonrasında yapılan hizmetlere bakıldığında daha önce sadece şehir merkezlerinde bulunan bazı hizmet ve imkânların ücra mahallere kadar götürüldüğü görülmektedir. Ayrıca demokrasi ve katılımcılık açısından daha önce il merkezi ve sınırlı bir alandaki vatandaşların oylarıyla seçilen büyükşehir belediye başkanları ve ilçelerdeki ilçe belediye başkanlıkları için artık o il mülkî sınırları içinde yaşayan tüm vatandaşların oylarıyla seçilmektedir. Bu sayede bir ilin sadece büyükşehir belediyesi bulunan kısmının gelişmesi değil, il genelinin gelişmesi ve hizmetlerden pay alması sağlanmıştır.

1.4.TÜRKİYE’DE BELEDİYELER YASAL MEVZUATI VE ALTYAPI

Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluşu ile birlikte Osmanlı döneminde kurulmuş olan belediye teşkilâtları da mevcut haliyle devam etmiştir. Diğer kurumlarda olduğu gibi belediyelerde yeni kurulan devletin kurumları ve devlet anlayışı çerçevesinde zaman içinde değişerek ve gelişerek günümüze kadar gelmiştir. Belediyeler ile ilgili kanunlar zaman içinde ihtiyaca göre sürekli güncellenmiş ve bugünkü şeklini almıştır.

Günümüzde Türkiye’de iki çeşit belediye bulunmaktadır: Belediyeler, büyükşehir belediyeleri.

1.4.1. Belediyenin Kuruluş ve Görevleri

1.4.1.1. Belediyenin Kuruluşu

5393 Sayılı Belediye Kanununda “Belediye: Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini ifade eder” şeklinde tanımlanmıştır. Kanuna göre bir yerleşim yerinde belediye

kurulabilmesi için 5000 nüfus şartı aranmaktadır. Nüfus şartını taşımak ve aralarındaki mesafe 5 km'den az olmak şartıyla köyler birleştirilerek belediye kurulabilir. Bu durumda köy ihtiyar meclisinin karar alması ve seçmenlerin çoğunluğunun mülkî idare amirine başvurmaları gerekmektedir. İl valisi bir yerleşim yerinde belediye kurulmasını isteyebilir. Yerleşim yerinin bulunduğu il veya ilçe seçim kurulunun çağrısıyla seçmenler tercihlerini belirler. Oylama sonuçları vali görüşü eklenerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilir. Cumhurbaşkanı kararıyla belediye kurulur. Ayrıca il ve ilçe merkezlerinde 5000 nüfus şartı olmadan belediye kurulması zorunludur. Su havzalarına sit ve koruma alanlarına ve başka bir belediyenin meskûn mahal sınırlarına 5.000 metreden daha yakın yerleşim yerine belediye kurulamaz. Yeni kurulan ve nüfusu 5000'i aşan yerlerde Cumhurbaşkanı kararı ile belediye kurulabilir. Belde adının değiştirilmesi belediye meclisi üye tamsayısının dörtte üç çoğunluğunun kararı, valinin görüşü ve Çevre ve Şehircilik Bakanının onayı ile olabilir (5393 Sayılı Kanun).

1.4.1.2. Belediyenin Görevleri

5393 Sayılı Belediye Kanununda yeni kamu yönetimi anlayışı hâkim olmakla birlikte, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı, geçmiş dönem belediyeçilik tecrübeleri ve değişen şartlar da göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Kanunda daha etkin çözümler sunan idarî ve malî anlamda özerklik ilkesi getirilmiştir (Eryılmaz,2013:192).

Belediyenin görevleri; 5393 Sayılı Kanunun belediyenin görev yetki ve sorumlulukları bölümünde 14. maddenin a ve b fıkralarında yetki ilkesi ve genel yetki ilkesi çerçevesinde şu şekilde sayılmıştır.

Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

- a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma, ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukları açmak zorundadır. Diğer belediyeler de malî durumları

ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler.

- b) Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını, yapabilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. Gerekliğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine aynî ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir (5393/14.md).

Bunlara ek olarak 5393 Sayılı Kanununun 67.maddesinde belediyeler;

Belediyede belediye meclisinin, belediyeye bağlı kuruluşlarda yetkili organın kararıyla park, bahçe, sera, refüj, kaldırım ve havuz bakımı ve tamiri; araç kiralama, kontrollük, temizlik, güvenlik ve yemek hizmetleri; makine-teçhizat bakım ve onarım işleri; bilgisayar sistem ve santralleri ile elektronik bilgi erişim hizmetleri; sağlıkla ilgili destek hizmetleri; fuar, panayır ve sergi hizmetleri; baraj, arıtma ve katı atık tesislerine ilişkin hizmetler; kanal bakım ve temizleme, alt yapı ve asfalt yapım ve onarımı, trafik sinyalizasyon ve aydınlatma bakımı, sayaç okuma ve sayaç sökme-takma işleri ile ilgili hizmetler; toplu ulaşım ve taşıma hizmetleri; sosyal tesislerin işletilmesi ile ilgili işler, süresi ilk mahallî idareler genel seçimlerini izleyen altıncı ayın sonunu geçmemek üzere ihale yoluyla üçüncü şahıslara gördürülebilir. Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde belediyenin malî durumu ve imkânları ile hizmetin ivedilik derecesi dikkate alınır. Hizmetler vatandaşa en yakın noktada en uygun şekilde verilir, hizmet sunumunda dezavantajlı kişilere uygun yöntemler uygulanır. Belediye mücavir alanlara belediye meclisinin kararı ile hizmet götürülebilir. Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda engelli, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır (5393/67.md).

Görüleceği üzere kanunla belediyelere geniş bir yetki ve hizmet alanı verilmiştir. Kanunla diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görev alanına girmeyen konularda

hizmet verme alanı bırakılmıştır. Temel belediyeçilik hizmetlerinin dışında kadınlara, yaşlı ve engellilere yönelik hizmetler ile spor ve eğitim gibi gençlere yönelik hizmetlerde geniş yer tutmaktadır.

1.4.2. Büyükşehir Belediyesinin Kuruluşu ve Görevleri

1.4.2.1. Büyükşehir Belediyesinin Kuruluşu:

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda “Büyükşehir belediyesi: Sınırları il mülkî sınırı olan ve sınırları içerisindeki ilçe belediyeleri arasında koordinasyonu sağlayan; idarî ve malî özerkliğe sahip olarak kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan; karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisini” ifade eder. Nüfusu 750.000’in üzerinde olan illerde büyükşehir belediyesi kurulur. Büyükşehir belediyesinin sınırları il mülkî sınırlarıdır. Büyükşehir belediye sınırları içinde bulunan ilçe belediyelerinin sınırları da ilçe mülkî sınırlarıdır (6360/madde 3,4,5.).

1.4.2.2. Büyükşehir Belediyelerinin Görevleri:

Kanunla büyükşehir belediyelerinin sınırları genişletilmiştir. Büyükşehir belediyesinin görevleri 5216 Sayılı Kanunun 7.maddesinde ayrıntılı olarak şöyle sayılmıştır;

- ✓ İlçe belediyelerinin görüşlerini alarak stratejik plân, yıllık hedefler ve yatırım programlarını ve buna uygun bütçesini hazırlamak,
- ✓ Nazım imar plânlarını yapmak, kanunla büyükşehir belediyelerine verilen hizmetlerin gereği olan proje yapım bakım onarım imar plânları parselasyon plânları ve imar uygulamaları ve ruhsatlandırma yapmak,
- ✓ 775 Sayılı Gecekondu Kanunundan doğan hakları kullanmak, arsa ve konut üretimi ile ilgili kanunda verilen yetkileri kullanmak,
- ✓ Ulaşım ana plânını yapmak her türlü toplu taşıma (servis, taksi vs.) ile ilgili ruhsatlandırma, plânlama ve koordinasyonu yürütmek,
- ✓ Yetki alanındaki meydan, cadde, bulvar ve anayolların bakım onarım düzenleme ve numarataj çalışması yapmak, coğrafi ve kent bilgi sistemlerini kurmak,
- ✓ Tarım ve su havzalarının korunmasını sağlamak,
- ✓ Hafriyat ve çöpler için depolama ve bertaraf tesisleri kurmak,
- ✓ Birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek,

- ✓ Yetkili olduğu alanlarda zabıta hizmeti vermek,
- ✓ Sosyal donatı, spor ve kültürel alanlar kütüphane, müze gibi yerler yapmak,
- ✓ Amatör spor kulüplerine ve sporculara destek vermek, turnuvalar düzenlemek,
- ✓ Sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için binalar yapmak, kamuya hizmet veren bu tür kuruluşların binalarının bakım onarımını yapmak ve malzeme desteği sağlamak,
- ✓ Yolcu ve yük terminalleri ve otoparklar yapmak, yaptırmak ve işletmek,
- ✓ Kültür tabiat ve tarihi dokunun korunması ve geliştirilmesi için çalışmalar yapmak,
- ✓ Su kanalizasyon ve altyapı hizmetlerini yapmak,
- ✓ Mezarlık hizmetlerini yapmak,
- ✓ Hal ve mezbahalar yapmak ruhsatlandırmak,
- ✓ İl düzeyinde doğal afet plânları yapmak, afet risklerine karşı önlemler almak,
- ✓ İtfaiye hizmetlerini yürütmek ve denetlemek,
- ✓ Sağlık merkezleri açmak,
- ✓ Yetişkinler, çocuklar, kadınlar, gençler, yaşlılar ve engellilere yönelik her türlü sosyal, kültürel tesisler kurarak hizmet vermek,
- ✓ Merkezî ısıtma sistemleri kurmak ve işletmek.
- ✓ Mahalleler arası ulaşım altyapılarını yapmak,
- ✓ Kırsal bölgelerde tarım ve hayvancılığı desteklemek, büyükşehir belediyesinin görevleridir. Büyükşehir belediyesi tüm bu hizmetleri ilçeler arasında adaletli bir şekilde sunmalıdır.(5216/7.md.).

1.4.2.3. İlçe Belediyelerinin Görevleri: 5216 Sayılı Kanunun 7.Maddesinde Büyükşehir Belediyelerinin görevleri dışında kalan hizmetlerin sunulmasından ilçe belediyeleri sorumludur. Bunlar;

- ✓ Katı atıkları toplamak ve bertaraf tesislerine ulaştırmak,
- ✓ Sıhhi işyerlerini ve 2.ve 3. sınıf gayrisıhhi müesseseleri, halka açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek,
- ✓ Defin işlerini yürütmek,
- ✓ Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerden 775 Sayılı Gecekondu Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmak,

- ✓ Otopark, spor tesisleri, dinlenme ve eğlence yerleri ile parklar yapmak,
- ✓ Yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak,
- ✓ Meslekî eğitim ve beceri kursları açmak,
- ✓ Mabetler ile sağlık, eğitim, kültür tesis ve binalarının yapım, bakım ve onarımını yapmak,
- ✓ Kültür ve tabiat varlıkları ve tarihî dokuyu korumak,
- ✓ Kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların işlevlerinin geliştirilmesine ilişkin hizmetler yapmak,
- ✓ Tarım ve hayvancılığı desteklemek (5216/7.md).

1.4.2.4. Büyükşehir Belediyesinin Sınırları İçinde Koordinasyon

Büyükşehir belediyesi sınırları içinde görev ve hizmetlerin yerine getirilmesinde uyum ve koordinasyon, halka sunulan hizmetlerde ve idarî işleyiş anlamında büyükşehir ve ilçe belediyeleri arasındaki koordinasyonun sağlanmasından büyükşehir belediyesi sorumlu tutulmuştur (27.md.). Koordinasyon merkezlerinin kuruluşu ve işleyişi ile ilgili ayrıntılar kanunun 8. ve 9. maddesinde yer almaktadır. Büyükşehir belediye başkanının veya görevlendireceği kişinin başkanlığında yönetmelikle belirlenen kamu ve özel kurum ve kuruluşların temsilcilerinin de yer aldığı Altyapı Koordinasyon Merkezî (AYKOME) ve Ulaşım Koordinasyon Merkezleri(UKOME) kurulur. İlçe belediye başkanları kendi ilçelerini ilgilendiren konuların görüşüleceği toplantılara üye olarak katılırlar. Koordinasyon merkezlerinin aldığı kararlar ilgili kurumlar için bağlayıcıdır. Kamu kurum ve kuruluşları Altyapı Koordinasyon Merkezînin istediği bilgi ve belgeleri vermek zorundadır. Ayrıca ilçelerdeki büyükşehir belediyesi hizmetlerinin takip edilmesi ve daha etkin yürütülmesi için ilçe koordinasyon merkezleri kurulmuştur.

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE’DE SOSYAL DEVLET, SOSYAL BELEDİYECİLİK VE GENÇLİK HİZMETLERİ

2.1. SOSYAL DEVLET

Sosyal devlet anlayışı ilk olarak 1848 Fransız Anayasasında kabul edilmiş, daha sonra 1919 Alman Weimar Anayasasında “ekonomik hayatın adalet esaslarına göre ve herkese insanlığa yaraşır bir şekilde” düzenleneceği ilkesini benimsemiştir (Çelik, 2014: 5).Başka bir kaynakta sosyal devlet anlayışı ve uygulamaları 1850’li yıllarda anayasalarda ve metinlerde yer alsa da terim olarak ilk defa 1941 yılında Archbishop Temple tarafından kullanılmış ve sosyal refahın en yüksek seviyede sağlanması için devletin piyasaya ve sosyal yaşama müdahale eden, piyasa ekonomisinin eksiklerini gideren, müdahaleci, düzenleyici, yeniden pay edici, müteşebbis ve bireylerin haklarının korunması anlamında pozitif davranan devlet şeklinde ifade edilmiştir (Yay, 2014: 148).

Sosyal devlet; kavram olarak birey ve aileye asgari ölçüde gelir temin eden, onların yaşlılık, hastalık, işsizlik, engellilik vb. durumlarda yaşam standartlarını korumalarına yardımcı olan çeşitli sosyal hizmetlerle vatandaşların hayatlarını kolaylaştıran ve müreffeh bir yaşam için gerekli şartları sağlayan kurumdur (Genç, 2009:137)

Sosyal devlet anlayışının hayata geçirilme şekli olarak ifade edilebilecek olan sosyal politika kavramı sanayi devriminin yaşandığı ülkelerde işçi sınıfının sorunları, bu sorunların işçiler tarafında dile getirilmesi, çalışma şartlarının iyileştirilmesi ve çeşitli haklar talep etmeleri sonucunda ortaya çıkmıştır. Kavram ilk olarak 19. yüzyılın ilk yarısında kötü çalışma şartları ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve sisteme karşı işçilerin korunması amacıyla Almanya’da Profesör Riehl tarafından kullanılmıştır. Sosyal devlet, liberal devletin, sanayi devriminin yaşandığı batılı ülkelerde ortaya çıkan sosyo-ekonomik durumu yönetebilmek için, temel devlet yapısı korunarak kendi içinde gerçekleştirdiği zorunlu bir politik uygulama değişikliğidir (Sevinç,2015: 203).

Devlet tarafından vatandaşlara sunulan kamu hizmetlerinin temel amacı bireylerin hayatlarını insani ölçülere uygun şekilde sürdürmelerini sağlamak, toplumun huzurlu ve güvenli bir şekilde bir arada yaşamasını temin etmek, sosyal adalet ve eşitliği korumak zayıf, güçsüz ve dezavantajlı grup ve bireyleri destekleyerek topluma entegre

etmek suretiyle barış ve refahı sağlamaktır. Sosyal devlet bunu sağlayabilecek bir çerçeve ve anlayışı ortaya koymaktadır.

1900'lü yıllarda sanayileşmiş ülkelerde ortaya çıkan sosyal devlet anlayışı özellikle üretimin devam etmesi için gerekli olan işçilerin zorlaması ve hak taleplerinin artması sonucunda, devletin üretimin durmaması ve kamu düzeninin bozulmaması için yapmış olduğu düzenlemelerle başlayıp günümüze kadar artarak ve gelişerek devam eden bir devlet anlayışıdır. Batılı ülkelerde sanayileşmenin hız kazanmasıyla ortaya çıkan sorunlar liberal devlet modelinden sosyal refah devleti modeline geçmeyi zorunlu hale getirmiştir. 1929 ekonomik buhranı, 1. ve 2. Dünya Savaşları bu süreci tetiklemiştir. 1970'li yıllardan itibaren yaşanan gelişmeler sosyal refah devleti uygulamalarının devlete yükünü artırmış ve konunun tartışmaya açılmasına sebep olmuştur (Aktan ve Özkıvrak, 2008: 3-7).

İşçi sınıfı ve yoksulların talepleri ile başlayan sosyal devlet uygulamaları modern toplumda kent yaşamının kolaylaştırılması, temiz ve düzenli çevre, güvenli şehir, yüksek kaliteli eğitim ve sağlık imkânları, ulaşılabilir sosyal imkânlar doğrultusunda gelişerek, günümüzde sosyal yardımlar ve desteklerin yanında kentli insanların yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik uygulamaları da kapsamaktadır (Başaran ve Çiftçi, 2011, 253).

2.1.1. Türkiye’de Sosyal Devlet

Türkiye’de ise 1916-1917 yıllarında “Yeni Mecmua” isimli dergide yer alan sosyal politika kavramı, 1933-1934 yılında üniversite reformuyla ülkemizde bulunan Alman profesörlerden Prof.Dr. Gerhard Kessler sayesinde terminolojiye girmiştir (Çelik,2013: 24).

Sosyal devlet kavramı ülkemizde 1961 Anayasasının 2. maddesinde “Türkiye Cumhuriyeti, ..., sosyal bir hukuk devletidir” şeklinde ilk defa yer almıştır. Yine 1982 Anayasasının 2. Maddesinde “Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı,... demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devletidir” şeklinde ifade edilmiştir.

Uzun yıllar süren savaşıardan ve kurtuluş mücadelesinden sonra kurulan Türkiye Cumhuriyeti devleti sosyal ve ekonomik yönden gelişmeyi sağlayabilmek için birçok adım atmış, çeşitli düzenlemelerle halkın yaşamını kolaylaştırmaya çalışmıştır.

Cumhuriyetin kuruluşunun hemen öncesinden 2000’li yıllara kadar sosyal devlet anlayışıyla birçok alanda düzenleme yapılmış ve kurumlar oluşturulmuştur. Bunlar; Çalışma şartlarının iyileştirilmesi, çalışma sürelerinin düzenlenmesi, hafta tatili kanununun çıkarılması, iş kazaları ve hastalık durumunda tedavi zorunluluğu, doğum izni, çocukların ağır işlerde çalıştırılmalarının yasaklanması, analık sigortası, İşçi Sigortaları Kanunu, İş Mahkemeleri kurulması, Basın İş Yasası, Deniz İş Yasası, Çalışma Bakanlığı, İş ve İşçi Bulma Kurumu, dayanışma sandıklarının kurulması sosyal güvenlikle ilgili yapılan düzenlemeler, Zirai Birlikler, Ziraat Bankası bünyesinde fon oluşturulması, Tarım Satış Kooperatifleri ile Tarım Kredi Kooperatifleri, Toprak Mahsulleri Ofisi ve Devlet Su İşleri gibi kurumlar ile köylü ve çiftçilerin durumunu iyileştirmeye yönelik çalışmalar; Çocuk Esirgeme Kurumu ve Türkiye Kızılay Cemiyeti gibi sosyal kurumların oluşturulması, Sendikalar Kanunu, kooperatif kurma hakkının tanınması, İnsan Hakları Evrensel Bildirisinin kabul edilmesi, Dünya Sağlık Örgütüne üye olunması, Emekli Sandığı ve Sosyal Sigortalar Kanunlarının çıkarılması, Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasalarının çıkarılması, Uluslararası Çalışma Örgütünün Sosyal Güvenliğin Asgari Normlarına İlişkin Sözleşmesinin kabul edilmesi, 1965 tarihli Avrupa Sosyal Güvenlik Şartının 1989’da kabul edilmesi, işsizlik sigortasının uygulanmaya başlaması, Sosyal Güvenlik Temel Yasasının çıkarılmasıdır (Yay, 2014: 151-158).

2000’li yıllardan itibaren ise istikrarlı yönetim ve ekonomik iyileşmeyle birlikte sosyal haklar ve sosyal politikalar anlamında birçok düzenleme hayata geçirilmiştir. Bununla birlikte sosyal devlet anlayışının ilk Türk-İslâm devletlerinden itibaren ve özellikle Selçuklu-Osmanlı devlet yapısında sosyal devlet anlayışının tüm unsurlarını ve uygulamalarını görmek mümkündür. Özellikle Türk toplumsal hayatında devletin müdahil olmadığı, yetişemediği, ulaşamadığı noktalarda çeşitli vakıflar, dernekler ve bireyler toplumdaki güçsüzler, yaşlılar, engelliler, ihtiyaç sahipleri ve eğitim görmek isteyen öğrencilere karşı sosyal desteği ve dayanışmayı sağlamaktadır.

2.1.2. Sosyal Devlet Kapsamında Günümüzde Sunulan Hizmetler

Türkiye’de merkezî yönetimin anayasada yer alan sosyal devlet ilkesi gereği vatandaşların hayatını kolaylaştırmaya yönelik sunduğu sosyal hizmetler, yardımlar ve faaliyetler bulunmaktadır. Bununla birlikte belediyeler ve STK’larda bu alanda

çeşitli hizmetler sunmaktadır. Merkezî yönetimin çeşitli kurumlarıyla sunmuş oldukları sosyal hizmetler şunlardır;

Türkiye’de 65 yaş üstü yaşlı aylığı, aylık 650 TL olmak üzere 2016 yılı verilerine göre 1292.355 kişiye ödenmektedir (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, 2016: 48). Evde bakım sağlık hizmetleri; 3359 Sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu ile 663 Sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında çıkarılan ve bu yönetmelikler çerçevesinde sağlık kuruluşları tarafından ihtiyacı olan vatandaşların her türlü muayene ve sağlık bakım hizmetleri yaşadığı yerde veya ihtiyaç durumunda sağlık kuruluşlarına ulaşımı sağlanarak verilmektedir. 2017 yılı verilerine göre 890.869 kişi bu hizmetten faydalanmıştır (Aslan vd.2018: 49).

Yaşlılara yönelik huzurevi hizmetleri Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve diğer kuruluşlar tarafından sunulmaktadır. Bakanlığa bağlı 14.967 kapasiteli 146 huzurevinde 13.888, Bakanlık harici 18.205 kapasiteli 251 yaşlı bakım kuruluşunda ise 12.607 yaşlıya hizmet verilmektedir (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, 2016: 128).

Engellilere yönelik birçok yasal düzenleme, farkındalık projesi ve çalışma yapılmaktadır. 5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanun ile engellilerin her alanda güvence altına alınması, tüm kamu kurum ve kuruluşlarının engellilerin hayatlarını kolaylaştıracak tedbirler almaları ve çalışmalar yapmaları sağlanmıştır. 2018 yılı verilerine göre 504.563 engelli vatandaşa evde bakım hizmeti verilmiştir. Engellilere eğitim alanında ücretsiz ulaşım desteği sağlanmaktadır. 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında 333.598 engelli öğrenciye hizmet verilmiştir (<http://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/64>). Kamu kurumlarında ve özel sektör kuruluşlarında engellilerin istihdam edilerek çalışma hayatına entegre olmaları sağlanmaktadır. 2018 yılında 53.017 engelli vatandaş kamu kurumlarında istihdam edilmiştir (<http://www.dpb.gov.tr/tr-tr/istatistikler>). Engellilerin bakımını sağlayan ebeveynlerine devlet tarafından nakdi ödemeler de yapılmaktadır. 2017 yılı verilerine göre 714.642 engelli veya engelli yakınına aylık ödenmektedir.

Ülkemizde Sağlık Bakanlığı, üniversiteler ve özel hastaneler olmak üzere 2017 yılı verilerine göre 1518 hastane bulunmaktadır. 25.198 aile hekimliği birimi, 7.774 aile sağlığı merkezi, 972 toplum sağlığı merkezi, 5320 sağlık evi, 177 verem savaş

dispanseri,2.618 acil yardım istasyonu, 83 halk sağlığı laboratuvarı, 22.884 ağız dış sağlığı merkezî hastanesi ve polikliniği,865 diyaliz merkezi bulunmaktadır. Vatandaşlar sağlık hizmetlerini bu kurumlardan SGK kapsamında ücretsiz olarak alabilmektedirler

(<https://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/29866,turkcesiydijipdf.pdf?0>).

Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesindeki 287 gençlik merkezi faaliyetine devam etmektedir. 2018 yılı verilerine göre; üye sayısı 2.052.056'e ulaşmıştır. Buralarda oluşturulan Gençlik Merkezleri Akademisinde düzenlenen 146.118 faaliyete 2.641.628 genç katılmıştır. Merkezin her yerde uygulanması kapsamında 155.952 faaliyete 6.704.064 genç katılmıştır. 37 adet gençlik ve izcilik kampında 120.000 gence hizmet verilmiştir.2018 yılında 781 yüksek öğrenim öğrenci yurdunda 689.064 öğrenci yurt, 451.751 öğrenci burs, 171.507 öğrenci öğrenim kredisi hizmeti almıştır Gençlik ve Spor Bakanlığı Faaliyet Raporu, 2018: 48-177).

Slikozis hastalarına düzenli ve aylık olarak ödeme yapılmaktadır. Çocuklarını okula gönderemeyen ailelere, "Şartlı Eğitim Yardımı" yapılmaktadır. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla yardıma muhtaç ailelerin çocuklarının önlük, ayakkabı, kıyafet, çanta, kırtasiye gibi temel okul ihtiyaçları karşılanmaktadır. Taşımalı sistem dışında kalan ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerinin ulaşım, öğle yemeği, barınma vb. ihtiyaçlarına yönelik Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca verilen desteklerdir.

İlk ve ortaöğrenim öğrencilerine ücretsiz eğitim, taşımalı eğitim ile ulaşım ve öğle yemeği desteği, okul sütü, ücretsiz kitap ve eğitim materyal desteği, devlet parasız yatılı okulları ve burs desteği gibi hizmetler verilmektedir.

Ayrıca, dul ve yetimlere, asker ailelerine, evlenecek gençlere, eşinden ayrılan şiddet gören mağdur kadınlara, cezaevinde olanların eř ve çocuklarının mağdur olmaması için ihtiyaç sahibi olanlarına, afetzedelere, mültecilere destek verilmektedir (<https://ailevecalisma.gov.tr>).

Türklerde İslâmiyet öncesinde sıkı aile bağları ve toplumsal yapı sayesinde güçlü bir sosyal yardımlaşma temeli olduğu söylenebilir. İslâmiyet'le birlikte İslâm dininin sosyal yardımlaşmayı emreden ve teşvik eden kuralları Müslüman Türk toplumunda sosyal yardımlaşmanın ve güçsüz durumda olanlara yardım etmenin dinî ve toplumsal bir görev olarak kabul edilmesini sağlamıştır (Türkoğlu, 2013: 297). Cumhuriyetin

kuruluşundan itibaren mevcut olan yardım kuruluşları geliştirilerek devam etmiştir. Modern anlamda sosyal güvenlik sistemi ve devletin sunduğu sosyal yardımlar ve destekler yıllar içinde artarak ve gelişerek günümüze kadar gelmiştir. 1970’li yıllara kadar temel sosyal görevleri ve zorunlu durumlarda müdahil olan devlet kurumları 1970’li yıllardan itibaren sosyal alanda daha etkin rol almıştır. Günümüzde ise devlet her alanda ihtiyaç sahibi olan her vatandaşa gerekli sosyal hizmetleri sunar hale gelmiştir. Türkiye’de kamu tarafından yapılan tüm sosyal yardımların tek bir kurumun koordinasyonu ve veri tabanı bazlı verilmesi yardımların daha etkin, verimli ve yerinde kullanılmasını sağlayacaktır.

2.2. SOSYAL BELEDİYECİLİK

2.2.1. Sosyal Belediyeciliğin Tanımı

Sosyal belediyecilik, sosyal devlet uygulamalarının bir kısmının belediyeler eliyle yerel halka sunulması, yoksul, ihtiyaç sahibi ve dezavantajlı birey ve gruplara yönelik sosyal hizmetler ile kentte yaşayan tüm vatandaşlara sosyal yardım hizmetlerin ulaştırılması olarak ifade edilebilir(Bingöl ve Köse, 2017: 4) .

Sosyal belediyecilik anlayışı yerel halkın sosyal ihtiyaçlarının yerel yönetim ve STK’ların var olan potansiyelini uygulamaya yansıtarak sosyal memnuniyet sağlanması, sosyal hizmet bekleyen vatandaşların hayatlarını kolaylaştıracak uygulamaların hayata geçirilmesi, sosyal sorunların ortaya çıkmasını engelleyici çalışmalar yapılması temel belediye hizmetlerinin dışında belde halkının sosyal refahının artırılmasının sağlanması şeklinde ifade edilebilir (Seyyar,2008:240).

2.2.2. Sosyal Belediyeciliğin Tarihi Gelişimi

Sosyal belediyeciliğin temelleri 1601 yılında İngiltere’de çıkarılan yoksulluk yasalarına kadar uzanır. Sonraki yıllarda çıkarılan yasalarda yerel yönetimlere daha geniş haklar verilerek devam etmiştir.1870 yılında Almanya’da Yardım Yasası çıkarılarak sosyal yardımların yerel yönetim aracılığıyla yapılması benimsenmiştir. 1900’lü yıllara gelindiğinde artan sanayileşme ile beraber işçi sınıfının kötü çalışma şartları, sosyal ve ekonomik sorunları, yönetimleri çalışma yaşamı ile ilgili düzenlemeler yapmaya zorlamıştır. 1929 ekonomik krizi ve 2. Dünya Savaşı ve sonrasında ortaya çıkan sorunlar devletlerin sosyal politikaları sürekli hale getirmesini zorunlu kılmış ve refah devleti anlayışıyla hizmet sunma anlayışını beraberinde

getirmiştir.1970’li yıllara kadar yerel yönetimler sosyal hizmetlerin sunumunda ön plânda ve merkezî yönetime yardımcı konumundayken, aynı yıllarda yaşanan ekonomik krizler ve artan sosyal harcamalar bütçe açıklarının sebebi olarak görülmeye başlanmıştır. 1980’li yıllardan itibaren demokratikleşme ve yerel yönetimlerin güçlendirilmesi anlayışı ile sosyal refah hizmetlerinin yerel yönetimler tarafından görülmesi benimsenmiş bu hizmetlerin halka nasıl sunulacağı takdiri yerel yönetimlere bırakılmıştır(Bingöl ve Köse, 2017: 6-7).

2.2.3. Türkiye’de Sosyal Belediyeciliğin Gelişimi

Cumhuriyetin kuruluşundan sonra belediyeler savaş sonrası yıkılan, yakılan, ya altyapısı hiç bulunmayan ya da tahrip edilmiş olan, temel altyapı imkânları sınırlı, temel belediye hizmetlerinin sunulması için gerekli donanımdan yoksun bir durumdaydı (Aydınlı, 2004: 119).

1930 yılında çıkarılan ve 2005 yılına kadar yürürlükte kalan 1580 Sayılı Belediye Kanununun 2. Fasal 15. maddesinde “Belediyelerin kanunlar ve nizamnamelerle muayyen hukuku, buna mukabil beldenin ve belde halkının sıhhat, selamet ve refahını temin, intizamını halelden vikaye maksadıyla yapacağı vazifeleri vardır” şeklindeki ifadeden sonra belediyenin görevleri sayılmıştır. Temel belediyecilik hizmetleri dışında; düşkünlere, kimsesizlere, kadınlara, gençlere, muhtaçlara ve mağdurlara yönelik sosyal belediyecilik anlayışı çerçevesinde değerlendirilebilecek maddeler sıralanmıştır. Bunlar; halka açık yerleri temizlemek, bulaşıcı hastalıkları önleyici tedbirler almak, cenaze işlerini ücretsiz yapmak, kimsesiz çocuklar, deliler ve kazazedeleri koruyup gözetmek, dinlenme yerleri, parklar, okuma salonları yapmak, ağaçlandırma ve çevre düzenlemesi işlerini yürütmek, bunları halkın istifadesine sunmak, fakir ailelerin çocuklarına para, ilaç, giyim ve eğitim yardımları yapmak, ihtiyaç duyulan sağlık kurumlarını açmak, hastane, stadyum ve eğlence yerleri açmak, belediyeye ait kaplıcaları işletmek, hamamlar, banyolar, halk plajları açmak, eczane açmak, ebe istihdam etmek, ücretsiz muayene yaptırmak, sinema, tiyatro, kütüphane gibi sosyal alanlar oluşturmak, sergi ve panayırılar açmak, belediye fırınları açmak, fakir ve kimsesizler için yatacak yerler yapmak, otel açmak, dayanışma sandıkları kurmak, çeşitli mesleklerin öğretilmesi amacıyla kurslar açmak, umumî çamaşırhaneler yapmak veya yapılmasına izin vermek, engellilere meslek edindirmek, afetzedelere yardımcı olmak şeklinde sayılmıştır (1580/15.md.).

1580 Sayılı Belediye Kanunu sosyal belediyecilik açısından çok iyi şekilde hazırlanmış ve belediyelere bu konuda görev ve sorumluluk yüklemiştir. Kanun, sosyal belediyeciliğin tüm unsurlarını barındırmasına rağmen, uzun süren savaşlardan sonra kurulan bir devletin yeterli olmayan kaynakları, ideolojik kaygılar ve merkezî idarenin yetki ve denetimi elinde bulundurma isteğinden dolayı malî ve idarî özerklik sağlanamamıştır (Dursun, 2005: 102). Cumhuriyetin kuruluşundan 1945 yılına kadar iktidarda olan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) yönetiminde belediyeler merkezî yönetimin bir organı gibi görülmüş ve faaliyetlerini bu doğrultuda sürdürmüştür. Bu dönem belediyecilik anlayışında CHP'nin parti programında yer alan devletçilik ve halkçılık ilkeleri belediye kanunlarına ve belediyecilik anlayışına da yansıtılmıştır (Yıldırım ve Göktürk, 2008: 240).

1970'li yıllara kadar sosyal belediyecilik anlayışı kapsamında halkın zarurî sosyal ihtiyaçlarının sağlanmasına yönelik yasal düzenlemeler ve hizmetler sunulmaya çalışılmıştır. Savaş sonrası yeni rejimin yerleştirilmesi sürecindeki merkezî otoriteyi koruma kaygısı, dünyadaki savaş ve ekonomik krizler, ülke içinde ekonomik kalkınmanın tam anlamıyla sağlanamamış olması gibi sebeplerle 1580 Sayılı Kanunla belediyelere geniş yetkiler verilmişse de aynı oranda bütçenin verilmemesi belediyelerin temel altyapı ve temel belediyecilik hizmetlerinin dışında, sosyal yardım ve hizmetleri sunulması sınırlı düzeyde kalmıştır (Çöpoğlu, 2014: 12).

1970'li yıllarda sanayileşmeye bağlı artan göç ve kentleşme ile oluşan sorunlar dünyadaki sosyo-politik gelişmelerin de etkisiyle toplumsal-siyasî hareketlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu atmosferde yapılan 1973 yerel seçimlerini sosyal demokrat belediyeler kazanmıştır. İktidar ve belediyelerin farklı partilerden olması belediyelerin kaynak sıkıntısı yaşamasına sebep olmuş, belediyeler çeşitli kurumlara olan borçlarını ödemeyerek ellerindeki kaynakları ulaşım, toplu konut, ekmek ve asfalt fabrikaları kurmaya harcamışlardır. Bu dönemde tanzim satış mağazaları tüketim ve konut kooperatifleri kurulması ve desteklenmesi gibi halkın yararına olan bazı uygulamalar geliştirilmiştir. 12 Eylül 1980 askerî darbesi ile bu uygulamalar son bulmuş, 1984 yılındaki seçimlere kadar belediyeler askerî idare tarafından yönetilmiştir.

1983 yılında yapılan genel seçimleri Anavatan Partisi'nin (ANAP) kazanması, 1984 yılında yapılan yerel seçimlerde ANAP'lı belediye başkanlarının seçilmesi ve siyasî ortamın etkisiyle belediyecilikte özelleştirme ve yerelleşme eğilimi benimsenmiştir.

Büyükşehir belediyelerine imar plânı yapma, şirket kurma, vergi toplama gibi malî yapılarını güçlendirerek belediye hizmetlerinde etkinliğin ve yerel siyasette demokratikleşmenin sağlanması amaçlanmıştır.1994 yılında yapılan yerel seçimleri Refah Partisi (RP)kazanmıştır. RP'nin adil düzen söylemi halka gösterilen yakın ilgi, hayırseverlik gibi kavram ve yaklaşımlar seçimleri kazanmasında önemli rol oynamıştır. RP'li belediyelerin temel belediye hizmetlerinin yanı sıra sosyal hizmetler, sosyal yardımlar ve dezavantajlı gruplara verdiği belediye hizmetleri sosyal belediyecilik açısından önemlidir (Bingöl ve Köse, 2017: 8-11).

2002 yılında seçimleri kazanan ve mecliste çoğunluğu sağlayan Ak Parti 2004 yılında 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununu,2005 yılında 5393 Sayılı Belediye Kanununu çıkarmış, her iki kanunda da sosyal belediyecilik anlamında belediyenin görev alanları ve malî kaynakları genişletilmiştir. Merkezî yönetime bağlı kuruluşların görev alanları dışında kalan tüm iş ve hizmetlerin plânlanması ve sunumu belediyelerden beklenmiştir. Ayrıca 2002 yılından itibaren değişen ve iyileşen ekonomik koşullar, halkın belediyelerden beklentisinin artması gibi sebeplerin etkisiyle, belediyeleri sosyal belediyeciliğin gereği olarak sosyal hayatta daha etkin rol oynamaya, sosyal yardımlar, çocuklar, gençler, yaşlılar ve engelliler ile ilgili daha yoğun bir hizmet sunumu sağlamaya zorlamıştır.

2012 yılında çıkarılan 6360 Sayılı Kanun sonrası oluşan durum, belediye hizmetlerinin kırsal alanda yaşayan vatandaşlara da ulaştırılmasına imkân vermiştir. Kırsalda yaşayan vatandaşlarında şehirlerde sunulan hizmetlere kavuşması sosyal refah ve hizmet sunumunda adalet ve eşitliği sağlaması açısından önemlidir.

2.3. GÜNÜMÜZDE SOSYAL BELEDİYECİLİK

Kuruluşundan itibaren ülkemizde sosyal devlet ilkesi çerçevesinde sosyal belediyecilik uygulamaları ve hizmetleri bazı dönemlerde artışlar göstermiş, partilerin ideolojilerine göre şekillenmiş ancak yaşanan ekonomik krizler, siyasal istikrarsızlık ve askerî yönetimler sebebiyle süreklilik gösterememiştir. 1970'li yıllarda sosyal demokrat partilerin belediye başkanlıklarını kazanmaları bazı sosyal belediye hizmetlerini ve uygulamalarını ortaya çıkarmış ancak bu sürekli olmamıştır. 1990'lı yıllardan itibaren Millî Görüş Belediyeciliği ile sosyal belediyecilik gelişme konusunda bir ivme yakalamış 2000'li yıllardan itibaren kamu yönetiminin yeniden

yapılandırılması anlayışıyla belediye kanunlarında düzenlemeler yapılmış, belediyelerin yetkileri ve malî kaynakları arttırılmıştır.

2.3.1. 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda Sosyal Belediyecilik

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda sosyal belediyecilik anlamında belediyelere geniş yetkiler verilmiş ve bu yetkileri malî imkânlar ölçüsünde kullanmaları beklenmiştir.

Kanun'un 3. madde (a) bendinde büyükşehir belediyesi: idarî ve malî özerkliğe sahip olarak kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan; karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişiliğe sahiptir.

Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumluluklarının düzenlendiği 7. madde (v) bendinde büyükşehir belediyelerine sağlık alanında "sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri açmak" şeklindeki ifadeyle halkın sağlığını koruma ve sağlık hizmetlerine herkesin ulaşabilmesini temin etmek görev ve sorumluluğu yüklenmiştir.

"Meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksekokullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak" ifadesiyle başta gençler olmak üzere çalışma hayatına atılacak insanların bir meslek ve sanatı öğrenmeleri, nitelikli ve donanımlı hale gelmeleri, bu sayede daha kolay iş bulabilmeleri, istihdam edilmelerini sağlayarak işsizliğin önlenmesinde merkezî kurumlara yardımcı olmak, işsizliğin getireceği sosyal problemleri önlemek gibi birçok işlevin bir arada yerine getirilmesi beklenmiştir (Yıldırım ve Göktürk, 2008:244). Büyükşehir belediye başkanının görev ve yetkilerinin yer aldığı 18.madde (m) bendinde yer alan "Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, engellilerle ilgili faaliyetlere destek olmak üzere engelli merkezleri oluşturmak" denilerek, yoksul ve muhtaç kişilere yardımda bulunma ve bütçe tahsis etme yetkisi belediye başkanına verilmiştir. 2006 yılında çıkarılan Özürlü Hizmet Birimleri Yönetmeliği ile engellilere yönelik bilgilendirme yönlendirme ve rehabilitasyon hizmetlerinin yanı sıra eğitim ve sağlık hizmetlerine ulaşmalarının sağlanması da istenmiştir.

2.3.2. 5393 Sayılı Belediye Kanununda Sosyal Belediyecilik

2005 yılında kabul edilen 5393 Belediye Kanununda yerel halkın sosyal ve kültürel ihtiyaçlarının karşılanmasında belediyelere yetki verilmiştir. Kanun'un

13.maddesinde; “hemşehrilerin belediye faaliyetlerine katılması, hizmetlerden ve sosyal yardımlardan yararlandırılması, bunun insanî hassasiyetler gözetilerek yapılması ve hemşehriler arasındaki sosyal hukukun sağlanması için gereken çalışmaların yapılması” istenmiştir (Yıldırım ve Göktürk, 2008: 245).

Belediyenin görev ve sorumluluklarının yer aldığı 5393 Sayılı Kanununun 14. maddesinde; “Ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut, kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50.000’i geçen belediyeler, kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açar” denilerek gençler kadınlar ve çocuklara yönelik birçok hizmet sayılmıştır. Bunlara ek olarak belediyelerin kreş ve okul öncesi eğitime yönelik çalışmalar yapması, okulların fizikî ve tefrişat eksiklerinin giderilmesi, fakir ve ihtiyaç sahiplerinin faydalanacağı gıda bankaları açması, başarılı öğrencilerin ödüllendirilmesi gibi görevler sayılmıştır (5393/14.md.).

Yine 5393 Sayılı Kanunun çeşitli maddelerinde sosyal belediyecilik anlayışıyla belediyelerin sunması gereken sosyal hizmetler sayılmıştır. Bunlar; eğitim, sağlık, spor, konut, çevre, engellilerle ilgili çalışmalar, sosyal yardımlar ve hizmetler, kültürel faaliyetler, nitelikli insan yetiştirmeye ve istihdama yönelik meslekî eğitim ve beceri kursları olarak özetlenebilir.

2.3.3. Günümüzde Belediyelerin Sunduğu Sosyal Hizmetler

Günümüzde belediyelerin sosyal belediyecilik kapsamında sunduğu hizmetler dokuz ana başlık altında toplanabilir. Bunlar;

- ✓ Fakir ve Muhtaçlara Yönelik Hizmetler,
- ✓ Yaşlılara Yönelik Hizmetler,
- ✓ Engellilere Yönelik Hizmetler,
- ✓ Kadınlara Yönelik Hizmetler,
- ✓ Çocuklara Yönelik Hizmetler,
- ✓ Çevre ve Hayvanlara Yönelik Hizmetler,
- ✓ Tüm vatandaşlara Yönelik Sosyal Hizmetler,
- ✓ Gençlere Yönelik Hizmetler,
- ✓ Kaza, Afetzedede ve Sığınmacılara Yönelik Hizmetlerdir.

2.3.3.1. Fakir ve Muhtaçlara Yönelik Hizmetler: Belediyeler ihtiyaç sahibi vatandaşlara giyim, ayakkabı, ev eşyası, barınma yardımı (ihtiyaç sahiplerinin evlerinin bakımı onarımı gibi), gıda yardımı ve nakdi yardımlar yapmaktadır. Örneğin

Manisa Büyükşehir Belediyesi tarafından 2018 yılında il genelinde 7 bin 842 haneye hizmet veren Gıda Bankası aracılığıyla düzenli olarak her ay yardım yapılmıştır (http://www.manisa.bel.tr/Haberler/17412_ ihtiyac-sahiplerinin-yaninda-gida-bankasi-var.aspx).

2.3.3.2. Yaşlılara Yönelik Hizmetler: Belediyeler tarafından yaşlıların barınabileceği temel ihtiyaçlarının karşılandığı, bununla birlikte sosyal ve kültürel hizmetlerinde sunulduğu huzurevleri açılmakta ve işletilmektedir. (Örnek: Kayseri Büyükşehir Belediyesi, İzmir Büyükşehir Belediyesi, Bakırköy Belediyesi, Bursa Büyükşehir Belediyesi) Ayrıca yaşlılara yönelik evde bakım hizmetleri, yaşlılar lokali, ulaşım desteği ve toplu taşımada indirimli veya ücretsiz seyahat hizmetleri de sunulmaktadır.

2.3.3.3. Engellilere Yönelik Hizmetler: Engellilere evde bakım hizmeti, eğitim ve sağlık işlerinde ulaşım desteği, tekerlekli sandalye, akülü araba, beyaz baston gibi yardımcı malzeme desteği, engellilerin yaşamlarını kolaylaştıracak engelli rampaları yol, kaldırım, üst ve alt geçitlerde asansör, yön gösterici sesli görsel işaretler, engelli kafeteryaları, engelsiz çocuk parkları, engellilere yönelik sosyal kültürel faaliyetler, meslek edindirme kursları gibi hizmetler belediyeler tarafından verilmektedir. Ayrıca büyükşehirlerde sadece engelli hizmetleri ile ilgili Engelliler ve Rehabilitasyon Şube Müdürlükleri bulunmaktadır.

2.3.3.4. Kadınlara Yönelik Hizmetler: Kadınlar belediyeler tarafından açılan başta meslek edinme kursları olmak üzere diğer kurslardan da yararlanmaktadır. Ayrıca sadece kadınların yararlandığı hanımlar lokalleri belediyeler tarafından işletilmektedir. Büyükşehir belediyeleri tarafından şiddet gören ve koruma altına alınması gereken kadınlara yönelik kadın sığınma evleri açılmaktadır.

2.3.3.5. Çocuklara Yönelik Hizmetler: Belediyeler tarafından çocuklar için çevre düzenlemeleri, oyun alanları, eğitim, sağlık, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler, sosyal yardım ve hizmetler başlıklarında birçok hizmet sunulmaktadır. Bunlar; çocuk parkları ve çocuk oyun grupları, bilim parkları, çocuk trafik parkları, tiyatro ve sinema gösterimi, sanat kursları, gezi organizasyonları, uçurma şenlikleri, sportif faaliyetler, kreş ve gündüz bakım evleri, çocuk kütüphaneleri, eğitim destek kursları, konferans, panel, seminer ve forumlar sağlık hizmetleri, eğitim bursu desteği, hoş geldin bebek projesi, sünnet törenleri, oyuncak ve kitap kumbaraları, kırtasiye ve giyim yardımı, mülteci çocuklara yönelik sosyal hizmet desteği, bilgi evleri, bilim merkezleri, çocuk

kültür merkezleri, çocuk meclisleri, bebek bakım merkezleri, oyun evleri izcilik faaliyetleri ve kampları olarak sıralanabilir.

2.3.3.6. Çevre ve Hayvanlara Yönelik Hizmetler: Çevrenin ve doğanın korunması için ağaç dikim organizasyonları, gönüllü çevre temizlik etkinlikleri, geri dönüşüm toplama ve değerlendirme tesisleri, hayvanların soğuktan korunması için barınaklar (kuş evleri, kedi evleri gibi)ve kışın yiyecek bulamayan hayvanlar için doğaya yiyecek bırakılması gibi hizmetler belediyeler tarafından yerine getirilmektedir.

2.3.3.7. Tüm Vatandaşlara Yönelik Sosyal Hizmetler: Belediyeler tarafından işletilen sosyal tesisler, düğün salonları, konferans salonları, fuar alanları, mesire ve piknik yerleri, oyun alanları, sergi ve panayırklar, hayvanat bahçeleri, mabetlerin bakım-onarım ve temizliği, dernek, vakıf gibi toplum yararına hizmet sunan kuruluşlara verilen çeşitli destekler, tarihî eserlerin restorasyonu, hobi bahçeleri, sosyal konut yapımı gibi vatandaşın hayatını kolaylaştıracak birçok hizmet sunulmaktadır.

2.3.3.8. Gençlere Yönelik Hizmetler: Gençlik merkezleri, kütüphane, okuma ve bilgi evleri, sınavlara hazırlık kursları, kültür, sanat, spor kursları, meslekî eğitim kursları, okullara ve eğitim kurumlarına verilen destekler, yaz kursları, spor okulları ve kampları, belediye spor kulüpleri, amatör kulüplere ve sporculara destek, park rekreasyon alanları, spor tesisleri ve dinlenme yerleri, sosyal faaliyetler, kültürel - sanatsal faaliyetler, gönüllülük çalışmaları, gençlik meclisleri olarak sayılabilir. Bu başlıklarda sunulan hizmetler belediyelerin gençlik hizmetleri bölümünde ayrıntılı olarak anlatılacaktır.

2.3.3.9. Kaza, Afetzedede ve Sığınmacılara Yönelik Hizmetler: Yangın, deprem, sel gibi doğal afetlerde mağdur olan vatandaşlara belediyeler tarafından ev eşyası, barınma imkânı, yemek ve gıda yardımı gibi çeşitli hizmetler verilmektedir. Bazı belediyeler tarafından ülkemizde bulunan sığınmacılara yönelik çeşitli yardımlar yapılmaktadır.

2.4. GENÇLİK HİZMETLERİ

İnsan hayatının evreleri olan bebeklik, çocukluk, gençlik, yetişkinlik ve yaşlılık dönemleri arasında belirli bir yaş aralığı ve döneme denk gelen çocukluk ile yetişkinlik

arası dönem gençlik dönemi olarak ifade etmektedir. Gençlik ile ilgili genel kabul görmüş bir tanım ve gençlik dönemi ile ilgili genel kabul edilmiş bir yaş aralığı bulunmamaktadır. Genellikle kastedilen yaş aralığı değişkenlik göstermektedir. Bu değişkenlik toplumlara veya gençlerle ilgili çalışma yapan kurumların çalışma konularına göre farklılık arz edebilmektedir (Doğu, 2013: 38).

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından hazırlanan Ulusal Gençlik Politika Belgesinde gençlik politikalarının hedef kitlesi olarak belirlenen kritere göre 14-29 yaş aralığındaki bireyler genç olarak kabul edilmiştir (Ulusal Gençlik ve Spor Politikası, 2013).Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından hazırlanan “Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi” 2013’te yürürlüğe girmiştir. Belgede temel politika alanları; eğitim ve hayat boyu öğrenme, aile, etik ve insanî değerler, istihdam, girişimcilik ve meslekî eğitim, dezavantajlı gençler ve sosyal içerme, sağlık ve çevre, demokratik katılım ve yurttaşlık bilinci, kültür ve sanat, bilim ve teknoloji, uluslararası alanda gençlik ve kültürlerarası diyalog, serbest zamanların değerlendirilmesi, gençlik bilgilendirmesi, gönüllülük ve hareketlilik olarak belirlenmiştir (Gençlik ve Spor Bakanlığı Faaliyet Raporu, 2018: 6).

UNESCO ve ILO gibi uluslararası organizasyonlar 15-24 yaş arası, Birleşmiş Milletler kapsamındaki HABITAT Gençlik Fonu, 15-32 yaş arası, The Commonwealth ve Dünya Bankası 15-29 yaş arası, UNICEF, WHO ve UNFPA daha kapsamlı bir ayrıma giderek, 10-19 yaş aralığını ergen, 10-24 yaş aralığını genç insanlar ve 15-24 yaş aralığını ise genç,Avrupa Birliği Gençlik Programı, 15-28 yaş arası, Avrupa Birliği Gençlik Strateji Belgesi 15-29 yaş arası bireyleri genç olarak kabul edilmektedir (Oktay, 2017: 311).

Gençlik hizmetleri: kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları (STK) tarafından belirli bir yaş aralığında olup genç olarak kabul edilen bireylere fiziki ve ruhsal gelişimlerini sağlıklı bir biçimde sağlayabilecekleri ortam, çevre ve mekânların oluşturulması, genç bireylerin her türlü olumsuz ve zararlı durum ve ortamdaki uzak tutularak; eğitim, sağlık, spor, kültürel ve kişisel gelişimlerini sağlayacak, toplumla ve toplumunun değer ve normlarıyla uyumlu kişiler olarak sosyal, kültürel ve ekonomik hayatın içinde var olmalarını temin edecek hizmetlerin tamamı olarak ifade edilebilir.

Daha geniş bir tanımlama ile gençlik hizmetleri; gençlerin fizikî, teknik ve manevî gelişimlerinin sağlanması, kapasitelerinin artırılması, iyi yetişmiş ve yetenekleri

gelişmiş, topluma faydalı ve toplumun her anlamda gelişmesine katkı sunabilecek bireyler olmaları için; temiz ortam ve çevrede eğitim, sağlık, kültür, sanat, spor alanlarında, meslekî ve teknik anlamda onlara verilen imkânlar ve sunulan hizmetlerdir.

Mustafa Keten gençlik hizmetlerini; “Gençlerin, dolayısıyla toplumun yapı, ruh ve fikir sağlığı içinde dengeye ulaşması ve dengeli bir biçimde geliştirilmesini sağlayıcı; milliyetçi ve demokratik bir sistem içinde tüm ilişkilerin birlikte dayanışma çerçevesinde yürütülmesine yardımcı olan esas ve tamamlayıcı hizmetlerin tümüne gençlik ve spor hizmeti denir” şeklinde tanımlamıştır (Keten, 1974: 8).

2018 yılı verilerine göre Türkiye'nin toplam nüfusu 82.003.882'dir. Bunun yaklaşık yarıya yakını 29 yaş altındadır. 15-29 yaş grubundaki genç nüfus 19.247.865'tir. Genç nüfus, toplam nüfusun %23,4'ünü oluşturmaktadır(TÜİK, 2018). Genç nüfusa sahip olan Türkiye'de gençlik hizmetleri kavramı son yıllarda önem kazanmaya başlamıştır. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın yeniden bakanlık düzeyinde teşkilatlanması, Ulusal Gençlik ve Spor Politika belgesinin hazırlanması, gençlik çalıştaylarının düzenlenmesi, Gençlik STK'larının ve gençlik projelerinin desteklenmesi, gençlik merkezlerinin sayılarının artırılması bu yöndeki gelişmelere örnek gösterilebilir. Gençlik hizmetleri deyince ilk akla gelen kurum Gençlik ve Spor Bakanlığı'dır. Bakanlığın son yıllardaki çalışmalarının artması ve ülke çapında düzenlediği geniş katılımlı proje ve etkinlikler gençler tarafından ilgi görmektedir. Bununla birlikte son yıllarda belediyeler gençlik hizmetleri konusunda çalışmalarını arttırmaktadır. Özellikle bazı büyükşehir belediyelerinde Gençlik Hizmetleri Daire Başkanlıkları ve Şube Müdürlükleri oluşturularak, gençlik hizmetleri müstakil birimler tarafından takip edilmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı ve belediyelerin yanı sıra çeşitli kurum ve kuruluşlar da gençler için çalışmalar yapmaktadır. Gençlik hizmeti veren kurum ve kuruluşları şu şekilde sıralayabiliriz.

- ✓ Gençlik ve Spor Bakanlığı
- ✓ Belediyeler
- ✓ Millî Eğitim Bakanlığı
- ✓ Üniversiteler
- ✓ Diğer Kamu Kurumları
- ✓ Sivil Toplum Kuruluşları

- ✓ Özel-Ticarî İşletmeler

2.5. TÜRKİYE'DE GENÇLİK HİZMETLERİ VEREN KURUM VE KURULUŞLAR

2.5.1.Belediyeler

Günümüzde belediyelerin 5393 ve 5216 Sayılı Kanunlarla kendilerine verilen görev ve yetkiler çerçevesinde bütçe imkânları ölçüsünde sundukları gençlik hizmetlerini Manisa'daki belediyelerin faaliyet raporlarında yer alan hizmetleri dikkate alarak 14 başlıkta sıralayabiliriz:

- ✓ Gençlik Merkezleri
- ✓ Kütüphane, Okuma ve Bilgi Evleri
- ✓ Sınavlara Hazırlık Kursları
- ✓ Kültür, Sanat, Spor Kursları
- ✓ Meslekî Eğitim Kursları
- ✓ Okullara ve Eğitim Kurumlarına Verilen Destekler
- ✓ Yaz Kursları, Spor Okulları ve Kampları
- ✓ Belediye Spor Kulüpleri
- ✓ Amatör Kulüplere ve Sporculara Verilen Destekler
- ✓ Dinlenme Alanları, Spor ve Sosyal Tesisler
- ✓ Sosyal Faaliyetler
- ✓ Kültürel – Sanatsal Faaliyetler
- ✓ Gönüllülük Çalışmaları
- ✓ Gençlerin Karar Alma Mekanizmalarına Katılımlarının Sağlanması

2.5.1.1. Gençlik Merkezleri; Gençlik Merkezleri son yıllarda önem verilen bütün gençlere yönelik sunulan bir hizmet. Belediyelerin açmış olduğu gençlik merkezlerinde gençlerin ve çocukların okul dışı zamanlarını sosyal ve kültürel faaliyetlerle verimli bir şekilde geçirebilecekleri, sanatsal ve sportif faaliyetler ve açılan kurslarla yeteneklerini geliştirebilecekleri, çeşitli bilimsel ve teknolojik laboratuvar imkânlarıyla bilim ve teknolojiye ilgilerinin arttırılmasının sağlandığı gençler için faydalı mekânlardır. Ülkemizde birçok belediye nüfusu, şehrin büyüklüğü ve malî imkânları ölçüsünde tüm gençlerin rahatlıkla ulaşabileceği birden çok gençlik merkezî açmakta ve buralarda gençlere hizmet sunmaktadır.

2.5.1.2. Kütüphane, Okuma ve Bilgi Evleri; Belediyeler tarafından kütüphaneler, okuma evleri ve bilgi evleri açılarak öğrencilerin ve gençlerin istifadesine sunulmaktadır. Özellikle kırsal kesime yönelik kütüphane ve okuma salonları ile internet kullanımı için bilgi evleri büyükşehir ve diğer belediyeler tarafından hizmete açılmaktadır.

2.5.1.3. Sınavlara Hazırlık Kursları; Öğrencilerin ve gençlerin eğitim hayatlarında büyük önem ifade eden merkezî sınavlara hazırlık amacıyla hazırlık kursları hizmeti birçok belediye tarafından verilmektedir.

2.5.1.4. Kültür, Sanat, Spor Kursları: Hat, ebru, filografi, satranç, karate, judo, güreş, el sanatları, el işi örgü, resim, ahşap boyama, dil kursları, Osmanlıca, halk oyunları, doğa sporları, step-aerobik, tiyatro gibi birçok kurs gençlerin talepleri ile açılmakta ve belediyeler tarafından gençlere sunulmaktadır. Ayrıca belediyeler tarafından izcilik faaliyetleri de desteklenmektedir.

2.5.1.5. Meslekî Eğitim Kursları; Başta Büyükşehir Belediyeleri olmak üzere bazı belediyeler çoğunlukla gençlerin yararlandığı (farklı kurslara farklı yaş grupları da katılabilmektedir) meslekî eğitim kursları açarak gençlerin nitelikli işgücü olarak istihdam edilebilmeleri için çalışmalar yapmaktadır. Kamu kurumları ve özel sektör tarafından işe alım için şart koşulan ve geçerli sayılan belgeler bu kursları başarıyla tamamlayanlara verilmektedir.

2.5.1.6. Okullara ve Eğitim Kurumlarına Verilen Destekler: Anaokulundan üniversiteye kadar tüm eğitim kurumlarına belediyeler tarafından temizlik, çevre düzenlemesi, park ve tesis yapımı, tadilat, tefrişat ve malzeme desteği verilmektedir.

2.5.1.7. Yaz Kursları, Spor Okulları ve Kampları; Öğrencilerin yaz dönemini verimli şekilde değerlendirmeleri için çeşitli spor branşlarında açılan kurslar ile sosyal ve kültürel içerikli faaliyetlerin sunulduğu Yaz Kursları-Yaz Spor Okulları çoğu belediyenin sunduğu gençlik hizmetlerindedir.

2.5.1.8. Belediye Spor Kulüpleri; Belediyeler çeşitli branşlarda kurmuş oldukları spor kulüpleri ile gençlere sporu sevdirmekte ve ilgi alanı olan gençlere amatör veya profesyonel sporcu olma imkânı oluşturmakta ve onları desteklemektedir. Ülkemizde birçok belediyenin futbol başta olmak üzere basketbol, voleybol, güreş, dövüş sporları kulüpleri bulunmakta ve bu kulüpler gerek ulusal gerekse uluslararası çapta başarılar elde edebilmektedir.

2.5.1.9. Amatör Kulüplere ve Sporculara Verilen Destekler; Çeşitli branşlarda mücadele eden amatör kulüplere ve bireysel sporculara belediyeler tarafından tesis kullanımını malzeme desteği müsabakalara ulaşım desteği veya sponsorluk şeklinde destekler verilmektedir.

2.5.1.10. Dinlenme Alanları, Spor ve Sosyal Tesisler; Belediyeler tarafından kentin çeşitli yerlerine farklı büyüklüklerde çocuk parkları, rekreasyon alanları, spor tesisleri, halı sahalar yapılmakta, parkların içerikleri günden güne geliştirilmekte ve farklı şekillerde dizayn edilmektedir. Özellikle kentlerde çocuk ve gençler için bu tür alanların önemi kentleşmenin artması ile orantılı olarak önem kazanmaktadır.

2.5.1.11. Sosyal Faaliyetler; Belediyeler tarafından, belediyenin organizasyonu ile tüm gençlere yönelik veya çeşitli dernek kulüp ve gruplardan gençlerin talepleri ile il içi, il dışı geziler, piknikler yarışmalar ve farklı organizasyonlara ulaşım, iaşe ve harcırah desteği verilmektedir.

2.5.1.12. Kültürel - Sanatsal Faaliyetler: Konser, sergi, panel, sempozyum, hemşehri günleri, dinî ve millî günlerde düzenlenen sergiler ve eğlence programları doğrudan belediyeler tarafından yapılmakla birlikte, sivil toplum kuruluşları, dernekler, vakıflar, kulüpler yada öğrenci ve gençlik gruplarının düzenledikleri bu tür faaliyetlere belediyeler tarafından ulaşım, yer tahsisi veya sponsorluk şeklinde destek verilmektedir. (Bu faaliyetlerin bazıları tüm vatandaşlara hitap etmekle birlikte genelde gençlere yönelik ya da gençlerin rağbet ettiği faaliyetler olarak düzenlenmektedir.)

2.5.1.13. Gönüllülük Çalışmaları; Belediyelerin girişim ve organizasyonu çeşitli STK'lar, üniversiteler, ilkököl-ortaokul, lise öğrencileri ve gençlerin katılımları ile kan bağışısı, köy okullarına yardımlar, çevre faaliyetleri, ağaç dikimi gibi çalışmalar yapılmakta, bu sayede gençlerin sosyal sorumluluk ve çevre bilinci edinmeleri sağlanmaktadır. Belediyeler bu çalışmalarda çeşitli kurumlarla işbirliği yaparak organizasyon, ulaşım, aynî ve nakdî destek vermektedir.

2.5.1.14. Gençlerin Karar Alma Mekanizmalarına Katılımlarının Sağlanması;

Belediye teşkilâtı bulunan yerlerde oluşturulan kent konseyleri ve gençlik meclisleri gençlerin demokratik hayata katılmaları ve karar alma mekanizmalarında söz sahibi olmaları için; oluşturulan bu meclislerde kendilerini ifade edebilmeleri, taleplerini belediye yönetimine ulaştırabilmeleri için gençlere fırsat sunmaktadır.

2.5.2. Millî Eğitim Bakanlığı

2011 yılında 652 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden yapılandırılan, teşkilât yapısı ve görevleri güncellenen MEB ülkemizde okul öncesi, ilkököl, ortaokul ve liselerde

eğitim-öğretim hizmetlerinin yürütülmesinden sorumludur. Bunun yanında eğitim politikaları oluşturmak ve ihtiyaca göre yeni eğitim hizmet modelleri geliştirmek bakanlığın görevleri arasındadır. Bakanlık tarafından okullarda ve okul dışında gençlere yönelik birçok sosyal, kültürel ve sportif faaliyet düzenlenmektedir. Eğitim döneminde herhangi bir sebeple örgün eğitime devam edemeyen vatandaşlar için hayat boyu öğrenme kapsamında açık ilkokul, ortaokul ve lise eğitim hizmetleri ve halk eğitim merkezleri aracılığı ile zorunlu eğitim dışında, eğitim-öğretimin hayat boyu devam edecek şekilde yürütülmesini sağlamaktır. Bakanlık verilerine göre 2017-2018 eğitim-öğretim yılında örgün eğitimde 17 milyon 885 bin 248 öğrenciye 1 milyon 30 bin 130 öğretmenle hizmet verilmiştir(<http://www.mebpersonel.com/meb-personeli/meb-ogretmen-ve-ogrenci-sayisi-istatistiklerini-paylasti-h224851.html> 04.04.2018).

MEB'in eğitim faaliyetleri dışında gençlik hizmetleri olarak değerlendirilebilecek faaliyetlerini Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü bünyesinde yürütölmektedir. Burada halk eğitim merkezleri aracılığıyla genel olarak tüm vatandaşlara ağırlıklı olarak ise gençlere çeşitli sosyal, kültürel ve meslekî kurslar düzenlenmektedir. Açılan kurslar sayesinde gençlerin ilgi duydukları alanlarda kendilerini geliştirmeleri, ihtiyaç duydukları meslekî alanlarda belge ve beceri kazanmaları sağlanmaktadır. 2017 yılı verilerine göre Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda açılan kurs sayısı 42.864 kursiyer sayısı 2 milyon 176 bin 270 olarak gerçekeşmiştir. (<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27599>). 2017 yılında bakanlık ve bağlı kurum/kuruluşlar, üniversite, belediye, konfederasyon, sendika, vakıf ve dernekler tarafından 89 bin 62 kurs düzenlenmiştir. Bu kurslara katılan sayısı 5 milyon 362 bin 403 kişi, bitiren sayısı ise 5 milyon 236 bin 438 kişi olarak gerçekeşmiştir. Bakanlık ve bağlı kuruluşlarda açılan kurs sayısı 42 bin 864, kursiyer sayısı ise 2 milyonun üzerindedir (<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27599>)

Ayrıca bakanlık bünyesinde meslekî eğitim merkezleri, bilim sanat merkezleri ve meslek kurslarında gençler için çeşitli eğitim hizmetleri verilmektedir

2.5.3.Gençlik ve Spor Bakanlığı

Gençlik ve spor alanında teşkilatlanma çabaları "Türkiye İdman Cemiyeti" ile başlamıştır. 1938 yılında 3530 Sayılı Kanun ile Başbakanlığa bağlı olarak kurulan

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü; 1942 yılında Millî Eğitim Bakanlığına, 1960 yılında Başbakanlığa, 1970 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığına ve 1983 yılında Millî Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlanmıştır. 1989 yılında 356 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden Başbakanlığa bağlanmış ve adı “Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü” olarak değiştirilmiştir. 2011 yılına kadar teşkilât yapısında herhangi bir değişiklik olmamıştır. Bu tarihte ise gençliğe yönelik hizmetlerin daha fazla öne çıkarılarak etkin ve yaygın şekilde yürütülmesi amacıyla 03.06.2011 tarihli ve 638 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Gençlik ve Spor Bakanlığı kurulmuştur. Kanununun 2.maddesinde bakanlığın görevleri şu şekilde sıralanmıştır:

- ✓ Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici politikaları tespit etmek,
- ✓ Farklı genç gruplarının ihtiyaçlarını da dikkate alarak gençlerin kendi potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine imkân sağlamak,
- ✓ Karar alma ve uygulama süreçleri ile sosyal hayatın her alanına etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek ve bu doğrultuda faaliyetler yürütmek,
- ✓ İlgili kurumların gençliği ilgilendiren hizmetlerinde koordinasyon ve işbirliğini sağlamak,
- ✓ Gençliğin ihtiyaçları ile gençliğe sunulan hizmet ve imkânlar konusunda inceleme ve araştırmalar yapmak ve öneriler geliştirmek, gençlik alanında bilgilendirme, rehberlik ve danışmanlık yapmak,
- ✓ Gençlik çalışma ve projelerine ilişkin usûl ve esasları belirlemek,
- ✓ Gençlik çalışmaları ve projeleri yapmak, desteklemek, uygulama ve sonuçlarını denetlemek,
- ✓ Spor faaliyetlerinin plân ve program dâhilinde ve mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini gözetmek, gelişmesini ve yaygınlaşmasını teşvik edici tedbirler almak, Spor alanında uygulanacak politikaları tespit etmek ve uluslararası kuralların ve talimatların uygulanmasını temin etmek,

Kanun metninden de de anlaşılacağı üzere gençleri ilgilendiren hizmetlerin plânlama ve koordinasyonu bakanlığa verilmiştir. Türkiye’de gençlik hizmetlerinin yürütülmesinde, plânlanmasında, desteklenmesinde, projelendirilmesinde ve koordinasyonunun sağlanmasında en yetkili ve birinci derecede sorumlu kurum Gençlik ve Spor Bakanlığı’dır.

Bakanlık gençlik hizmetlerini; Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, Proje ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü tarafından yürütmektedir.

Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri kanunun 7.maddesinde şu şekilde yer almaktadır:

- ✓ Gençlere yönelik istismarın ve şiddetin engellenmesi ile gençler arasında her türlü ayrımcılığın giderilmesi amacıyla gerekli tedbirleri almak ve bu hususlarda öneriler geliştirmek,
- ✓ Yurttiçi veya yurtdışında gençlikle ilgili toplantı, kurs, seminer ve benzeri faaliyetler düzenlemek, düzenlenen faaliyetlere katılmak ve bu faaliyetleri desteklemek,
- ✓ Gençlere hizmet veren gençlik merkezi ve benzeri tesisler ile gençlik ve izcilik kamplarının kurulması ve çalışmasına ilişkin usûl ve esasları belirlemek, bunları geliştirici ve tanıtıcı faaliyetlerde bulunmak,
- ✓ Sosyal hayatın her alanına gençliğin etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek,
- ✓ Gençlik derneklerinin tescil, vize ve aktarma işlemlerini yapmak,
- ✓ Gençleri kötü alışkanlıklardan koruyacak çalışmalar yapmak ve bu konuda faaliyetler yürütmek,
- ✓ Ulusal ve yerel düzeyde gençlik etkinlikleri düzenlemek,
- ✓ Gençlik haftası etkinliklerini düzenlemek,
- ✓ Gençlik alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ile kamu kurum ve kuruluşları, mahallî idareler ve üniversitelerin ilgili birimleriyle ilişkileri yürütmek.

Gençlik ve Spor Bakanlığı il ve ilçelerde bulunan teşkilâtları vasıtasıyla gençlik hizmetlerini yürütmektedir. Özellikle gençlik merkezleri, gençlik kampları ve ülke çapında gerçekleştirilen projeler ile gençlere hizmet sunmaktadır. 2018 sonu itibariyle Bakanlığa bağlı 283 gençlik merkezi bulunmaktadır. Bu merkezlerden 2 milyonun üzerinde üye genç hizmet almaktadır. Gençlik merkezlerinde sportif ve bilimsel etkinlikler, kültürel faaliyetler, çeşitli sanat ve spor dalları ile ilgili kurslar düzenlenmektedir. Bakanlık tarafından gençlerin yararlanabileceği futbol, voleybol, basketbol ve tenis tesisleri ile yüzme havuzları gençlerin kullanımına sunulmaktadır. Yine

bakanlık bünyesinde bulunan 16 adet gençlik kampında gençlere çeşitli dönemlerde kamplar düzenlenmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı yaptığı proje çağrısıyla gençlik kulüplerine, derneklere ve öğrenci kulüp ve topluluklarına proje karşılığı destek sağlamaktadır. Sayıları 16 bine yaklaşan spor kulübüne aynî ve nakdî destek sağlanmaktadır(<http://www.gsb.gov.tr/HaberDetaylari/3/145120/genclik-ve-spor-bakanligi-butcesi-tbmm-plân-ve-butce-komisyonunda-kabul-edildi.aspx>).

Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü bünyesinde ise yükseköğrenim gören gençler için barınma, konaklama ve burs hizmetleri yürütülmektedir. 2018 yılı itibariyle 781 yurttan 700 bine yakın üniversite öğrencisine barınma imkânı sağlanmaktadır. Ayrıca bir buçuk milyonun üzerinde yükseköğrenim öğrencisine burs ve öğrenim kredisi desteği sağlanmaktadır.

2.5.4.Üniversiteler:

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 47. maddesinde yükseköğretim kurumlarının üniversitelerde öğrenim gören gençlere sunmaları gereken hizmetlerin kapsam ve çerçevesi şu şekilde belirtilmiştir:

Yükseköğretim kurumları, Yükseköğretim Kurulunun yapacağı plân ve programlar uyarınca, öğrencilerin beden ve ruh sağlığının korunması, barınma, beslenme, çalışma, dinlenme ve boş zamanlarını değerlendirme gibi sosyal ihtiyaçlarını karşılamak ve bu amaçla bütçe imkânları nispetinde okuma salonları, yataklı sağlık merkezleri, mediko - sosyal merkezleri, öğrenci kantin ve lokantaları açmak, toplantı, sinema ve tiyatro salonları, spor salon ve sahaları, kamp yerleri sağlamakla ve bunlardan öğrencilerin en iyi şekilde yararlanmaları için gerekli önlemleri almakla görevlidirler.

Kanunla verilen yetki ve görev çerçevesinde üniversiteler, bünyesinde eğitim gören öğrencilerin eğitim hayatlarına katkı sağlamak, akademik kapasitelerini arttırmak, sosyal ve kültürel anlamda gelişimlerini desteklemek için birçok hizmet sunmaktadırlar. Üniversite bünyesinde kurulan öğrenci kulüp ve topluluklarına; mekân, sosyal tesis, ulaşım, malzeme ve malî destek vermektedirler. Ayrıca spor tesisleri, dinlenme ve barınma alanları, kütüphane, ücretsiz internet ve çeşitli laboratuvarlar öğrencilerin hizmetine sunulmaktadır.

Üniversiteler tarafından düzenlenen seminer, sergi, konferans, söyleşi, her branşta spor müsabakaları, konser, gezi, çeşitli akademik ve sanatsal kurslar hem öğrencilerin akademik gelişimlerine katkı sunmakta hem de sosyal ve kültürel yönlerini geliştirmektedir.

2.5.5.Diğer Kamu Kurumları: Birinci derecede görevleri olmamasına rağmen bazı merkezî yönetim kuruluşları belli alanlarda gençlere yönelik hizmetler sunmaktadır. Diyanet İşleri Başkanlığı dinî eğitim almak isteyen gençlere çeşitli kurslar vasıtasıyla bu hizmeti vermektedir. Yaz kursları, gençlere yönelik sohbet ve değerler eğitimi hizmetleri bunlardan bazılarıdır. Ayrıca Diyanet İşleri Başkanlığı diyanet gençlik merkezlerinde çeşitli sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerle gençlere hitap etmektedir. Yine Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından desteklenen diyanet vakfı aracılığıyla lise ve üniversite öğrencilerine barınma, yurt ve burs hizmeti sunulmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı görev alanına giren konularda gençlere yönelik sosyal, kültürel hizmetler sunmaktadır.

2.5.6.Sivil Toplum Kuruluşları: Ülkemizde son yıllarda dernek ve vakıf sayıları ve etkinlikleri artış göstermektedir. 2000’li yıllara kadar 70.000 civarında olan dernek sayısı 2018 yılı itibarıyla 115.000’ler seviyesine yükselmiştir (<https://www.siviltoplum.gov.tr/yillara-gore-faal-dernek-sayilari>). Ülkemizdeki vakıf sayısı ise 2016 yılı itibarıyla 5000’nin üzerindedir. (Vakıflar Genel Müdürlüğü, 2017). Bu dernek ve vakıfların birçoğu gençler ile ilgili faaliyetler gerçekleştirmekte ve hizmet vermektedir. Ayrıca çoğu parti ve sendika da gençlik yapıları ile gençlik faaliyetleri düzenlemektedirler. Dernek ve vakıflar ağırlıklı olarak dinî ve değerler eğitimi ile sosyal içerikli faaliyetler, gezi, piknik, söyleşi, salon programları ve sportif faaliyetler ile gençlere hizmet vermektedir. Yerelde kurulan dernekler ve Türkiye genelinde hizmet veren dernek ve vakıflar gençlik merkezleri ve hizmet binalarında düzenledikleri faaliyetler ile gençlere ulaşmaktadırlar. Ayrıca ülke çapında faaliyet gösteren STK’lar tüm gençlere yönelik projeler, yarışmalar ve etkinliklerle daha geniş kitlelere ulaşabilmektedir.

2.5.7. Özel-Ticarî İşletmeler: Gençlik hizmeti olarak değerlendirilebilecek bazı faaliyetleri ise şahıs veya kurumsal işletmeler gerek kendilerine kazanç sağlamak için gerekse çalışanlarına ve çalışanlarının çocuklarına sosyal imkân

sunmak veya destek olmak için gerçekleştirmektedir. Yüzme, tekvando, judo, güreş, gibi kişisel sportif belge ve beceri sahibi kişiler tarafından verilen kurslar; kişiler tarafından açılan futbol, basketbol okulları veya saz, ney, piyano, ebru ve filografi gibi kurslar bunlardan bazılarıdır. Ayrıca ticarî işletmelerin ve sanayi kuruluşlarının çalışanlarına veya çalışanlarının çocuklarına motivasyon veya sosyal destek amaçlı sundukları sosyal faaliyet ve kurslarla çalışanların çocuklarına verilen burslar ve eğitim destekleri bu kapsamda değerlendirilebilir.

Gençlik hizmetlerinin sunulmasında Gençlik ve Spor Bakanlığı (il ve ilçelerdeki teşkilâtları aracılığıyla) ile belediyeler ön plâna çıkmaktadır. Diğer kurum ve kuruluşlar daha sınırlı bir alanda ve sınırlı sayıda gence hizmet vermektedir. STK'lar ise faaliyet alanlarına ve hedef kitlelerine göre toplumun ihtiyaç duyduğu hizmetleri yerine getirmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı gençlik hizmetlerini yerine getirmek üzere kurulmuş olması ve merkezî bütçeden almış olduğu güçlü bütçe ile daha geniş tesis, malî yapı ve personeli ile bu hizmetleri sunmaktadır. Ancak bir merkezî yönetim kuruluşu olması ve bürokratik sistem yüzünden yerelde geniş bir kitleye ulaşamamakta, tesis ve hizmet binaları merkezî noktalarda kalmakta, gençlerin bu hizmetlere ulaşması güçleşmektedir. Belediyeler ise kendilerine kanunda gençlik hizmetleri ile ilgili geniş bir yetki verilmiş olmasına karşın birçok temel belediyecilik hizmetinin yanı sıra gençlik hizmetlerini yerine getirmeye çalışmakta ancak bu konuda bütçe ve personel sıkıntısı yaşamaktadır. Bununla birlikte belediyeler son yıllarda çocuk kültür merkezleri, gençlik merkezleri ve sosyal tesisler ile ücra mahallelere kadar gençlik hizmetlerini ulaştırabilmektedir. Belediyelerin hizmet alanlarının ve sınırlarının il mülkî sınırları olarak kabul edilmesiyle büyükşehirler ve ilçe belediyeleri birçok hizmeti mahallere kadar ulaştırabilmekte ve daha fazla gencin bu hizmetlere ulaşmasına imkân sağlamaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BELEDİYELERİN GENÇLİK HİZMETLERİNE YÖNELİK ARAŞTIRMA: MANİSA ÖRNEĞİ

3.1. MANİSA'DA BELEDİYE TEŞKİLÂTLANMASI

Manisa Belediyesi Osmanlı döneminde 1877 tarihli Vilâyet Belediye Kanunu ile kurulmuştur. Manisa'da belediye teşkilâtı ise 1878 Aydın Vilâyeti Salnamesi ile başlamıştır. İlk Belediye Reisi Hacı İsmail Hakkı Efendi'dir. Cumhuriyet döneminde çıkarılan 1580 Sayılı Belediye Kanunu yürürlüğe girene kadar Osmanlı döneminde çıkarılan kanunlar yürürlükte kalmıştır.

İdarî anlamda ise 1922 yılına kadar Aydın Vilâyetine Bağlı Olan Manisa (Saruhan Sancağı)1923 yılında müstakil sancak olmuştur. Kurtuluş savaşından sonra sancakların vilâyet olarak kabul edilmesiyle Saruhan vilâyeti olarak idarî yapıda yer almıştır. 1924 Anayasası Türkiye'nin idarî yapı olarak illere, illerin ilçelere ve ilçelerinde bucaklara bölüneceği hükmünü getirmiştir. 1927 yılında Saruhan ilinin adı Manisa olarak değiştirilmiştir (Manisa Belediyesi:1989).

1927 yılında ilçeleri; Alaşehir, Demirci, Eşme, Gördes, Kırkağaç, Akhisar, Kula, Salihli, Soma, Turgutlu'dur. 1953 yılında Eşme ilçesi Uşak iline bağlanmıştır. Zamanla büyüyen ve gelişen beldeler ilçe yapılmıştır. 1954 yılında Selendi, 1957 yılında Sarıgöl, 1959 yılında Saruhanlı, 1987 yılında Ahmetli ve Gölmarmara, 1990 yılında Köprübaşı ilçe olmuştur. 2014 yılında kurulan Şehzadeler ve Yunusemre ilçeleriyle birlikte 17 ilçesi bulunmaktadır (<http://www.manisa.bel.tr/>).

2014 yılına kadar Manisa'da belediyeler açısından yeni kurulan veya kapanan ilçe ve belde belediyeleri dışında idarî yapıda değişiklik olmamıştır. 2014 yılında yürürlüğe giren 6360 Sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Manisa Belediyesi kapatılmış, Manisa Büyükşehir Belediyesi kurulmuştur. Ayrıca kapatılan Manisa Belediyesi sınırları içinde merkeze bağlı köy ve beldeleri de kapsayacak şekilde Şehzadeler ve Yunusemre adıyla iki ilçe belediyesi kurulmuştur. Toplam ilçe belediyesi 17'ye çıkmıştır. Belde belediyelerinin tamamı kapatılarak mahalle olarak ilçelere bağlanmıştır. 2014 yılındaki kanun değişikliği öncesinde Manisa'da 1 il belediyesi, 16 ilçe belediyesi ve 68 belde belediyesi olmak üzere 85 belediye bulunmaktaydı. Kanun sonrası belediye sayısı 18'e düşmüştür. Kanunla birlikte büyükşehir belediye sınırları il mülkî sınırı, ilçe belediyeleri sınırı ilçe mülkî sınırları olarak belirlenmiş ve böylece büyükşehir belediyesinin sorumluluk alanı ve yetkileri genişletilmiştir. Merkezî bütçeden daha fazla pay gelirleri alan, yetki ve sınırları genişletilen ve büyükşehir statüsüne geçen

Manisa Belediyesi 2014 yılından itibaren Manisa Büyükşehir Belediyesi olarak tüm il genelinde ilçe ve mahallere kadar hizmet götürmektedir(6360 Sayılı Kanun).

3.1.1.Manisa Büyükşehir Belediyesi

Manisa Büyükşehir Belediyesinin teşkilât yapısında büyükşehir belediye başkanının başkanlığında 17 ilçe belediye başkanının doğal üyesi olduğu 105 üyeli belediye meclisi bulunmaktadır. Belediye meclisinde siyâsî partiler aldıkları oy oranında ilçeler ise nüfusları oranında temsil edilmektedir. 2018 yılında büyükşehir belediye meclisinde 12 ihtisas komisyonu kurulmuştur. Komisyonlar 1 başkan ve 8 er üyeden oluşmaktadır. İhtisas komisyonları şunlardır;

- ✓ İmar ve Bayındırlık Komisyonu
- ✓ Plân ve Bütçe Komisyonu
- ✓ Hukuk ve Tarifeler Komisyonu
- ✓ Trafik ve Ulaşım Komisyonu
- ✓ Çevre ve Sağlık Komisyonu
- ✓ Eğitim-Kültür-Gençlik ve Spor Komisyonu
- ✓ AB Ve Dış İlişkiler Komisyonu
- ✓ Engelliler ve Kadın Sorunları Komisyonu
- ✓ Tarım Hayvancılık ve Orman Komisyonu
- ✓ Kent Ekonomisi ve Sivil Toplum Kuruluşları Komisyonu
- ✓ Turizm Tanıtım ve Sanat Komisyonu
- ✓ Altyapı Mesken ve Kentsel Yenileme Komisyonu

Belediye encümeni büyükşehir belediye başkanının başkanlığında, belediye meclisinin kendi üyeleri arasında bir yıl için gizli oyla seçilen beş üyesi ile genel sekreter, genel sekreter yardımcısı, malî hizmetler dairesi başkanı, çevre ve koruma kontrol dairesi başkanı ve kent estetiği dairesi başkanı olmak üzere, on bir üyeden oluşmaktadır.

Büyükşehir Belediyesinde; 1 genel sekreter, 2 genel sekreter yardımcısı, 2 hukuk müşaviri, 1 teftiş kurulu başkanı, 2 iç denetçi, 24 daire başkanı ve 91 şube müdürü bulunmaktadır. 24 daire başkanlığı şunlardır:

- ✓ Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı
- ✓ Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
- ✓ Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı
- ✓ Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- ✓ Emlâk ve İstimlak Dairesi Başkanlığı

- ✓ Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı
- ✓ Fen İşleri Dairesi Başkanlığı
- ✓ İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı
- ✓ İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı
- ✓ İtfaiye Dairesi Başkanlığı
- ✓ Kaynak Geliştirme ve İştirakler Dairesi Başkanlığı
- ✓ Kent Estetiği Dairesi Başkanlığı
- ✓ Kırsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı
- ✓ Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı
- ✓ Malî Hizmetler Dairesi Başkanlığı
- ✓ Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı
- ✓ Mezarlıklar Dairesi Başkanlığı
- ✓ Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı
- ✓ Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı
- ✓ Ulaşım Dairesi Başkanlığı
- ✓ Yazı İşleri ve Kararlar Dairesi Başkanlığı
- ✓ Yol Yapım ve Bakım Onarım Dairesi Başkanlığı
- ✓ Zabıta Dairesi Başkanlığı

Manisa Büyükşehir Belediyesi teşkilât yapısında gençlik hizmetleri kültür ve sosyal işler dairesi başkanlığı bünyesindeki gençlik ve spor şube müdürlüğü tarafından yerine getirilmektedir. Bazı büyükşehir belediyelerinde (Aydın, Konya) gençlik hizmetleri müstakil daire başkanlıkları tarafından yürütülmektedir. Gençlik hizmetleri şube müdürlüğü yerine daire başkanlığı tarafından daha etkin ve verimli bir şekilde sunulabilmektedir.

Manisa Büyükşehir Belediyesinde; 420 genel idare hizmetler, 81 teknik hizmetler, 2 avukatlık hizmetleri, 12 sağlık hizmetleri ve 6 yardımcı hizmetler sınıfından olmak üzere toplam 521 personel bulunmaktadır.

Ayrıca bazı belediye hizmetlerini yürütmek üzere kurulan büyükşehir belediyesine bağlı şirketler bulunmaktadır. Bunlar;

Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (MASKİ),

Besot A.Ş.

Spilaş A.Ş.

Manulaş A.Ş.'dir.

Manisa Büyükşehir Belediyesi görev ve sorumlulukları çerçevesinde sorumluluk alanlarında Manisa'nın 17 ilçesinde hizmet vermektedir (Manisa Büyükşehir Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu).

3.1.2.Şehzadeler Belediyesi

6360 Sayılı “On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’la Manisa Büyükşehir Belediyesinin kurulmasıyla il merkezînin iki ilçeye ayrılması sonucu 2014 yılında Şehzadeler ilçesi ve aynı adla Şehzadeler Belediyesi kurulmuştur. Şehzadeler belediye sınırları içinde 57 mahalle bulunmaktadır. 2018 yılı verilerine göre nüfusu 171.116’dır.

Şehzadeler Belediye teşkilâtı; Şehzadeler Belediye meclisi 32 üyeden oluşmaktadır. Belediye meclisi bünyesinde:

- ✓ İmar Komisyonu,
- ✓ İdarî Komisyon,
- ✓ Plân ve Bütçe Komisyonu,
- ✓ Tarım, Hayvancılık ve Kırsal Hizmetler Komisyonu,
- ✓ Eğitim, Kültür Ve Turizm Komisyonu bulunmaktadır.

Yedi üyeden oluşan belediye encümeni, altı belediye başkan yardımcısı ve 21 birim müdürlüğü bulunmaktadır. Birim müdürlükleri şunlardır:

- ✓ Özel Kalem Müdürlüğü
- ✓ Fen İşleri Müdürlüğü
- ✓ İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü
- ✓ Yazı İşleri Müdürlüğü
- ✓ Malî Hizmetler Müdürlüğü
- ✓ Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
- ✓ Temizlik İşleri Müdürlüğü
- ✓ İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
- ✓ Zabıta Müdürlüğü
- ✓ Emlâk ve İstimlak Müdürlüğü
- ✓ Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
- ✓ Strateji Geliştirme Müdürlüğü
- ✓ Bilgi İşlem Müdürlüğü
- ✓ Park ve Bahçeler Müdürlüğü
- ✓ Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü

- ✓ Kütüphane Müdürlüğü
- ✓ Destek Hizmetleri Müdürlüğü
- ✓ Hukuk İşleri Müdürlüğü
- ✓ Muhtarlık İşleri Müdürlüğü
- ✓ Plân ve Proje Müdürlüğü
- ✓ Teftiş Kurulu Müdürlüğü

Belediye bünyesinde 148 memur ve 642 işçi görev yapmaktadır. Şehzadeler Belediyesi belediye sınırları içinde, merkez ve kırsalda bulunan 67 mahalleye görev ve yetkileri çerçevesinde hizmet vermektedir. Şehzadeler Belediyesi gençlik hizmetlerini Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Kütüphane Müdürlüğü bünyesinde yürütmektedir. Ayrıca gençlik hizmetleri ile ilgili bir birim bulunmamaktadır (Şehzadeler Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu).

3.1.3.Yunusemre Belediyesi

6360 Sayılı “On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’la Manisa Büyükşehir Belediyesinin kurulmasıyla il merkezinin iki ilçeye ayrılması sonucu 2014 yılında Yunusemre ilçesi ve aynı adla Yunusemre Belediyesi kurulmuştur. Yunusemre Belediye sınırları içinde 87 mahalle bulunmaktadır. 2018 yılı ADNKS verilerine göre nüfusu 329.324’dır. Yunusemre Belediye teşkilâtı; Yunusemre Belediye meclisi 32 üyeden oluşmaktadır. Belediye meclisi bünyesinde:

Plân ve Bütçe Komisyonu,

İmar Komisyonu,

Gençlik Spor ve Eğitim Komisyonu,

Çevre ve Sağlık Komisyonu,

Sosyal Yardım Yaşlı Engelli Çocuk Kadın Komisyonu,

Kırsal Bölge Kalkınma ve Mahallelere Hizmet Komisyonu,

Kültür Sosyal İşler Komisyonu,

İdarî ve Hukuk İşleri Komisyonu,

Kentsel Dönüşüm Komisyonu,

Sanayi Bilişim Ve Teknoloji Komisyonu, olmak üzere 10 komisyon bulunmaktadır.

Belediye encümeni yedi üyeden oluşmaktadır. Beş belediye başkan yardımcısı ve 24 birim müdürlüğü bulunmaktadır. Birim Müdürlükleri şunlardır;

- ✓ Özel Kalem Müdürlüğü
- ✓ Fen İşleri Müdürlüğü
- ✓ İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü
- ✓ Yazı İşleri Müdürlüğü
- ✓ Malî Hizmetler Müdürlüğü
- ✓ Halkla İlişkiler Müdürlüğü
- ✓ Temizlik İşleri Müdürlüğü
- ✓ İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
- ✓ Zabıta Müdürlüğü
- ✓ Emlâk ve İstimlak Müdürlüğü
- ✓ Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
- ✓ Strateji Geliştirme Müdürlüğü
- ✓ Bilgi İşlem Müdürlüğü
- ✓ Park ve Bahçeler Müdürlüğü
- ✓ Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü
- ✓ Kütüphane Müdürlüğü
- ✓ Destek Hizmetleri Müdürlüğü
- ✓ Hukuk İşleri Müdürlüğü
- ✓ Muhtarlık İşleri Müdürlüğü
- ✓ Kentsel Tasarım Müdürlüğü
- ✓ Basın ve Yayın Müdürlüğü
- ✓ Gecekondu ve Sosyal Konutlar Müdürlüğü
- ✓ Spor İşleri Müdürlüğü
- ✓ İşletme ve İştirakler Müdürlüğü
- ✓ Teftiş Kurulu Müdürlüğü

Yunusemre Belediyesi belediye sınırları içerisinde ilçe merkezî ve kırsalda bulunan 87 mahalleye 128 memur, 79 sözleşmeli personel ile belediye hizmetlerini yürütmektedir. Yunusemre Belediyesi gençlik hizmetlerini Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Spor İşleri Müdürlüğü ve Kütüphane Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü gibi birimlerle yürütmektedir. Ayrıca gençlik hizmetleri ile ilgili bir birim bulunmamaktadır (Yunusemre Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu).

3.2. MANİSA'DA BELEDİYELERİN GENÇLİK HİZMETLERİ

Manisa il merkezinde bulunan Şehzadeler ve Yunusemre Belediyeleri ile tüm ilçelerde hizmet veren Manisa Büyükşehir Belediyesinin 5393 Sayılı Belediye Kanunu ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu çerçevesinde görev ve yetki alanına giren konularda sunmuş oldukları gençlik hizmetleri ilgili belediyelerin 2018 yılı faaliyet raporlarından yer almaktadır. Adı geçen belediyeler 2014 yılında kurulmuş olup 2014,2015,2016, 2017, 2018 yılı faaliyet raporlarına ulaşabilmektedir. 2014-2018 yılı faaliyet raporlarını incelediğimde belediyelerin gençlere yönelik hizmetlerinin her yıl birbirine benzer olduğu yeni kurum ve hizmet binalarının açıldığı, verilen hizmetlerin ulaştığı kitle ve ulaşılan kişi sayısının artış gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sebeple ağırlıklı olarak 2018 yılı faaliyet raporlarından örnekler alınmıştır. Ancak daha önceki yıllarda yapılan farklı ve dikkat çeken faaliyetlere de yer verilmiştir. Ayrıca belediyelerde salt ve sadece gençlik hizmetlerini yürüten birimler olmaması sebebiyle verilen bazı hizmetlerin içeriği yararlanan kişi sayısı ve yararlananların yaş aralığı bilgileri yer almamaktadır. Bu sebeple raporlarda yer alan ve gençlik hizmetleri olarak değerlendirilebilecek tüm faaliyetler örnek olarak alınmıştır (Yunusemre Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu).

3.2.1. Manisa Büyükşehir Belediyesi Gençlik Hizmetleri

Manisa Büyükşehir Belediye teşkilât yapısında gençlik hizmetlerini yürüten müstakil bir daire başkanlığı bulunmamaktadır. Gençlik hizmetleri, ağırlıklı olarak Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı bünyesindeki Gençlik ve Spor Şube Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Bununla birlikte diğer daire başkanlıkları ve şube müdürlüklerinin de gençlik hizmetleri anlamında yaptığı işler ve sunduğu hizmetler bulunmaktadır. Gençlik hizmetlerinin tamamının müstakil bir daire başkanlığı tarafından yürütülmemesi, aynı kitleye verilen hizmetlerin farklı birimler tarafından sunulması bir plân ve organizasyon içerisinde etkin ve verimli hizmet üretilmesini ve sağlıklı istatistiki veri toplanmasını zorlaştırmaktadır. Buna rağmen Manisa Büyükşehir Belediyesi bünyesinde bulunan Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı, Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı, Ulaşım Dairesi Başkanlığı, Kent Estetiği Dairesi Başkanlığı, İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı, Fen İşleri Dairesi Başkanlığı gibi teşkilât yapılanması içerisinde bulunan farklı birimler ile büyükşehir belediye sınırları içinde kalan ilçe ve mahallelerde gençlik hizmetlerini yürütmektedir. Manisa Büyükşehir Belediyesi, Şehzadeler ve Yunusemre ilçelerinde; Manisa Büyükşehir

Belediyesi Eğitim Merkezi (MABEM) hizmet binası, çocuk kültür ve sanat merkezleri, gençlik merkezleri, parklar, dinlenme ve rekreasyon alanları, spor tesisleri, meslekî eğitim kursları, Manisa Büyükşehir Belediyesi Meslekî Eğitim Merkezi (MASMEK), sınavlara hazırlık kursları, ücretsiz internet hizmeti, kültürel geziler, konser sergi gibi kültürel faaliyetler, gençlik topluluklarına ve STK'lara araç ve mekan tahsisleri, okul binalarının bakım ve onarımı, okul bahçelerinin temizlik ve peyzaj düzenlemesi, öğrencilere indirimli ulaşım imkânı, amatör spor kulüplerine verilen destekler, sporculara verilen destekler, yaz spor okulları, çeşitli branşlarda spor kursları gibi hizmetleri Manisa'da yaşayan gençlere sunmaktadır. Bu hizmetlerden bazıları şunlardır:

- ✓ Manisa Büyükşehir Belediyesi 2018 yılı faaliyet raporunda yer alan bilgilere göre; 42 adet sosyal ve kültürel amaçlı bina bulunmaktadır. Bunların içinde gençlik merkezleri, çocuk kültür ve sanat merkezleri, (MABEM ve MASMEK) binaları da bulunmaktadır. Manisa Büyükşehir Belediyesinin Şehzadeler ve Yunusemre'de faaliyet gösteren, iki gençlik merkezi ve üç kurs merkezi olmak üzere, toplamda beş ayrı MASMEK kurs merkezi binası bulunmaktadır. Bunlar; Sinanbey Medresesi Eğitim Merkezi, Bahri Sarıtepe Gençlik Merkezi, Hüsrev Ağa Hamamı Eğitim Merkezi, Kırmızı Ev Eğitim Merkezi, Atatürk Gençlik Merkezi.
- ✓ 2018 yılında Manisa Büyükşehir Belediyesi tarafından ilçelerde yaşayan kadın ve çocuklara yönelik düzenlenen gezilere Yunusemre ve Şehzadeler ilçelerinden 480 kişi katılmıştır (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 67).
- ✓ 2018 yılında, Manisa Büyükşehir Belediyesi tarafından; 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Kutlaması, 21 Mart Nevruz Bayramı Kutlaması, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Kutlaması, Nisan Ayının Son Haftası Mesir Şenlikleri Kutlaması, Anneler Günü Kutlaması, Babalar Günü Kutlaması, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Kutlaması, 30 Ağustos Zafer Bayramı Kutlaması, 8 Eylül Manisa'nın Düşman İşgalinden Kurtuluşu Kutlaması, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Kutlaması programları düzenlenmiştir (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 69).
- ✓ Manisa Büyükşehir Belediyesi Kültür/Sanat etkinlikleri kapsamında 2018 yılında; Yağlı Boya, El Sanatları, Seramik, Cam Füzyon, Hat Sanatı, Çini ve farklı sanat dallarında gibi 32 sergi gerçekleştirilmiştir (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 84).

- ✓ 2018 yılında Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği korusu konserleri Özel Halk Konserleri (29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Konseri, 8 Eylül Kurtuluş Konseri, Mehmet Akif Ersoy’u Anma Konseri) gerçekleştirilmiştir (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 85).
- ✓ Başta Manisa Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu oyunları olmak üzere, Ulusal tiyatrolarda Manisa Büyükşehir Belediyesi Kültür/ Sanat etkinlikleri kapsamında; İkinci Bahar, Uçurtmanın kuyruğu gibi tiyatro oyunları gösterimi yapılmıştır (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 86)
- ✓ Kadın Sağlığı, Çocuk Sağlığı, Sınav Kaygısı gibi konularda toplumun sorunlarına ve ihtiyaçlarına yönelik Manisa Büyükşehir Belediyesi Kültür/Sanat etkinlikleri kapsamında 2018 yılında 17 ilçede toplamda 47 Seminer, Panel, Konferans düzenlenmiştir (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 87)
- ✓ Manisa Büyükşehir Belediyesi tarafından geleneksel hale getirilen “Haydi Manisa Çanakkale’ye” projesiyle Manisa’da yaşayan 6.925 kişiye Çanakkale Şehitlikleri gezisi yaptırılmıştır (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 91).
- ✓ İl Millî Eğitim Müdürlüğü ile işbirliği yapılarak Büyükşehir Belediyesi tarafından, 2018 yılında ilköğretim öğrencilerimize yönelik olarak, karasinek ve sivrisinek ile ilgili bilgilendirme materyalleri dağıtılmış, bilgilendirici yayınlar yapılmıştır (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 92).
- ✓ Çevreci belediye anlayışıyla yeşil alanların artması ve korunması için çalışmalar yapılmaktadır. 2018 yılında Yunusemre ve Şehzadeler ilçelerinde bulunan; Fatih Parkı, Ulupark gibi dinlenme alanlarında ve şehrin ana arterlerinde yer alan yeşil alanların bakımı, temizliği, düzenlenmesi ve iyileştirilmesi sağlanmıştır (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 98).
- ✓ 2018 yılında Sümerpark Peyzaj Alanı, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Muradiye Kampüsü yürüyüş yolu yapımı ve düzenlenmesi yapılmıştır (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 100).
- ✓ Manisa Büyükşehir Belediyesi gençlik merkezlerinde; Bilgisayar İşletmenliği, İleri Excel, Bilgisayar Kullanımı, Office Programları, Geleceğin Programcıları, 2-4-5-6-7-8. sınıf İngilizce, 5-6-7-8.sınıf Bilgisayar/Kodlama, Bilgisayar Destekli Muhasebe, Diksiyon Eğitimi, Fransızca, İspanyolca, Almanca, Korece, Rusça, Yabancılar İçin Türkçe, Netsis, İşaret Dili, Tiyatro Kursu, Nefes Egzersizleri ve Gençleşme, Step, Aerobik, Plates, Zumba, Çocuk Halk Oyunu, Halk Oyunları, Satranç, Bağlama, Keman, Klarnet, Gitar, Ney, Piyano, Akordeon, Şan, Ud, Ritim,

Yan Flüt, Dans, Türk Müziği, Batı Müziği, Türk Halk Müziği Koro, Türk Sanat Müziği, Çok Sesli Koro, Çocuk Koro, Drama ve Doğa Sporları kurslarından çoğunluğu öğrenci ve genç toplamda 4.795 kişi yararlanmıştır (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 146).

- ✓ Manisa Büyükşehir Belediyesi MABEM bünyesinde sınavlara hazırlık kurslarında 2018-2019 eğitim öğretim yılında 18 MABEM şubesinde 358 personel ile 8.766 öğrenciye hizmet vermiştir (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 147).
- ✓ Kuyumculuk-Takı El Sanatları, Resim Kursu, Tutkallı Hamur ve Çiçek Yapımı, Ahşap Boyama, Ahşap Yakma Tekniği, Ev Mefruşatı, Kıl Testere ile Ahşap Oymacılığı, Dekoratif Ev Aksesuarları, Giyim, Sanatsal Mozaik, Telkari, Su Kabağı Oymacılığı ve Lamba İşlemeciliği, Filografi, Boncuklu Takı, El Nakışları, Kitre Bebek, Manisa Bezi, Kaat'ı Sanatı, Özel Gün Ürünleri, Çeyiz Ürünleri, İğne Oyası, Seramik, Çini, Akrilik Boya ile Resim, Karakalem, Örgü Kazak Yapımı, Rölyef Goblen/Kanaviçe, Örgü Melek Bebek, Tel Kırma gibi geleneksel el sanatları kurslarına 2.122 kursiyer katılmıştır (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 153).
- ✓ Manisa Büyükşehir Belediyesi Fikri Bayrıl Spor Tesisleri Yunusemre ilçesinde yaklaşık 2000 metrekare alanda içerisinde; spor grupları ve aletli jimnastik salonu, 2 adet toplantı salonu, yemekhane ve kafeterya olmak üzere toplam 26 odave 56 kişi kapasiteli yatakhane ile modern tesis olarak hizmet vermektedir. Yine Yunusemre ilçesinde Tevfik Lav Spor Tesisleri yaklaşık 3.675 metrekare alanda 1 adet futbol sahası, 3 adet niskortu, spor salonu, yatakhane binası 562 koltuk kapasiteli tribünü, antrenör, hakem, sağlık, doping, masaj, soyunma ve toplantı odaları ile modern donanımlı bir tesis olarak hizmet vermektedir (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 154).
- ✓ Tüm ilçelerde faaliyet gösteren amatör spor kulüplerine belediye tesisleri kullanılmış ve ücretsiz araç desteği sağlanmıştır. 2018 yılında 105 amatör spor kulübüne yaklaşık 685.000,00 TL aynî, 529.000,00 TL nakdî destek sağlanmıştır (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 155).
- ✓ Manisa Büyükşehir Belediyesi tarafından aralarında gençlerinde bulunduğu vatandaşlara evde bakım hizmeti verilmektedir. Bu kapsamda fizik tedavi, temizlik, kişisel bakım gibi konularda 10.000'in üzerinde hizmet sunumu gerçekleştirilmiştir (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 157)

- ✓ Katılımcı demokrasi anlayışıyla gençlerin problem ve önerilerini yerel yönetimlere ulaştırabilmeleri amacıyla gençlik meclislerinin çalışmalarına imkân sağlanmakta ve destek verilmektedir (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 160).
- ✓ Yunusemre ve Şehzadeler ilçe sınırlarında bulunan uzunluğu 41 km olan bisiklet yolu gençlerin ve sporseverlerin istifade edeceği şekilde hayata geçirilmiştir. Şehrin önemli noktalarından geçen ve Manisa Celal Bayar Üniversitesine kadar uzanan bisiklet yolu gençler için çevreci, sağlıklı ve rahat bir ulaşım ve spor imkânı sunmaktadır (Manisa Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 206).
- ✓ Tüm vatandaşların ama özellikle gençlerin ve çocukların her türlü oyun eğlence ve sportif faaliyetleri ile boş zamanlarını değerlendirebilecekleri ve dinlenebilecekleri bir mekân olan ve 2015 yılında Manisa Büyükşehir Belediyesi tarafından hizmete açılan Atatürk Kent parkı 170 dönüm arazi üzerinde kurulmuş olup içerisinde 1 adet 300 metrekare spor tesisi binası ve soyunma giyinme bölümü, 1 adet suni çim futbol sahası, 2 adet basketbol sahası, 1 adet tenis kortu, 1 adet kayak pisti, 1 adet mini golf sahası, 1 adet kızak pisti, 1 kilometre bisiklet yolu, 2 kilometre koşu yolu, çok amaçlı etkinlik alanı, amfi tiyatro alanı, farklı yaş gruplarına yönelik çocuk oyun alanları ve sağlıklı yaşam için spor alanları bulunmaktadır. Ayrıca 4 bin metrekare kauçuk alan üzerinde farklı yaş grupları ve engellilere hitap eden 27 adet özel üretim çocuk oyun grubunun bulunduğu Atatürk Kent Parkı'nda bir takımı engelli vatandaşlara yönelik olmak üzere 8'li 2 takım spor aletleri grubunu barındırmaktadır. Ayrıca macera kulesi ve birbirinden farklı 18 denge parkuru, Fetih 1453 oyun grubu, teleferik ve tırmanma parkuru da bulunmaktadır (http://www.manisa.bel.tr/Projeler/d17_ataturk-kent-parki.aspx).

3.2.2.Şehzadeler Belediyesi Gençlik Hizmetleri

2014 yılında kurulan Şehzadeler belediyesi ilçe sınırları içinde bulunan merkezî ve kırsal mahallerdeki gençlere yönelik hizmetleri belediye bünyesinde bulunan kurumlar ve oluşturulan mekânlar ile sunmaktadır. Şehzadeler Belediyesine ait Şehzadeler Eğitim Merkezî (ŞEGEM), Şehzadeler Belediyesi Çocuk Kültür Sanat Merkezî, tarihi Kurşunlu Han'da açılan Millet Kıraathanesi, restore edilen tarihi Rum Mehmet Paşa Bedesteni, Şehzadeler Masal Park ve Dioramik Müze mahallelerde bulunan çok amaçlı salonlar, halı sahalar ve spor tesisleri, gençlerin yararlanabileceği ve hizmet alabileceği mekânlardır. Ayrıca Şehzadeler Belediyesi tarafından gençlere yönelik;

sosyal faaliyetler, yaz kursları ve spor okulları, kültürel faaliyetler, geziler araç ve malzeme desteği, eğitim kurumlarına yönelik destekler, amatör sporcu ve kulüplere yönelik ayni ve nakdi destekler, dinlenme ve rekreasyon alanları oluşturulması gibi gençlik hizmetleri verilmektedir.

Şehzadeler Belediyesi 2018 yılı faaliyet raporunda yer alan ve gençlik hizmetleri kapsamında değerlendirilebilecek bazı hizmetler şunlardır:

- ✓ Yazarlar ve akademisyenler tarafından eğitim, kültür, tarihi, güncel konularda konferanslar düzenlenmiştir
- ✓ Yazar Hüseyin Kazan tarafından 8. sınıf öğrencilerine “Yeni Ortaöğretime Geçiş Sistemi ve Verimli Ders Çalışma Teknikleri” konulu konferans gerçekleştirilmiştir (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 70).
- ✓ 12 Ocak 2018 tarihinde Aşağıçobanisa Çok Amaçlı Salonunda öğrenci ve velilere “Yeni Yüksek Öğretime Geçiş Sistemi, Aile İçi İletişim ve Eğitimsel Değerler” konulu konferans gerçekleştirilmiştir (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 71).
- ✓ 26 Ocak 2018’de Kültür Merkezî Lale Salonunda Şair İbrahim Sadri’nin sahne aldığı şiir Gecesi programı düzenlenmiştir (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 70).
- ✓ Manisa Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile ortaklaşa gerçekleştirilen Hayat Doğada projesi kapsamında 18 Mart 2018 tarihinde Türkmen Şelalesine gezi düzenlenmiş ve katılımcılara sabah kahvaltısı, kumanya ikramı yapıp, araç desteği sağlanmıştır (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 75).
- ✓ 26 Mart 2018 tarihinde, Manisa Bisiklet Hayattır Grubu üyeleri, Şehzadeler Belediyesinin ulaşım desteği ile Çanakkale’de düzenlenen Çanakkale Bisiklet Turu etkinliğine katılarak Manisa’yı temsil etmiştir(Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 76).
- ✓ Şehzadeler Belediyesi ile Çocuk Üniversitesinin ortaklaşa düzenlediği piknik 12 Mayıs 2018’de Beydere Mahallesinde gerçekleşmiştir. Sahne, ses ve satranç desteği sağlanmıştır (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 79).
- ✓ Ramazan ayı kapsamında her akşam farklı etkinliklerin düzenlendiği sahnede, Ramazan Geceleri programları çerçevesinde her akşam iftarın hemen ardından

çocuklar için tiyatro gösterileri, çocuk oyunları ve yarışmalar düzenlenmiştir (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 82).

- ✓ 11 Ocak 2018 tarihinde Şehzadeler Belediyesi ve Şehzadeler İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü ortaklaşa 8.sınıf öğrencileri ve veliler için ‘Yeni Ortaöğretime Geçiş Sistemi ve Verimli Ders Çalışma Teknikleri’ konulu konferans düzenlenmiştir (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 84).
- ✓ 2018 yılı Ramazan Etkinlikleri kapsamında Cumhuriyet Meydanında Yusuf Güney ve Orhan Çakmak konserleri düzenlenmiştir (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 86).
- ✓ 27 Ekim 2018 tarihinde Tepecik Mahallesinde yapımını tamamlanan Halı Saha ve Kır Düğün Salonu, düzenlenen bir törenle hizmete açılmıştır (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 87).
- ✓ Şehzadeler Belediyesinin Vakıflar Bölge Müdürlüğünden restorasyon karşılığında 25 yıllığına kiraladığı tarihî Kurşunlu Han, restore çalışmalarının tamamlanmasının ardından, hizmete açılmıştır (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 88)
- ✓ Dezavantajlı çocuklara İzmir Hipodromda atlı terapi faaliyeti için haftada 1 gün 10 kişilik araç tahsis edilmektedir. Şehzadeler Gençlik Merkezinde, ortaokul 5,6 ve 7. sınıf öğrencileri için ücretsiz video destekli İngilizce kurslarında toplam 300 öğrenciye hizmet verilmiştir (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018:90).
- ✓ Şehzadeler Halk Eğitim Merkezî işbirliğiyle; ŞEGEM’de; Ahşap Boyama (29 kursiyer),KOSGEB Girişimcilik (175 kursiyer), Karaağaçlı Bilgi Evinde; El Sanatları(80 kursiyer), Düz Dikiş Makineci (80 kursiyer), Çobanisa Çok Amaçlı Salonda; El Sanatları (65 kursiyer), Düz Dikiş Makineci (60 kursiyer), Nurlupınar Çok Amaçlı Salonda; El Sanatları (100 kursiyer), Karaoğlanlı Çok Amaçlı Salonda; Ahşap Boyama(100 kursiyer), El Sanatları(65 kursiyer) meslek edindirme ve sosyo-kültürel kurslarda toplam 754 kişiye ulaşılmıştır.
- ✓ Liseye Hazırlık ve Okula Destek kursunda 190 öğrenciye; Matematik, Fen Bilimleri, Türkçe, İngilizce, İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi derslerinden haftada 12 saat eğitim verilmiştir. Kaynak yayınlar, yaprak testler, deneme ve seviye belirleme sınavları, rehberlik seminerleri ile öğrencilere destek verilmiştir(Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 91).

- ✓ 2014 yılından bu yana her yaz tatilinde açılan Şehzadeler Belediyesi Yaz Spor Okullarında 2018 yılında Yüzme, Futbol, Kick Boks, Muay Thai, Teakwondo ve Wushu branşlarında 550 öğrenci spor eğitimi almıştır. Yaz Dönemi boyunca Salı, Çarşamba, Perşembe, toplam 400 kursiyer Atatürk olimpik yüzme kompleksinde alanında uzman eğitmenler himayesinde kurs görmüştür (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 93).
- ✓ Yaz Dönemi boyunca (Pazartesi, Salı, Perşembe) 30 kursiyer 8 Eylül futbol sahasında alanında uzman eğitmenler himayesinde kurs görmüştür.
- ✓ Yaz Döneminde belediyenin spor kulübünce düzenlenen; Muay Thai, Kickboks, Wushu, Tekvando gibi bireysel spor dallarında kurslarımız 120 kursiyer katılmıştır (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 94).
- ✓ Şehzadeler Belediyesi Gençlik ve Spor Kulübü sporcuları 2018 yılında yurt içi ve yurt dışında düzenlenen farklı müsabakalarda dereceler elde etmişlerdir. Muay Thai Branşında: 1 Türkiye 2.liği, 2 Türkiye 3.lüğü, 1 Avrupa Kupası 2.liği, 1 Avrupa Kupası 3.lüğü Wushu Branşında: 5 Türkiye Şampiyonluğu, 2 Türkiye 2.liği, 1 Avrupa 2.liği, 1 Yılın Sporcusu ödülü kazanılmıştır.
- ✓ Step, aerobik, plates, fitnees kurslarında iki farklı grup halinde toplamda 200 kişi kapasiteli olan kadın spor merkezinden 2018 yılı boyunca 4 farklı grup halinde yaklaşık 720 vatandaş faydalanmıştır. 2014 yılından bu güne her yıl düzenli olarak ilçe sınırlarındaki Amatör Spor Kulüplerine nakdî yardımda bulunmaktadır. 2018 yılında da çok sayıda spor kulübüne nakdî yardım ve araç desteğinde bulunulmuştur (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 95).
- ✓ Şehzadeler Park Projesi yaklaşık 40 dönümlük arazide Şehzadeler Belediyesine ayrılan 16.200 m² alan üzerine kurulmuştur. Manisa'daki önemli tarihi ve kültürel eserler ile Türk Dünyası'nın önemli eserlerinin bulunduğu, Manisa'da yetişmiş olan Osmanlı Şehzadelerinin heykellerinin olduğu içerisinde Masal Park ve Dioramik Mesir Müzesi bulan Şehzadeler Park gençlere ve çocuklara hizmet vermektedir (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 101).
- ✓ Şehzadeler nüfusunun ve öğrencilerin en yoğun olduğu Zafer Ünal Gençlik Parkı yeniden düzenlenerek hizmete sunulmuştur Yaklaşık 7 dönümlük alanda, koşu yolları, basketbol sahası, çocuk oyun alanları, fitness alanları, kafeterya binası, yeşil alanlar, asfalt ve kaldırım çalışmaları tamamlanmıştır (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 108).

- ✓ İlçe sınırları içinde bulunan 15 adet eğitim binası, spor ve sosyal tesisin bakım, onarım, tadilat ve düzenleme işleri yapılmıştır (Şehzadeler Belediyesi Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 115).

3.2.3.Yunusemre Belediyesi Gençlik Hizmetleri

- ✓ Yunusemre ilçesinde ikamet eden, ihtiyaç sahibi 150 öğrenciye 2018/2019 eğitim-öğretim yılı için 19.440,00 TL'lik bütçe kullanılarak okul forması yardımı yapılmıştır. Yunusemre ilçesinde ikamet eden, ihtiyaç sahibi 400 öğrenciye 2018/2019 eğitim öğretim yılı için 54.598,00 TL'lik bütçe kullanılarak kırtasiye seti yardımı yapılmıştır.
- ✓ Yunusemre Belediyesi sınırları içerisinde yaşayan engelli, yaşlı ve kendi ihtiyaçlarını karşılayamayan 250 vatandaşın evlerinin temizliği ve kişisel bakımları periyodik olarak yapılmaktadır (Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 142)
- ✓ 2018 yılında Engelli Koordinasyon Birimine müracaat eden 216 engelli vatandaşımıza ulaşım (Kamu kurumlarına, hastanelere, okullara vb.) hizmet verilmiştir (Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 143).
- ✓ 2018 yılında gençlere hizmet verilen birimler; Muradiye Çocuk Kültür ve Sanat Merkezi, Yunusemre Belediyesi Gençlik Eğitim Merkezi (YEGEM), Horozköy Tren Garı Meslek Edindirme Kursu ve Hanımlar Lokali, Güzelyurt Mahallesi Çocuk Kültür ve Sanat Merkezi, Ayn-ı Ali Mahallesi Meslek Edindirme Kursları ve Hanımlar Lokali, Muradiye Aile Yaşam Merkezi (Sosyal Tesisler), Yeni Mahalle Meslek Edindirme Kursları ve Hanımlar Lokali, Kaynak Mahallesi Çocuk Kültür Merkezi, Toki 2 Kültür ve Sanat Merkezi Merkezi, Topçuasım Mahallesi Meslek Edindirme Kursları ve Hanımlar Lokali.
- ✓ Yunusemre ilçesinde yaşayan ev hanımı, çalışan, genç ve öğrenci hanımların boş zamanlarını sosyal faaliyetlerle geçirebilecekleri, sosyal iletişim ve komşuluk kültürünün geliştirilmesi, ilçe ile ilgili ortak paylaşım alanlarının artırılması, hanımların spor yapmalarının sağlanması, yaşadıkları problemlere karşı bilgilendirilmesi ve problemlerini çözmelerine yardımcı olunması, yeni davranış biçimleri edinmelerinin sağlanması, paneller ve seminerler düzenlenerek sosyal hayata katılmalarının sağlanması amaçlanmaktadır (Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 146).

- ✓ Meslek Edindirme Merkezi ve Hanımlar Lokallerinde; Sosyal ve Kültürel Faaliyetler.
- ✓ Eğitim Destek Hizmetleri, Sağlık Hizmetleri, Spor Hizmetleri, Psiko- Sosyal Destek Hizmetleri, Meslekî Eğitim Kursları gibi hizmetler verilmektedir. (Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 147).
- ✓ Kayapınar ve Emlâkdere mahallelerinde belirlenen 11 okulda Kent Konseyi ile beraber 400 ilkokul öğrencisine çanta, defter ve kalem dağıtımını yapmıştır.
- ✓ 20/31 Ocak arası Yunusemre Belediyesi tarafından ilköğretim öğrencilerine sömestr karne hediyesi olarak Manisa AVM’de Plânetaryum kurulumu gerçekleştirilmiştir.12 gün süren etkinlikte günde 7 seans halinde toplam 3000’den fazla çocuğa gösterim yapılmıştır (Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 148).
- ✓ Öğrencilerin en sevdiği projelerden biri olan Bilim Şenliği gerçekleştirilmiştir. Dört yıldır gerçekleştirilen etkinlikte 2 yılda yaklaşık 5 bin öğrenciye ulaşılmıştır. Fen bilimlerini, deney yapmayı sevdirmeyi amaçlayan şenlik yaklaşık 2 haftaya yayılırken; 10 okulda öğrencilerle buluşulmuştur (Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 149).
- ✓ Yunusemre’de 2018 yılında açılan Millet Kiraathanesi ücretsiz ikramlar ve zengin kitap kaynaklarıyla gençlere ve tüm vatandaşlara hizmet vermektedir (Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 154).
- ✓ Ramazan ayı etkinlikleri kapsamında 23 Mahallede etkinlikler ve 4 hafta sonu konserler gerçekleştirilmiştir. Çocuklar ve gençler için oyun eğlence ve tiyatro gösterileri yapılmıştır. Pop müzik sanatçısı Berkay konseri düzenlenmiştir(Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 155).
- ✓ 2018 yılında hanımlar lokalleri, kültür sanat merkezleri ve meslek edindirme kurslarında açılan kurs, katılan kursiyer ve üye sayıları şu şekildedir:
- ✓ Toki-2 Kültür ve Sanat Merkezi, Açılan Kurs Sayısı: 144 Katılımcı Sayısı: 4122 Kayıtlı Üye Sayısı: 594,
- ✓ Yeni Mahalle Hanımlar Lokali, Açılan Kurs Sayısı: 30 Açılan Grup Sayısı: 62 Toplam Kursiyer Sayısı: 1.183 Kayıtlı Üye Sayısı: 1.112,
- ✓ Ayn-i Ali Mahallesi Meslek Edindirme Kursları ve Hanımlar Lokali, Açılan Kurs Sayısı: 16 Grup Sayısı: 52 Toplam Kursiyer Sayısı: 973 Kayıtlı Üye Sayısı:378,

- ✓ Barbaros Mahallesi Hanımlar Lokali, Açılan Kurs Sayısı: 25 Açılan Grup Sayısı:28 Kursiyer Sayısı: 732 Kayıtlı Üye Sayısı:126,
- ✓ Uncubozköy Hanımlar Lokali, Açılan Kurs Sayısı: 9 Kursiyer Sayısı: 222 Kayıtlı Üye Sayısı: 590,
- ✓ Muradiye Aile Yaşam Merkezi, Açılan Kurs Sayısı: 9 Açılan Grup Sayısı: 21 Kursiyer Sayısı: 213 Kayıtlı Üye Sayısı: 139,
- ✓ Tefikiye Mahallesi Hanımlar Lokali, Açılan Kurs Sayısı: 9 Açılan Grup Sayısı: 21 Kursiyer Sayısı: 295, Kayıtlı Üye Sayısı: 220 (Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 158).
- ✓ 2018 yılında parklara ve yeşil alanlara 43 adet çocuk oyun grubu, açık alan spor grupları ve 2.300 m2 kauçuk yapılmıştır (Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 163).
- ✓ Yunusemre Belediyesi ve Bağımlılığı Önleme ve Sağlıklı Yaşam Derneği (MASDER) tarafından hayata geçirilen “Yüz Akı 100 Genç” projesiyle uyuşturucu konusunda sorun yaşayan veya potansiyel tehdit altındaki gençlerin rehabilite edilmelerini, eğitim almalarını ve sosyal hayata entegre edilmelerini sağlayacak bir merkez kurulması plânlanmış, proje Dernekler Dairesi Başkanlığı tarafından hibe almaya hak kazanmıştır.
- ✓ Çapaçarık Mesire Alanı, Mesir Tabiat Parkı, Ortaköy Mesire Alanı, Sedir Parkı, Kirazlık Parkı, Yunus Park gibi birçok sosyal tesis ve mesire alanlarının bakım, onarım ve peyzaj düzenlemesi yapılmıştır (Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 201).
- ✓ Yunusemre Belediyesi ve Manisa Celal Bayar Üniversitesi (MCBÜ) Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencileri, “Tarzan’ın Torunları Çekirdek Topluyor Projesi” kapsamında ilçede bulunan beş ilkokulda ağaçlandırma çalışması yapmıştır (Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 204).
- ✓ Yunusemre Kent Konseyi tarafından M.C.B.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi bahçesinde aşure dağıtımı yapılmıştır (Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 219).
- ✓ “Sosyal Sorumluluk Projesi” kapsamında Cumhuriyet İlköğretim Okulunda “Temiz çocuk, temiz toplum, temiz çevre” sloganıyla gerçekleştirilen etkinlik desteklenmiştir (Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 220).

- ✓ İlçe sınırları içindeki okulların bakım, onarım, tadilat, yıkama, temizlik ve çevre düzenlemeleri yapılmıştır (Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 231).
- ✓ Yunusemre Belediye Spor Kulübü 12 branşta faaliyet göstermektedir. Toplamda tüm branşlarda yıl içerisinde 1527 lisanslı sporcu bulunmaktadır. Düzenlenen yaz okullarında 2400 öğrenciye hizmet verilmektedir. Okullara spor malzemesi desteği verilmektedir. Evrenos Mahallesi'nde Kasap Emin Kaçar ve Karaali mahallesi'nde iki adet futbol sahası bulunmaktadır. 2018 yılında ilçe sınırları içerisinde bulunan 21 adet spor kulübüne spor malzemesi yardımı, 30 adet spor kulübüne nakdi yardım, 27 adet sportif faaliyet için araç kiralama hizmeti verilmiştir (Yunusemre Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 302).

3.3. BELEDİYELERİN GENÇLİK HİZMETLERİNİN GENÇLER ÜZERİNDEKİ ALGILARININ ARAŞTIRILMASI

3.3.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı Manisa Büyükşehir Belediyesi, Şehzadeler Belediyesi ve Yunusemre Belediyelerinin sunduğu gençlik hizmetlerinin incelenmesi ve belediyelerin gençlik hizmetleri kapsamındaki hizmet ve faaliyetlerinin gençler tarafından nasıl algılandığı ve gençlerin hizmetleri ne derecede yeterli bulduklarının araştırılmasıdır.

3.3.2. Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları

Araştırma, Şehzadeler ve Yunusemre ilçe sınırlarında yaşayan veya eğitim gören, gençlik hizmetlerini bu belediyelerden alan 134.023 kişi arasından, üniversite ve lise öğrencileri ve çalışan gençlerden rastgele seçilen 500 kişi ile anket yönetimi uygulanarak yapılmıştır. Araştırma alan bakımından kısıtlar içermektedir. Manisa coğrafi alan bakımından sınırları geniş büyük bir ildir. Bu bakımdan Manisa merkezde yeni kurulan iki ilçeyle birlikte Manisa'nın toplam 17 ilçesi vardır. Bu ilçelerin nüfus, alan ve kent merkezine uzaklıkları arasında büyük farklılıklar olması, zaman ve maliyet gibi birtakım kısıtlar oluşturmaktadır. Bu ve benzer kısıtlara bağlı sebeplerden dolayı, sadece Manisa kent merkezinde Şehzadeler ve Yunusemre belediye sınırları içinde, Manisa Büyükşehir, Şehzadeler ve Yunusemre Belediyelerinin gençlik hizmetleri araştırmaya dâhil edilmiştir.

3.3.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma belediyelerin gençlere sundukları hizmetler ile ilgili gençlerin algılarının ölçülmesine yönelik hazırlanan sorulardan oluşan anket yöntemiyle yapılmıştır. Araştırmada kullanılan anket iki farklı türde hazırlanan sorularla yapılmış, birinci türde altı demografik bilgi sorusu sorulmuş, ikinci türde on dokuz soruya ankette yer verilmiştir. Böylece toplamda 25 sorudan oluşan bir anket araştırması yapılması plânlanmıştır. Demografik bilgi soruları, katılımcıların bazı sosyo-demografik özelliklerini içeren (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, ikamet durumu, ekonomik durum ve yaşanılan yer) sorularından oluşmaktadır. Sorulardan 11 tanesi 5’li Likert tipi ölçek ile düzenlenmiştir. 5’li Likert ölçekte katılımcıların ifadeleri; Çok iyi (5), İyi (4), Orta (3), Kötü (2), Çok kötü (1) şeklinde tanımlanmıştır.

3.3.4. Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu

Araştırma evrenini Manisa ilinde 14-25 yaş arası gençler oluşturmaktadır. Manisa ilinde 14-25 yaş arası genç sayısının 134.023 olduğu tahmin edilmektedir. Örneklem büyüklüğü Salant ve Dillman’ın (1994) belirlediği formül ile hesaplanmıştır.

$$n = N t^2 p q / d^2 (N-1) + t^2 p q$$

N: Hedef kitledeki birey sayısı

n : Örneklem alınacak birey sayısı

p : İncelenen olayın görülüş sıklığı (gerçekleşme olasılığı)

q : İncelenen olayın görülmeşiş sıklığı (gerçekleşmeme olasılığı)

t : Belirli bir anlamlılık düzeyinde, t tablosuna göre bulunan teorik değer

d : Olayın görülüş sıklığına göre kabul edilen \pm örneklem hatasıdır

Şekil 2. Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesine Yönelik Formül (Salant ve Dillman, 1994, s. 55)

Örneklem formülü kullanılarak homojen bir yapıda olmayan bu evren için % 95 güven aralığında, \pm % 5 örneklem hatası ile gerekli örneklem büyüklüğü $n = 134023 (1,96)^2 (0,5) (0,5) / (0,5)^2 (134023-1) + (1,96)^2 (0,5) (0,5) = 383$ olarak hesaplanmıştır (Salant ve Dillman, 1994: 55).

3.3.5. Veri Toplama Süreci

Gençlik Hizmetleri Yeterlilik ölçeğindeki 11 maddenin güvenilirliğini hesaplamak için iç tutarlılık katsayısı olan “Cronbach Alpha” hesaplanmıştır. Ölçeğin genel güvenilirliği $\alpha=0.875$ olarak çok yüksek bulunmuştur. Ölçeğin yapı geçerliliğinin ortaya koymak için açıklayıcı (açımlayıcı) faktör analizi yöntemi uygulanmıştır. Yapılan Barlett testi sonucunda ($p=0.000<0.05$) faktör analizine alınan değişkenler arasında ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Yapılan test sonucunda ($KMO=0.891>0,60$) örnek büyüklüğünün faktör analizi uygulanması için yeterli olduğu tespit edilmiştir. Faktör analizi uygulamasında varimax yöntemi seçilerek faktörler arasındaki ilişkinin yapısının aynı kalması sağlanmıştır. Faktör analizi sonucunda değişkenler toplam açıklanan varyansı %55.486 olan 2 faktör altında toplanmıştır. Güvenilirliğine ilişkin bulunan α ve açıklanan varyans değerine göre Gençlik Hizmetleri Yeterlilik ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir araç olduğu anlaşılmıştır. Ölçeğe ait oluşan faktör yapısı aşağıda görülmektedir.

3.3.6. Verilerin Geçerliliği ve Güvenirliliği

Tablo 2. Gençlik Hizmetleri Yeterlilik Ölçeği Faktör Yapısı

Boyut	Faktör Yüğü
Temel Hizmetlerin Yeterliliği (Özdeğer=4,940; Açıklanan Varyans=29,570; Alpha=0,797)	
Belediyelerin karar alma mekanizmalarına katılım yeterliliği	0,766
Belediyelerin ulaşım hizmeti yeterliliği	0,685
Belediyelerin barınma hizmetleri yeterliliği	0,568
Sosyo-kültürel Meslekî ve Sportif Hizmetlerin Yeterliliği (Özdeğer=1,164; Açıklanan Varyans=25,916; Alpha=0,821)	
Belediyelerin kültürel organizasyonlarının yeterliliği	0,840
Belediyelerin kariyer kişisel gelişim çalışmalarının yeterliliği	0,719
Belediyelerin spor faaliyetlerinin yeterliliği	0,501
Belediyelerin kötü alışkanlıktan koruma çalışmalarının yeterliliği	0,764
Belediyelerin gezileri organizasyonlarının yeterliliği	0,809
Belediyelerin spor alanlarının yeterliliği	0,588
Belediyelerin sosyal mekânlarının yeterliliği	0,586
Belediyelerin meslekî kurslarının yeterliliği	0,562
Toplam Varyans=%55.486; Genel Güvenirlik (Alpha)=0.875	

Ölçekteki faktörlerin puanları hesaplanırken faktördeki maddelerin değerleri toplandıktan sonra madde sayısına bölünerek (aritmetik ortalama) faktör puanları elde edilmiştir.

3.3.7. Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 22.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak sayı, yüzde, ortalama, standart sapma kullanılmıştır.

Ölçek boyutlarının aldığı puanlar 1 ile 5 arasında değerlendirilmektedir. Dağılım aralığının hesaplanması amacıyla, Dağılım aralığı=En büyük değer- En küçük değer/ Derece sayısı formülü kullanılmıştır. Bu aralık 4 puanlık genişliğe sahiptir. Bu genişlik beş eşit genişliğe bölünerek 1.00- 1.79 arası “çok düşük”, 1.80- 2.59 arası “düşük”, 2.60- 3.39 “arası orta”, 3.40-4.19 arası yüksek, 4.20-5.00 arası çok yüksek olarak sınır değerleri belirlenmiş ve bulgular yorumlanmıştır (Sümbüloğlu,1993:9). İki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında t-testi, ikiden fazla bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında Tek yönlü (One way) Anova testi kullanılmıştır. Anova testi sonrasında farklılıkları belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analizi olarak Scheffe testi kullanılmıştır (Sümbüloğlu, 1993: 6).

3.4. ANALİZ VE BULGULAR

Bu bölümde, araştırma probleminin çözümü için, araştırmaya katılan gençler, ölçekler yoluyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

Araştırmaya katılan gençlerin gençlik hizmetlerine yönelik algı ile ilgili ifadelere verdiği cevaplar incelendiğinde;

Tablo 2. Cinsiyetiniz?

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Erkek	225	45,0
Kadın	275	55,0

Gençler cinsiyete göre 225'i (%45,0) erkek, 275'i (%55,0) kadın olarak dağılmaktadır.

Tablo 3. Yaşınız?

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
14-17 Arası	27	5,4
18-21 Arası	292	58,4
22-25 Arası	181	36,2

Gençler yaş grubuna göre 27'si (%5,4) 14-17 arası, 292'si (%58,4) 18-21 arası, 181'i (%36,2) 22-25 arası olarak dağılmaktadır.

Tablo 4. Devam Ettiğiniz Okul Türü Nedir?

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Lise	150	30,0
Ön Lisans	44	8,8
Lisans	206	41,2
Hiçbiri	100	20,0

Gençler okul durumuna göre 150'si (%30,0) lise, 44'ü (%8,8) ön lisans, 206'sı (%41,2) lisans, 100'ü (%20,0) hiçbiri olarak dağılmaktadır.

Tablo 5. Genel Olarak Ekonomik Durumuzu Nasıl Tanımlarsınız?

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
İyi	173	34,6
Orta	285	57,0
Kötü	42	8,4

Gençler ekonomik duruma göre 173'ü (%34,6) iyi, 285'i (%57,0) orta, 42'si (%8,4) kötü olarak dağılmaktadır.

Tablo 6. Nerede İkamet Etmektesiniz?

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Aile	290	58,0
Yurt	98	19,6
Kiralık Ev	74	14,8
Diğer	38	7,6

Gençler barınma durumuna göre 290'ı (%58,0) aile, 98'i (%19,6) yurt, 74'ü (%14,8) kiralık ev, 38'i (%7,6) diğer olarak dağılmaktadır.

Tablo 7. Yaşadığınız yeri nasıl tanımlarsınız?

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Büyükşehir	289	57,8
Şehir	122	24,4
İlçe	43	8,6
Kasaba Ve Köy	46	9,2

Gençler yaşadıkları yeri 289'u (%57,8) büyükşehir, 122'si (%24,4) şehir, 43'ü (%8,6) ilçe, 46'sı (%9,2) kasaba ve köy olarak tanımlamaktadırlar.

Tablo 8. Serbest Zamanlarınızı Nasıl Değerlendirirsiniz?

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Kitap	111	22,2
İnternet	189	37,8
Eğitim	81	16,2
Arkadaşlarıyla Birlikte	249	49,8
Spor	66	13,2
Oyun	41	8,2

“Serbest zamanlarınızı nasıl değerlendirirsiniz?” sorusuna gençlerin; 111'i (%22,2) kitap, 189'u (%37,8) internet, 81'i (%16,2), 249'u (%49,8) arkadaşlarıyla birlikte, 66'sı (%13,2) spor, 41'i (%8,2) oyun olarak cevap vermişlerdir.

Tablo 9. Gençlik hizmetleri veren kurum ve kuruluşlar hangileridir?

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Belediyeler	268	53,6
Sivil Toplum Kuruluşları	96	19,2
Gençlik Ve Spor Bakanlığı	375	75,0
Özel Sektör	104	20,8

“Gençlik hizmetleri veren kurum ve kuruluşlar hangileridir?” sorusuna gençlerin 268'i (%53,6) belediyeler, 96'sı (%19,2) sivil toplum kuruluşları, 375'i (%75,0) Gençlik ve Spor Bakanlığı, 104'ü (%20,8) özel sektör olarak cevap vermişlerdir.

Tablo 10. Belediyelerden Gençlik Hizmetleri Anlamında Beklentileriniz Nelerdir?

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Spor Faaliyetleri	227	45,4
Eğitim Faaliyetleri	230	46,0
Gençlik Faaliyetleri	260	52,0
Araştırma Faaliyetleri	112	22,4
Proje Faaliyetleri	108	21,6
Kültürel Faaliyetler	219	43,8
Diğer	31	6,2

“Belediyelerden Gençlik hizmetleri anlamında beklentileriniz nelerdir?” sorusuna gençlerin; 227'si (%45,4) spor faaliyetleri, 230'u (%46,0) eğitim faaliyetleri,260'ı (%52,0) gençlik faaliyetleri,112'si (%22,4) araştırma faaliyetleri, 108'i (%21,6) proje faaliyetleri, 219'u (%43,8) kültürel faaliyetler, 31'i(%6,2) diğer olarak cevaplamışlardır.

Tablo 11. İlinizdeki Gençlik Merkezlerinden Haberdar mısınız?

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Evet	285	57,0
Hayır	215	43,0

Gençler gençlik merkezlerinden haberdar olma durumuna göre 285'i (%57,0) evet, 215'i (%43,0) hayır olarak dağılmaktadır.

Tablo 12. Gençlik ve İzcilik Kamplarına Katıldınız mı?

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Evet	84	16,8
Hayır	416	83,2

Gençler gençlik kamplarına katılma durumuna göre 84'ü (%16,8) evet, 416'sı (%83,2) hayır olarak dağılmaktadır.

Tablo 13. Belediyelerden Almak İsteddiğiniz Hizmetler Neler Olabilir?

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Kamp	157	31,4
Tiyatro	180	36,0
Müzik Kursları	140	28,0
Dil Eğitimi	264	52,8
Okula Yardımcı Kurslar	154	30,8
Fotoğrafçılık	159	31,8
Rehberlik Hizmeti	104	20,8
Spor Sahaları	190	38,0
Yaz Kursları	113	22,6
Yüzme	150	30,0
Yazılım Tasarım ve Çizim Eğitimi	122	24,4
Gezi Organizasyonları	260	52,0
Diğer	20	4,0

“Belediyelerden almak istediğiniz hizmetler neler olabilir?” sorusuna gençlerin, 157'si (%31,4) kamp, 180'i (%36,0) tiyatro, 140'ı (%28,0) müzik kursları, 264'ü (%52,8) dil eğitimi, 154'ü (%30,8) okula yardımcı kurslar, 159'u (%31,8) fotoğrafçılık, 104'ü (%20,8) rehberlik hizmeti, 190'ı (%38,0) spor sahaları, 113'ü (%22,6) yaz kursları, 150'si (%30,0) yüzme, 122'si (%24,4) yazılım, tasarım ve çizim eğitimi, 260'ı (%52,0) gezi organizasyonları, 20'si (%4,0) diğer olarak cevaplamışlardır.

Tablo 14. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik hizmetlerinden haberdar mısınız?

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Evet	211	42,2
Hayır	289	57,8

Gençlerin belediyelerin gençlere yönelik hizmetlerinden haberdar olma durumuna göre 211'i (%42,2) evet, 289'u (%57,8) hayır olarak dağılmaktadır.

Tablo 15. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik hizmetlerine/faaliyetlerine katıldınız mı/ yararlandınız mı?

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Evet	138	27,6
Hayır	362	72,4

Gençlerin belediyelerin gençlere yönelik faaliyetlerine katılma durumuna göre 138'i (%27,6) evet, 362'si (%72,4) hayır olarak dağılmaktadır.

Tablo 16. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik gezi organizasyonlarını (Çanakkale İstanbul vs.) yeterli buluyor musunuz?

Çok Kötü		Kötü		Orta		İyi		Çok İyi			
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	Ort	Ss
67	13,4	136	27,2	203	40,6	80	16,0	14	2,8	2,680	0,988

“Belediyelerin Gezi Organizasyonlarını Yeterli Buluyor musunuz?” sorusuna gençlerin, %13,4'ü (n=67) çok kötü, %27,2'si (n=136) kötü, %40,6'sı (n=203) orta, %16,0'ı (n=80) iyi, %2,8'i (n=14) çok iyi yanıtını vermiştir. Gençlerin “belediyelerin gezi organizasyonlarını orta (\bar{x} =2,680) düzeyde yeterli buldukları saptanmıştır.

Tablo 17. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik kültür organizasyonlarını (konser seminer sergi vs.) yeterli buluyor musunuz?

Çok Kötü		Kötü		Orta		İyi		Çok İyi			
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	Ort	Ss
63	12,6	136	27,2	209	41,8	81	16,2	11	2,2	2,680	0,963

“Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik kültür organizasyonlarını (konser, seminer, sergi, vs.) yeterli buluyor musunuz?” ifadesine gençlerin, %12,6'sı (n=63) çok kötü, %27,2'si (n=136) kötü, %41,8'i (n=209) orta, %16,2'si (n=81) iyi, %2,2'si (n=11) çok iyi yanıtını vermiştir. Gençlerin “kültürel organizasyonları” orta (\bar{x} =2,680) düzeyde yeterli gördükleri saptanmıştır.

Tablo 18. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik mesleki eğitim kurslarını yeterli buluyor musunuz?

Çok Kötü		Kötü		Orta		İyi		Çok İyi			
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	Ort	Ss
44	8,8	135	27,0	218	43,6	89	17,8	14	2,8	2,790	0,932

“Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik mesleki eğitim kurslarını yeterli buluyor musunuz?” sorusuna gençlerin, %8,8'i (n=44) çok kötü, %27,0'ı (n=135) kötü, %43,6'sı (n=218) orta, %17,8'i (n=89) iyi, %2,8'i (n=14) çok iyi yanıtını vermiştir. Gençlerin “mesleki kurslarını” orta (\bar{x} =2,790) düzeyde yeterli buldukları saptanmıştır.

Tablo 19. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik sosyal mekân (bilgi evi, kafe, park vs.) oluşturma çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

Çok Kötü		Kötü		Orta		İyi		Çok İyi			
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	Ort	Ss
59	11,8	143	28,6	164	32,8	115	23,0	19	3,8	2,780	1,047

“Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik sosyal mekân (bilgi evi cafe park vs.) oluşturma çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?” sorusuna gençlerin, %11,8'i (n=59) çok kötü, %28,6'sı (n=143) kötü, %32,8'i (n=164) orta, %23,0'ı (n=115) iyi, %3,8'i (n=19) çok iyi yanıtını vermiştir. Gençler “sosyal mekânları” orta (\bar{x} =2,780) düzeyde yeterli bulmaktadırlar.

Tablo 20. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik spor alanlarını yeterli buluyor musunuz?

Çok Kötü		Kötü		Orta		İyi		Çok İyi			
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	Ort	Ss
47	9,4	144	28,8	206	41,2	97	19,4	6	1,2	2,740	0,917

“Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik spor alanlarını yeterli buluyor musunuz?” sorusuna gençlerin, %9,4'ü (n=47) çok kötü, %28,8'i (n=144) kötü, %41,2'si (n=206) orta, %19,4'ü (n=97) iyi, %1,2'si (n=6) çok

iyi yanıtını vermiştir. Gençlerin “spor alanlarını” orta ($\bar{x}=2,740$) düzeyde yeterli buldukları saptanmıştır.

Tablo 21. Manisa’daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik ulaşım hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?

Çok Kötü		Kötü		Orta		İyi		Çok İyi			
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	Ort	Ss
108	21,6	124	24,8	173	34,6	77	15,4	18	3,6	2,550	1,098

“Manisa’daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik ulaşım hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna gençlerin, %21,6’sı (n=108) çok kötü, %24,8’i (n=124) kötü, %34,6’sı (n=173) orta, %15,4’ü (n=77) iyi, %3,6’sı (n=18) çok iyi yanıtını vermiştir. Gençlerin “ulaşım hizmetlerini” zayıf ($\bar{x}=2,550$) buldukları saptanmıştır.

Tablo 22. Manisa’daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik barınma hizmetlerini (yurt, pansiyon, ucuz konut) yeterli buluyor musunuz?

Çok Kötü		Kötü		Orta		İyi		Çok İyi			
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	Ort	Ss
85	17,0	151	30,2	184	36,8	70	14,0	10	2,0	2,540	0,995

“Manisa’daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik barınma hizmetlerini (yurt, pansiyon, ucuz konut) yeterli buluyor musunuz?” sorusuna gençlerin, %17,0’ı (n=85) çok kötü, %30,2’si (n=151) kötü, %36,8’i (n=184) orta, %14,0’ı (n=70) iyi, %2,0’ı (n=10) çok iyi yanıtını vermiştir. Gençlerin “barınma hizmetlerini” zayıf ($\bar{x}=2,540$) buldukları saptanmıştır.

Tablo 23. Manisa’daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik kariyer ve kişisel gelişim çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

Çok Kötü		Kötü		Orta		İyi		Çok İyi			
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	Ort	Ss
70	14,0	172	34,4	198	39,6	55	11,0	5	1,0	2,510	0,901

“Manisa’daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik kariyer ve kişisel gelişim çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?” sorusuna gençlerin, %14,0’ı (n=70) çok kötü, %34,4’ü (n=172) kötü, %39,6’sı (n=198) orta, %11,0’ı (n=55) iyi, %1,0’ı (n=5) çok iyi yanıtını vermiştir. Gençlerin “kariyer ve kişisel gelişim çalışmaları” zayıf ($\bar{x}=2,510$) buldukları saptanmıştır.

Tablo 24. Manisa’daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik bilgilendirme, bilinçlendirme ve karar alma mekanizmalarına katılımlarının sağlanmasına yönelik çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

Çok Kötü		Kötü		Orta		İyi		Çok İyi			
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	Ort	Ss
61	12,2	171	34,2	202	40,4	61	12,2	5	1,0	2,560	0,892

“Manisa’daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik bilgilendirme, bilinçlendirme ve karar alma mekanizmalarına katılımlarının sağlanmasına yönelik çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?” sorusuna gençlerin, %12,2’si (n=61) çok kötü, %34,2’si (n=171) kötü, %40,4’ü (n=202) orta, %12,2’si (n=61) iyi, %1,0’ı (n=5) çok iyi yanıtını vermiştir. Gençlerin “karar alma mekanizmalarına katılım sağlanmasına yönelik çalışmaları zayıf ($\bar{x}=2,560$) buldukları saptanmıştır.

Tablo 25. Manisa’daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlerin kötü alışkanlıklardan korunmasına yönelik çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

Çok Kötü		Kötü		Orta		İyi		Çok İyi			
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	Ort	Ss
79	15,8	171	34,2	180	36,0	65	13,0	5	1,0	2,490	0,942

“Manisa’daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlerin kötü alışkanlıklardan korunmasına yönelik çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?” sorusuna gençlerin, %15,8’i (n=79) çok kötü, %34,2’si (n=171) kötü, %36,0’ı (n=180) orta, %13,0’ı (n=65) iyi, %1,0’ı (n=5) çok iyi yanıtını vermiştir. Gençlerin bu çalışmaları zayıf ($\bar{x}=2,490$) buldukları saptanmıştır.

Tablo 26. Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik spor faaliyetlerini yeterli buluyor musunuz?

Çok Kötü		Kötü		Orta		İyi		Çok İyi			
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	Ort	Ss
46	9,2	121	24,2	238	47,6	81	16,2	14	2,8	2,790	0,918

“Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik spor faaliyetlerini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna gençlerin, %9,2'si (n=46) çok kötü, %24,2'si (n=121) kötü, %47,6'sı (n=238) orta, %16,2'si (n=81) iyi, %2,8'i (n=14) çok iyi yanıtını vermiştir. Gençlerin “spor faaliyetlerini” orta ($\bar{x}=2,790$) düzeyde yeterli buldukları saptanmıştır.

Tablo 27. Gezilerin Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Gezilerin Yeterliliği	Cinsiyet						X ² /p
	Erkek		Kadın		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	30	%13,3	37	%13,5	67	%13,4	X ² =5,340 p=0,254
Kötü	58	%25,8	78	%28,4	136	%27,2	
Orta	85	%37,8	118	%42,9	203	%40,6	
İyi	45	%20,0	35	%12,7	80	%16,0	
Çok İyi	7	%3,1	7	%2,5	14	%2,8	
Toplam	225	%100,0	275	%100,0	500	%100,0	

Gezilerin Yeterliliği ile cinsiyet arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=5,340; p=0,254>0.05).

Tablo 28. Gezilerin Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki

Gezilerin Yeterliliği	Yaş								X ² /p
	14-17 Arası		18-21 Arası		22-25 Arası		Toplam		
	n	%	n	%	n	%	n	%	
Çok Kötü	2	%7,4	48	%16,4	17	%9,4	67	%13,4	X ² =12,767 p=0,120
Kötü	6	%22,2	83	%28,4	47	%26,0	136	%27,2	
Orta	11	%40,7	113	%38,7	79	%43,6	203	%40,6	
İyi	8	%29,6	42	%14,4	30	%16,6	80	%16,0	
Çok İyi	0	%0,0	6	%2,1	8	%4,4	14	%2,8	
Toplam	27	%100,0	292	%100,0	181	%100,0	500	%100,0	

Gezilerin Yeterliliği ile yaş arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=12,767; p=0,120>0.05).

Tablo 29. Gezilerin Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki

Gezilerin Yeterliliği	Okul Durumu										X ² /p
	Lise		Ön Lisans		Lisans		Hiçbiri		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	16	%10,7	9	%20,5	36	%17,5	6	%6,0	67	%13,4	X ² =22,023 p=0,037
Kötü	44	%29,3	11	%25,0	63	%30,6	18	%18,0	13	%27,2	
Orta	60	%40,0	16	%36,4	78	%37,9	49	%49,0	20	%40,6	
İyi	25	%16,7	7	%15,9	25	%12,1	23	%23,0	80	%16,0	
Çok İyi	5	%3,3	1	%2,3	4	%1,9	4	%4,0	14	%2,8	
Toplam	15	%100,0	44	%100,0	20	%100,0	10	%100,0	50	%100,0	

Gezilerin Yeterliliği ile okul durumu arasında anlamlı ilişki bulunmuştur (X²=22,023; p=0,037<0.05). Hiçbiri grubunda gezilerin yeterliliği çok kötü olma oranı lise grubuna göre yüksektir. Lisans grubunda gezilerin yeterliliği kötü olma oranı hiçbiri grubuna göre yüksektir. Hiçbiri grubunda gezilerin yeterliliği orta olma oranı Ön Lisans grubuna göre yüksektir. Hiçbiri grubunda gezilerin yeterliliği iyi olma oranı lisans grubuna göre yüksektir. Hiçbiri grubunda gezilerin yeterliliği çok iyi olma oranı lisans grubuna göre yüksektir.

Tablo 30. Gezilerin Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki

Gezilerin Yeterliliği	Ekonomik Durum						Toplam		X ² /p
	İyi		Orta		Kötü				
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	15	%8,7	42	%14,7	10	%23,8	67	%13,4	X ² =11,532 p=0,173
Kötü	53	%30,6	76	%26,7	7	%16,7	136	%27,2	
Orta	71	%41,0	114	%40,0	18	%42,9	203	%40,6	
İyi	27	%15,6	46	%16,1	7	%16,7	80	%16,0	
Çok İyi	7	%4,0	7	%2,5	0	%0,0	14	%2,8	
Toplam	173	%100,0	285	%100,0	42	%100,0	500	%100,0	

Gezilerin Yeterliliği ile ekonomik durum arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=11,532; p=0,173>0.05).

Tablo 31. Gezilerin Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki

Gezilerin Yeterliliği	Barınma Durumu								Toplam		X ² /p
	Aile		Yurt		Kiralık Ev		Diğer				
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	33	%11,4	22	%22,4	8	%10,8	4	%10,5	67	%13,4	X ² =20,226 p=0,063
Kötü	75	%25,9	32	%32,7	23	%31,1	6	%15,8	136	%27,2	
Orta	123	%42,4	31	%31,6	31	%41,9	18	%47,4	203	%40,6	
İyi	50	%17,2	12	%12,2	11	%14,9	7	%18,4	80	%16,0	
Çok İyi	9	%3,1	1	%1,0	1	%1,4	3	%7,9	14	%2,8	
Toplam	290	%100,0	98	%100,0	74	%100,0	38	%100,0	500	%100,0	

Gezilerin Yeterliliği ile barınma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=20,226; p=0,063>0.05).

Tablo 32. Gezilerin Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Gezilerin Yeterliliği	Yaşanılan Yer										X ² /p
	Büyükşehir		Şehir		İlçe		Kasaba Ve Köy		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	35	%12,1	18	%14,8	8	%18,6	6	%13,0	67	%13,4	X ² =21,613 p=0,042
Kötü	68	%23,5	39	%32,0	10	%23,3	19	%41,3	136	%27,2	
Orta	127	%43,9	48	%39,3	16	%37,2	12	%26,1	203	%40,6	
İyi	52	%18,0	14	%11,5	9	%20,9	5	%10,9	80	%16,0	
Çok İyi	7	%2,4	3	%2,5	0	%0,0	4	%8,7	14	%2,8	
Toplam	289	%100,0	122	%100,0	43	%100,0	46	%100,0	500	%100,0	

Gezilerin Yeterliliği ile yaşanılan yer arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($X^2=21,613$; $p=0,042<0,05$). İlçe grubunda gezilerin yeterliliği çok kötü olma oranı büyükşehir grubuna göre yüksektir. Kasaba ve köy grubunda gezilerin yeterliliği kötü olma oranı ilçe grubuna göre yüksektir. Büyükşehir grubunda gezilerin yeterliliği orta olma oranı kasaba ve köy grubuna göre yüksektir. İlçe grubunda gezilerin yeterliliği iyi olma oranı kasaba ve köy grubuna göre yüksektir. Kasaba ve köy grubunda gezilerin yeterliliği çok iyi olma oranı ilçe grubuna göre yüksektir.

Tablo 33. Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Kültürel Organizasyonların Yeterliliği	Cinsiyet						X ² /p
	Erkek		Kadın		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	34	%15,1	29	%10,5	63	%12,6	X ² =4,141 p=0,387
Kötü	56	%24,9	80	%29,1	136	%27,2	
Orta	98	%43,6	111	%40,4	209	%41,8	
İyi	32	%14,2	49	%17,8	81	%16,2	
Çok İyi	5	%2,2	6	%2,2	11	%2,2	
Toplam	225	%100,0	275	%100,0	500	%100,0	

Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile cinsiyet arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=4,141$; $p=0,387>0.05$).

Tablo 34. Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki

Kültürel Organizasyonların Yeterliliği	Yaş								X ² /p
	14-17 Arası		18-21 Arası		22-25 Arası		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	3	% 11,1	44	% 15,1	16	% 8,8	63	% 12,6	X ² =8,003 p=0,433
Kötü	7	% 25,9	81	% 27,7	48	% 26,5	136	% 27,2	
Orta	13	% 48,1	120	% 41,1	76	% 42,0	209	% 41,8	
İyi	3	% 11,1	43	% 14,7	35	% 19,3	81	% 16,2	
Çok İyi	1	% 3,7	4	% 1,4	6	% 3,3	11	% 2,2	
Toplam	27	% 100,0	292	% 100,0	181	% 100,0	500	% 100,0	

Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile yaş arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=8,003$; $p=0,433>0.05$).

Tablo 35. Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki

	Okul Durumu										X ² /p
	Lise		Ön Lisans		Lisans		Hiçbiri		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok	13	% 8,7	8	% 18,2	37	% 18,0	5	% 5,0	63	% 12,6	X ² =23,354 p=0,025
Kötü	38	% 25,3	11	% 25,0	61	% 29,6	26	% 26,0	136	% 27,2	
Orta	66	% 44,0	21	% 47,7	78	% 37,9	44	% 44,0	209	% 41,8	
İyi	28	% 18,7	4	% 9,1	28	% 13,6	21	% 21,0	81	% 16,2	
Çok İyi	5	% 3,3	0	% 0,0	2	% 1,0	4	% 4,0	11	% 2,2	
Toplam	150	% 100,0	44	% 100,0	206	% 100,0	100	% 100,0	500	% 100,0	

Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile okul durumu arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($X^2=23,354$; $p=0,025<0.05$). Lise grubunda kültürel organizasyonların yeterliliği çok kötü olma oranı lisans grubuna göre yüksektir. Lisans grubunda kültürel organizasyonların yeterliliği kötü olma oranı ön lisans grubuna göre yüksektir. Ön lisans grubunda kültürel organizasyonların yeterliliği orta olma oranı lisans grubuna göre yüksektir. Ön lisans grubunda kültürel organizasyonların yeterliliği iyi olma oranı

lisans grubuna göre yüksektir. Hiçbiri grubunda kültürel organizasyonların yeterliliği çok iyi olma oranı ön lisans grubuna göre yüksektir.

Tablo 36. Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki

Kültürel Organizasyonların Yeterliliği	Ekonomik Durum								X ² /p
	İyi		Orta		Kötü		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	19	%11,0	34	%11,9	10	%23,8	63	%12,6	X ² =7,192 p=0,516
Kötü	43	%24,9	84	%29,5	9	%21,4	136	%27,2	
Orta	76	%43,9	118	%41,4	15	%35,7	209	%41,8	
İyi	31	%17,9	43	%15,1	7	%16,7	81	%16,2	
Çok İyi	4	%2,3	6	%2,1	1	%2,4	11	%2,2	
Toplam	173	%100,0	285	%100,0	42	%100,0	500	%100,0	

Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile ekonomik durum arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=7,192; p=0,516>0.05).

Tablo 37. Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki

Kültürel Organizasyonların Yeterliliği	Barınma Durumu										X ² /p
	Aile		Yurt		Kiralık Ev		Diğer		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	31	%10,7	21	%21,4	8	%10,8	3	%7,9	63	%12,6	X ² =26,951 p=0,008
Kötü	77	%26,6	29	%29,6	23	%31,1	7	%18,4	136	%27,2	
Orta	119	%41,0	39	%39,8	35	%47,3	16	%42,1	209	%41,8	
İyi	55	%19,0	9	%9,2	8	%10,8	9	%23,7	81	%16,2	
Çok İyi	8	%2,8	0	%0,0	0	%0,0	3	%7,9	11	%2,2	
Toplam	290	%100,0	98	%100,0	74	%100,0	38	%100,0	500	%100,0	

Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile barınma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmuştur (X²=26,951; p=0,008<0.05). Diğer grubunda kültürel organizasyonların yeterliliği çok kötü olma oranı aile grubuna göre yüksektir. Kiralık Ev grubunda kültürel organizasyonların yeterliliği kötü olma oranı diğer grubuna göre yüksektir.

Kiralık Ev grubunda kültürel organizasyonların yeterliliği orta olma oranı yurt grubuna göre yüksektir. Yurt grubunda kültürel organizasyonların yeterliliği iyi olma oranı Kiralık Ev grubuna göre yüksektir. Diğer grubunda kültürel organizasyonların yeterliliği çok iyi olma oranı yurt grubuna göre yüksektir.

Tablo 38. Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Kültürel Organizasyonların Yeterliliği	Yaşanılan Yer										X ² /p
	B.Şehir		Şehir		İlçe		Kasaba		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	33	%11,4	14	%11,5	8	%18,6	8	%17,4	63	%12,6	X ² =10,492 p=0,573
Kötü	71	%24,6	40	%32,8	10	%23,3	15	%32,6	136	%27,2	
Orta	124	%42,9	52	%42,6	18	%41,9	15	%32,6	209	%41,8	
İyi	53	%18,3	14	%11,5	7	%16,3	7	%15,2	81	%16,2	
Çok İyi	8	%2,8	2	%1,6	0	%0,0	1	%2,2	11	%2,2	
Toplam	289	%100,0	122	%100,0	43	%100,0	46	%100,0	500	%100,0	

Kültürel Organizasyonların Yeterliliği ile yaşanılan yer arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=10,492; p=0,573>0.05).

Tablo 39. Mesleki Kursların Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Mesleki Kursların Yeterliliği	Cinsiyet						X ² /p
	Erkek		Kadın		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	23	%10,2	21	%7,6	44	%8,8	X ² =1,758 p=0,780
Kötü	62	%27,6	73	%26,5	135	%27,0	
Orta	98	%43,6	120	%43,6	218	%43,6	
İyi	36	%16,0	53	%19,3	89	%17,8	
Çok İyi	6	%2,7	8	%2,9	14	%2,8	
Toplam	225	%100,0	275	%100,0	500	%100,0	

Mesleki Kursların Yeterliliği ile cinsiyet arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=1,758; p=0,780>0.05).

Tablo 40. Mesleki Kursların Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki

Mesleki Kursların Yeterliliği	Yaş								X ² /p
	14-17 Arası		18-21 Arası		22-25 Arası		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	10	%37,0	24	%8,2	10	%5,5	44	%8,8	X ² =34,059 p=0,000
Kötü	4	%14,8	79	%27,1	52	%28,7	135	%27,0	
Orta	7	%25,9	129	%44,2	82	%45,3	218	%43,6	
İyi	5	%18,5	55	%18,8	29	%16,0	89	%17,8	
Çok İyi	1	%3,7	5	%1,7	8	%4,4	14	%2,8	
Toplam	27	%100,0	292	%100,0	181	%100,0	500	%100,0	

Mesleki Kursların Yeterliliği ile yaş arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($X^2=34,059$; $p=0,000<0.05$). 18-21 arası grubunda mesleki kursların yeterliliği çok kötü olma oranı 14-17 arası grubuna göre daha düşüktür. 22-25 arası grubunda mesleki kursların yeterliliği kötü olma oranı 14-17 arası grubuna göre yüksektir. 22-25 arası grubunda mesleki kursların yeterliliği orta olma oranı 14-17 arası grubuna göre yüksektir. 18-21 arası grubunda mesleki kursların yeterliliği iyi olma oranı 22-25 arası grubuna göre yüksektir. 22-25 arası grubunda mesleki kursların yeterliliği çok iyi olma oranı 18-21 arası grubuna göre yüksektir.

Tablo 41. Mesleki Kursların Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki

Mesleki Kursların Yeterliliği	Okul Durumu								X ² /p		
	Lise		Ön Lisans		Lisans		Hiçbiri			Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%		F	%
Çok Kötü											X ² =32,408 p=0,001
Kötü	44	%29,3	13	%29,5	63	%30,6	15	%15,0	135	%27,0	
Orta	54	%36,0	18	%40,9	99	%48,1	47	%47,0	218	%43,6	
İyi	30	%20,0	9	%20,5	22	%10,7	28	%28,0	89	%17,8	
Çok İyi	5	%3,3	0	%0,0	3	%1,5	6	%6,0	14	%2,8	
Toplam	150	%100,0	44	%100,0	206	%100,0	100	%100,0	500	%100,0	

Mesleki Kursların Yeterliliği ile okul durumu arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($X^2=32,408$; $p=0,001<0.05$). Lisans grubunda mesleki kursların yeterliliği çok kötü

olma oranı lise grubuna göre yüksektir. Lisans grubunda mesleki kursların yeterliliği kötü olma oranı hiçbir grubuna göre yüksektir. Lisans grubunda mesleki kursların yeterliliği orta olma oranı lise grubuna göre yüksektir. Hiçbiri grubunda mesleki kursların yeterliliği iyi olma oranı lisans grubuna göre yüksektir. Hiçbiri grubunda mesleki kursların yeterliliği çok iyi olma oranı Ön Lisans grubuna göre yüksektir.

Tablo 42. Mesleki Kursların Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki

Mesleki Kursların Yeterliliği	Ekonomik Durum								X ² /p
	İyi		Orta		Kötü		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	17	%9,8	22	%7,7	5	%11,9	44	%8,8	X ² =4,474 p=0,812
Kötü	44	%25,4	77	%27,0	14	%33,3	135	%27,0	
Orta	72	%41,6	128	%44,9	18	%42,9	218	%43,6	
İyi	34	%19,7	51	%17,9	4	%9,5	89	%17,8	
Çok İyi	6	%3,5	7	%2,5	1	%2,4	14	%2,8	
Toplam	173	%100,0	285	%100,0	42	%100,0	500	%100,0	

Mesleki Kursların Yeterliliği ile ekonomik durum arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=4,474; p=0,812>0.05).

Tablo 43. Mesleki Kursların Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki

Mesleki Kursların Yeterliliği	Barınma Durumu										X ² /p
	Aile		Yurt		Kiralık		Diğer		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	22	%7,6	15	%15,3	5	%6,8	2	%5,3	44	%8,8	X ² =16,416 p=0,173
Kötü	77	%26,6	29	%29,6	23	%31,1	6	%15,8	135	%27,0	
Orta	122	%42,1	41	%41,8	35	%47,3	20	%52,6	218	%43,6	
İyi	59	%20,3	12	%12,2	10	%13,5	8	%21,1	89	%17,8	
Çok İyi	10	%3,4	1	%1,0	1	%1,4	2	%5,3	14	%2,8	
Toplam	290	%100,0	98	%100,0	74	%100,0	38	%100,0	500	%100,0	

Mesleki Kursların Yeterliliği ile barınma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=16,416; p=0,173>0.05).

Tablo 44. Mesleki Kursların Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Mesleki Kursların Yeterliliği	Yaşanılan Yer										X ² /p
	Büyükşehir		Şehir		İlçe		Kasaba Ve Köy		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	19	%6,6	13	%10,7	5	%11,6	7	%15,2	44	%8,8	X ² =16,503 p=0,169
Kötü	78	%27,0	35	%28,7	10	%23,3	12	%26,1	135	%27,0	
Orta	128	%44,3	56	%45,9	19	%44,2	15	%32,6	218	%43,6	
İyi	57	%19,7	15	%12,3	9	%20,9	8	%17,4	89	%17,8	
Çok İyi	7	%2,4	3	%2,5	0	%0,0	4	%8,7	14	%2,8	
Toplam	289	%100,0	122	%100,0	43	%100,0	46	%100,0	500	%100,0	

Mesleki Kursların Yeterliliği ile yaşanılan yer arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=16,503; p=0,169>0.05).

Tablo 45. Sosyal Mekânların Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Sosyal Mekânların Yeterliliği	Cinsiyet						X ² /p
	Erkek		Kadın		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	30	%13,3	29	%10,5	59	%11,8	X ² =2,852 p=0,583
Kötü	58	%25,8	85	%30,9	143	%28,6	
Orta	72	%32,0	92	%33,5	164	%32,8	
İyi	55	%24,4	60	%21,8	115	%23,0	
Çok İyi	10	%4,4	9	%3,3	19	%3,8	
Toplam	225	%100,0	275	%100,0	500	%100,0	

Sosyal mekânların yeterliliği ile cinsiyet arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=2,852; p=0,583>0.05).

Tablo 46. Sosyal Mekânların Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki

Sosyal Mekânların Yeterliliği	Yaş						X ² /p		
	13-17 Arası		18-21 Arası		22-25 Arası			Toplam	
	F	%	F	%	F	%		F	%
Çok Kötü	4	%14,8	40	%13,7	15	%8,3	59	%11,8	

Kötü	11	%40,7	80	%27,4	52	%28,7	143	%28,6	X ² =9,118 p=0,332
Orta	6	%22,2	101	%34,6	57	%31,5	164	%32,8	
İyi	6	%22,2	60	%20,5	49	%27,1	115	%23,0	
Çok İyi	0	%0,0	11	%3,8	8	%4,4	19	%3,8	
Toplam	27	%100,0	292	%100,0	181	%100,0	500	%100,0	

Sosyal Mekânların Yeterliliği ile yaş arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=9,118; p=0,332>0.05).

Tablo 47. Sosyal Mekânların Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki

Sosyal Mekânların Yeterliliği	Okul Durumu										X ² /p
	Lise		Ön Lisans		Lisans		Hiçbiri		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	18	%12,0	8	%18,2	28	%13,6	5	%5,0	59	%11,8	X ² =25,779 p=0,012
Kötü	41	%27,3	5	%11,4	72	%35,0	25	%25,0	143	%28,6	
Orta	53	%35,3	22	%50,0	55	%26,7	34	%34,0	164	%32,8	
İyi	33	%22,0	7	%15,9	43	%20,9	32	%32,0	115	%23,0	
Çok İyi	5	%3,3	2	%4,5	8	%3,9	4	%4,0	19	%3,8	
Toplam	150	%100,0	44	%100,0	206	%100,0	100	%100,0	500	%100,0	

Sosyal Mekânların Yeterliliği ile okul durumu arasında anlamlı ilişki bulunmuştur (X²=25,779; p=0,012<0.05). Hiçbiri grubunda sosyal mekânların yeterliliği çok kötü olma oranı lise grubuna göre yüksektir. Lisans grubunda sosyal mekânların yeterliliği kötü olma oranı Ön Lisans grubuna göre yüksektir. Ön Lisans grubunda sosyal mekânların yeterliliği orta olma oranı lisans grubuna göre yüksektir. Hiçbiri grubunda sosyal mekânların yeterliliği iyi olma oranı Ön Lisans grubuna göre yüksektir. Ön lisans grubunda sosyal mekânların yeterliliği çok iyi olma oranı lise grubuna göre yüksektir.

Tablo 48. Sosyal Mekânların Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki

Sosyal Mekânların Yeterliliği	Ekonomik Durum								X ² /p
	İyi		Orta		Kötü		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	19	%11,0	33	%11,6	7	%16,7	59	%11,8	X ² =14,076 p=0,080
Kötü	41	%23,7	88	%30,9	14	%33,3	143	%28,6	
Orta	52	%30,1	97	%34,0	15	%35,7	164	%32,8	
İyi	51	%29,5	60	%21,1	4	%9,5	115	%23,0	
Çok İyi	10	%5,8	7	%2,5	2	%4,8	19	%3,8	
Toplam	173	%100,0	285	%100,0	42	%100,0	500	%100,0	

Sosyal Mekânların Yeterliliği ile ekonomik durum arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=14,076; p=0,080>0.05).

Tablo 49. Sosyal Mekânların Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki

Sosyal Mekânların Yeterliliği	Barınma Durumu										X ² /p
	Aile		Yurt		Kiralık Ev		Diğer		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	33	%11,4	14	%14,3	10	%13,5	2	%5,3	59	%11,8	X ² =17,824 p=0,121
Kötü	75	%25,9	41	%41,8	16	%21,6	11	%28,9	143	%28,6	
Orta	99	%34,1	27	%27,6	25	%33,8	13	%34,2	164	%32,8	
İyi	69	%23,8	15	%15,3	20	%27,0	11	%28,9	115	%23,0	
Çok İyi	14	%4,8	1	%1,0	3	%4,1	1	%2,6	19	%3,8	
Toplam	290	%100,0	98	%100,0	74	%100,0	38	%100,0	500	%100,0	

Sosyal Mekânların Yeterliliği ile barınma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=17,824; p=0,121>0.05).

Tablo 50. Sosyal Mekânların Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Sosyal Mekânların Yeterliliği	Yaşanılan Yer										X ² /p
	Büyükşehir		Şehir		İlçe		Kasaba ve Köy		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	22	%7,6	19	%15,6	9	%20,9	9	%19,6	59	%11,8	X ² =23,101 p=0,027
Kötü	84	%29,1	36	%29,5	12	%27,9	11	%23,9	143	%28,6	

Orta	92	%31,8	41	%33,6	16	%37,2	15	%32,6	164	%32,8
İyi	74	%25,6	24	%19,7	6	%14,0	11	%23,9	115	%23,0
Çok İyi	17	%5,9	2	%1,6	0	%0,0	0	%0,0	19	%3,8
Toplam	289	%100,0	122	%100,0	43	%100,0	46	%100,0	500	%100,0

Sosyal mekânların yeterliliği ile yaşanan yer arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($X^2=23,101$; $p=0,027<0,05$). Büyükşehir grubunda sosyal mekânların yeterliliği çok kötü olma oranı şehir grubuna göre yüksektir. Şehir grubunda sosyal mekânların yeterliliği kötü olma oranı kasaba ve köy grubuna göre yüksektir. İlçe grubunda sosyal mekânların yeterliliği orta olma oranı büyükşehir grubuna göre yüksektir. Büyükşehir grubunda sosyal mekânların yeterliliği iyi olma oranı ilçe grubuna göre yüksektir. Büyükşehir grubunda sosyal mekânların yeterliliği çok iyi olma oranı ilçe grubuna göre yüksektir.

Tablo 51. Spor Alanlarının Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Spor Alanlarının Yeterliliği	Cinsiyet						X^2/p
	Erkek		Kadın		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	27	%12,0	20	%7,3	47	%9,4	$X^2=6,123$ $p=0,190$
Kötü	63	%28,0	81	%29,5	144	%28,8	
Orta	84	%37,3	122	%44,4	206	%41,2	
İyi	47	%20,9	50	%18,2	97	%19,4	
Çok İyi	4	%1,8	2	%0,7	6	%1,2	
Toplam	225	%100,0	275	%100,0	500	%100,0	

Spor Alanlarının Yeterliliği ile cinsiyet arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=6,123$; $p=0,190>0,05$).

Tablo 52. Spor Alanlarının Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki

Spor Alanlarının Yeterliliği	Yaş								X ² /p
	14-17 Arası		18-21 Arası		22-25 Arası		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	2	%7,4	27	%9,2	18	%9,9	47	%9,4	X ² =5,984 p=0,649
Kötü	7	%25,9	92	%31,5	45	%24,9	144	%28,8	
Orta	14	%51,9	116	%39,7	76	%42,0	206	%41,2	
İyi	4	%14,8	55	%18,8	38	%21,0	97	%19,4	
Çok İyi	0	%0,0	2	%0,7	4	%2,2	6	%1,2	
Toplam	27	%100,0	292	%100,0	181	%100,0	500	%100,0	

Spor Alanlarının Yeterliliği ile yaş arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=5,984; p=0,649>0.05).

Tablo 53. Spor Alanlarının Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki

Spor Alanlarının Yeterliliği	Okul Durumu										X ² /p
	Lise		Ön Lisans		Lisans		Hiçbiri		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	11	%7,3	8	%18,2	23	%11,2	5	%5,0	47	%9,4	X ² =10,463 p=0,575
Kötü	41	%27,3	12	%27,3	63	%30,6	28	%28,0	144	%28,8	
Orta	66	%44,0	17	%38,6	81	%39,3	42	%42,0	206	%41,2	
İyi	30	%20,0	7	%15,9	36	%17,5	24	%24,0	97	%19,4	
Çok İyi	2	%1,3	0	%0,0	3	%1,5	1	%1,0	6	%1,2	
Toplam	150	%100,0	44	%100,0	206	%100,0	100	%100,0	500	%100,0	

Spor Alanlarının Yeterliliği ile okul durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=10,463; p=0,575>0.05).

Tablo 54. Spor Alanlarının Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki

Spor Alanlarının Yeterliliği	Ekonomik Durum								X ² /p
	İyi		Orta		Kötü		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	12	%6,9	29	%10,2	6	%14,3	47	%9,4	X ² =8,635 p=0,374
Kötü	47	%27,2	80	%28,1	17	%40,5	144	%28,8	
Orta	76	%43,9	118	%41,4	12	%28,6	206	%41,2	
İyi	35	%20,2	56	%19,6	6	%14,3	97	%19,4	
Çok İyi	3	%1,7	2	%0,7	1	%2,4	6	%1,2	
Toplam	173	%100,0	285	%100,0	42	%100,0	500	%100,0	

Spor Alanlarının Yeterliliği ile ekonomik durum arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=8,635$; $p=0,374>0,05$).

Tablo 55. Spor Alanlarının Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki

Spor Alanlarının Yeterliliği	Barınma Durumu										X ² /p
	Aile		Yurt		Kiralık Ev		Diğer		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	21	%7,2	13	%13,3	10	%13,5	3	%7,9	47	%9,4	X ² =11,466 p=0,489
Kötü	83	%28,6	28	%28,6	24	%32,4	9	%23,7	144	%28,8	
Orta	120	%41,4	42	%42,9	27	%36,5	17	%44,7	206	%41,2	
İyi	63	%21,7	15	%15,3	11	%14,9	8	%21,1	97	%19,4	
Çok İyi	3	%1,0	0	%0,0	2	%2,7	1	%2,6	6	%1,2	
Toplam	290	%100,0	98	%100,0	74	%100,0	38	%100,0	500	%100,0	

Spor Alanlarının Yeterliliği ile barınma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=11,466$; $p=0,489>0,05$).

Tablo 56. Spor Alanlarının Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Spor Alanlarının Yeterliliği	Yaşanılan Yer										X ² /p
	Büyükşehir		Şehir		İlçe		Kasaba Ve Köy		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	23	%8,0	11	%9,0	5	%11,6	8	%17,4	47	%9,4	X ² =13,387 p=0,342
Kötü	79	%27,3	33	%27,0	16	%37,2	16	%34,8	144	%28,8	
Orta	128	%44,3	53	%43,4	14	%32,6	11	%23,9	206	%41,2	
İyi	54	%18,7	24	%19,7	8	%18,6	11	%23,9	97	%19,4	
Çok İyi	5	%1,7	1	%0,8	0	%0,0	0	%0,0	6	%1,2	
Toplam	289	%100,0	122	%100,0	43	%100,0	46	%100,0	500	%100,0	

Spor Alanlarının Yeterliliği ile yaşanılan yer arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=13,387; p=0,342>0.05).

Tablo 57. Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Ulaşım Hizmeti Yeterliliği	Cinsiyet						X ² /p
	Erkek		Kadın		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	52	%23,1	56	%20,4	108	%21,6	X ² =3,011 p=0,556
Kötü	53	%23,6	71	%25,8	124	%24,8	
Orta	73	%32,4	100	%36,4	173	%34,6	
İyi	40	%17,8	37	%13,5	77	%15,4	
Çok İyi	7	%3,1	11	%4,0	18	%3,6	
Toplam	225	%100,0	275	%100,0	500	%100,0	

Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile cinsiyet arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=3,011; p=0,556>0.05).

Tablo 58. Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki

Ulaşım Hizmeti Yeterliliği	Yaş						X ² /p		
	14-17 Arası		18-21 Arası		22-25 Arası			Toplam	
	F	%	F	%	F	%		F	%
Çok Kötü	10	%37,0	64	%21,9	34	%18,8	108	%21,6	X ² =10,556 p=0,228
Kötü	9	%33,3	71	%24,3	44	%24,3	124	%24,8	

Orta	7	%25,9	105	%36,0	61	%33,7	173	%34,6
İyi	1	%3,7	42	%14,4	34	%18,8	77	%15,4
Çok İyi	0	%0,0	10	%3,4	8	%4,4	18	%3,6
Toplam	27	%100,0	292	%100,0	181	%100,0	500	%100,0

Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile yaş arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=10,556$; $p=0,228>0.05$).

Tablo 59. Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki

Ulaşım Hizmeti Yeterliliği	Okul Durumu										X ² /p
	Lise		Ön Lisans		Lisans		Hiçbiri		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	38	%25,3	10	%22,7	47	%22,8	13	%13,0	108	%21,6	X ² =12,907 p=0,376
Kötü	40	%26,7	9	%20,5	48	%23,3	27	%27,0	124	%24,8	
Orta	46	%30,7	18	%40,9	67	%32,5	42	%42,0	173	%34,6	
İyi	19	%12,7	5	%11,4	39	%18,9	14	%14,0	77	%15,4	
Çok İyi	7	%4,7	2	%4,5	5	%2,4	4	%4,0	18	%3,6	
Toplam	150	%100,0	44	%100,0	206	%100,0	100	%100,0	500	%100,0	

Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile okul durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=12,907$; $p=0,376>0.05$).

Tablo 60. Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki

Ulaşım Hizmeti Yeterliliği	Ekonomik Durum								X ² /p
	İyi		Orta		Kötü		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	37	%21,4	58	%20,4	13	%31,0	108	%21,6	X ² =11,397 p=0,180
Kötü	44	%25,4	68	%23,9	12	%28,6	124	%24,8	
Orta	50	%28,9	113	%39,6	10	%23,8	173	%34,6	
İyi	34	%19,7	37	%13,0	6	%14,3	77	%15,4	
Çok İyi	8	%4,6	9	%3,2	1	%2,4	18	%3,6	
Toplam	173	%100,0	285	%100,0	42	%100,0	500	%100,0	

Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile ekonomik durum arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=11,397$; $p=0,180>0.05$).

Tablo 61. Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki

Ulaşım Hizmeti Yeterliliği	Barınma Durumu										X ² /p
	Aile		Yurt		Kıralık Ev		Diğer		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	62	%21,4	28	%28,6	12	%16,2	6	%15,8	108	%21,6	X ² =15,831 p=0,199
Kötü	66	%22,8	24	%24,5	25	%33,8	9	%23,7	124	%24,8	
Orta	100	%34,5	32	%32,7	23	%31,1	18	%47,4	173	%34,6	
İyi	48	%16,6	14	%14,3	12	%16,2	3	%7,9	77	%15,4	
Çok İyi	14	%4,8	0	%0,0	2	%2,7	2	%5,3	18	%3,6	
Toplam	290	%100,0	98	%100,0	74	%100,0	38	%100,0	500	%100,0	

Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile barınma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=15,831; p=0,199>0.05).

Tablo 62. Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Ulaşım Hizmeti Yeterliliği	Yaşanılan Yer										X ² /p
	Büyükşehir		Şehir		İlçe		Kasaba Ve Köy		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	59	%20,4	27	%22,1	9	%20,9	13	%28,3	108	%21,6	X ² =14,512 p=0,269
Kötü	73	%25,3	28	%23,0	14	%32,6	9	%19,6	124	%24,8	
Orta	100	%34,6	49	%40,2	14	%32,6	10	%21,7	173	%34,6	
İyi	48	%16,6	15	%12,3	3	%7,0	11	%23,9	77	%15,4	
Çok İyi	9	%3,1	3	%2,5	3	%7,0	3	%6,5	18	%3,6	
Toplam	289	%100,0	122	%100,0	43	%100,0	46	%100,0	500	%100,0	

Ulaşım Hizmeti Yeterliliği ile yaşanılan yer arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=14,512; p=0,269>0.05).

Tablo 63. Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği	Cinsiyet						X ² /p
	Erkek		Kadın		Toplam		
	n	%	n	%	n	%	
Çok Kötü	48	%21,3	37	%13,5	85	%17,0	X ² =6,837 p=0,145
Kötü	63	%28,0	88	%32,0	151	%30,2	
Orta	77	%34,2	107	%38,9	184	%36,8	
İyi	31	%13,8	39	%14,2	70	%14,0	
Çok İyi	6	%2,7	4	%1,5	10	%2,0	
Toplam	225	%100,0	275	%100,0	500	%100,0	

Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile cinsiyet arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=6,837; p=0,145>0.05).

Tablo 64. Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki

Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği	Yaş								X ² /p
	14-17 Arası		18-21 Arası		22-25 Arası		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	8	%29,6	40	%13,7	37	%20,4	85	%17,0	X ² =14,183 p=0,077
Kötü	11	%40,7	86	%29,5	54	%29,8	151	%30,2	
Orta	7	%25,9	109	%37,3	68	%37,6	184	%36,8	
İyi	1	%3,7	50	%17,1	19	%10,5	70	%14,0	
Çok İyi	0	%0,0	7	%2,4	3	%1,7	10	%2,0	
Toplam	27	%100,0	292	%100,0	181	%100,0	500	%100,0	

Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile yaş arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=14,183; p=0,077>0.05).

Tablo 65. Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki

Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği	Okul Durumu										X ² /p
	Lise		Ön Lisans		Lisans		Hiçbiri		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	18	%12,0	13	%29,5	41	%19,9	13	%13,0	85	%17,0	X ² =20,136 p=0,065
Kötü	53	%35,3	6	%13,6	62	%30,1	30	%30,0	151	%30,2	
Orta	53	%35,3	21	%47,7	72	%35,0	38	%38,0	184	%36,8	
İyi	23	%15,3	4	%9,1	25	%12,1	18	%18,0	70	%14,0	
Çok İyi	3	%2,0	0	%0,0	6	%2,9	1	%1,0	10	%2,0	
Toplam	150	%100,0	44	%100,0	206	%100,0	100	%100,0	500	%100,0	

Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile okul durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=20,136; p=0,065>0.05).

Tablo 66. Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki

Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği	Ekonomik Durum								X ² /p
	İyi		Orta		Kötü		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	26	%15,0	47	%16,5	12	%28,6	85	%17,0	X ² =12,151 p=0,145
Kötü	53	%30,6	82	%28,8	16	%38,1	151	%30,2	
Orta	60	%34,7	112	%39,3	12	%28,6	184	%36,8	
İyi	31	%17,9	37	%13,0	2	%4,8	70	%14,0	
Çok İyi	3	%1,7	7	%2,5	0	%0,0	10	%2,0	
Toplam	173	%100,0	285	%100,0	42	%100,0	500	%100,0	

Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile ekonomik durum arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=12,151; p=0,145>0.05).

Tablo 67. Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki

Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği	Barınma Durumu										X ² /p
	Aile		Yurt		Kiralık Ev		Diğer		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	39	%13,4	20	%20,4	18	%24,3	8	%21,1	85	%17,0	X ² =15,320 p=0,224
Kötü	85	%29,3	30	%30,6	24	%32,4	12	%31,6	151	%30,2	
Orta	114	%39,3	30	%30,6	27	%36,5	13	%34,2	184	%36,8	
İyi	47	%16,2	15	%15,3	3	%4,1	5	%13,2	70	%14,0	
Çok İyi	5	%1,7	3	%3,1	2	%2,7	0	%0,0	10	%2,0	
Toplam	290	%100,0	98	%100,0	74	%100,0	38	%100,0	500	%100,0	

Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile barınma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=15,320; p=0,224>0.05).

Tablo 68. Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği	Yaşanılan Yer										X ² /p
	Büyükşehir		Şehir		İlçe		Kasaba Ve Köv		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	38	%13,1	26	%21,3	9	%20,9	12	%26,1	85	%17,0	X ² =11,591 p=0,479
Kötü	93	%32,2	36	%29,5	13	%30,2	9	%19,6	151	%30,2	
Orta	111	%38,4	41	%33,6	15	%34,9	17	%37,0	184	%36,8	
İyi	41	%14,2	18	%14,8	5	%11,6	6	%13,0	70	%14,0	
Çok İyi	6	%2,1	1	%0,8	1	%2,3	2	%4,3	10	%2,0	
Toplam	289	%100,0	122	%100,0	43	%100,0	46	%100,0	500	%100,0	

Barınma Hizmetlerinin Yeterliliği ile yaşanılan yer arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır(X²=11,591; p=0,479>0.05).

Tablo 69. Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği	Cinsiyet						X ² /p
	Erkek		Kadın		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	41	% 18,2	29	% 10,5	70	% 14,0	X ² =7,264 p=0,123
Kötü	77	% 34,2	95	% 34,5	172	% 34,4	
Orta	85	% 37,8	113	% 41,1	198	% 39,6	
İyi	20	% 8,9	35	% 12,7	55	% 11,0	
Çok İyi	2	% 0,9	3	% 1,1	5	% 1,0	
Toplam	225	% 100,0	275	% 100,0	500	% 100,0	

Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile cinsiyet arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=7,264; p=0,123>0.05).

Tablo 70. Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki

Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği	Yaş						X ² /p		
	14-17 Arası		18-21 Arası		22-25 Arası			Toplam	
	F	%	F	%	F	%		F	%
Çok Kötü	8	% 29,6	38	% 13,0	24	% 13,3	70	% 14,0	X ² =10,216 p=0,250
Kötü	11	% 40,7	105	% 36,0	56	% 30,9	172	% 34,4	
Orta	5	% 18,5	116	% 39,7	77	% 42,5	198	% 39,6	
İyi	3	% 11,1	30	% 10,3	22	% 12,2	55	% 11,0	
Çok İyi	0	% 0,0	3	% 1,0	2	% 1,1	5	% 1,0	
Toplam	27	% 100,0	292	% 100,0	181	% 100,0	500	% 100,0	

Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile yaş arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=10,216; p=0,250>0.05).

Tablo 71. Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki

Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği	Okul Durumu								X ² /p		
	Lise		Ön Lisans		Lisans		Hiçbiri			Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%		F	%

Çok Kötü	26	%17,3	11	%25,0	27	%13,1	6	%6,0	70	%14,0	X ² =16,021 p=0,190
Kötü	56	%37,3	13	%29,5	69	%33,5	34	%34,0	172	%34,4	
Orta	49	%32,7	15	%34,1	89	%43,2	45	%45,0	198	%39,6	
İyi	17	%11,3	5	%11,4	19	%9,2	14	%14,0	55	%11,0	
Çok İyi	2	%1,3	0	%0,0	2	%1,0	1	%1,0	5	%1,0	
Toplam	150	%100,0	44	%100,0	206	%100,0	100	%100,0	500	%100,0	

Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile okul durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=16,021; p=0,190>0.05).

Tablo 72. Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki

Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği	Ekonomik Durum								X ² /p
	İyi		Orta		Kötü		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	27	%15,6	35	%12,3	8	%19,0	70	%14,0	X ² =13,155 p=0,107
Kötü	57	%32,9	101	%35,4	14	%33,3	172	%34,4	
Orta	59	%34,1	121	%42,5	18	%42,9	198	%39,6	
İyi	26	%15,0	27	%9,5	2	%4,8	55	%11,0	
Çok İyi	4	%2,3	1	%0,4	0	%0,0	5	%1,0	
Toplam	173	%100,0	285	%100,0	42	%100,0	500	%100,0	

Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile ekonomik durum arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=13,155; p=0,107>0.05).

Tablo 73. Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki

Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği	Barınma Durumu										X ² /p
	Aile		Yurt		Kiralık Ev		Diğer		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	43	%14,8	12	%12,2	11	%14,9	4	%10,5	70	%14,0	X ² =8,298 p=0,761
Kötü	103	%35,5	35	%35,7	24	%32,4	10	%26,3	172	%34,4	
Orta	108	%37,2	38	%38,8	35	%47,3	17	%44,7	198	%39,6	
İyi	33	%11,4	12	%12,2	4	%5,4	6	%15,8	55	%11,0	
Çok İyi	3	%1,0	1	%1,0	0	%0,0	1	%2,6	5	%1,0	
Toplam	290	%100,0	98	%100,0	74	%100,0	38	%100,0	500	%100,0	

Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile barınma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=8,298$; $p=0,761>0.05$).

Tablo 74. Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği	Yaşanılan Yer										X ² /p
	Büyükşehir		Şehir		İlçe		Kasaba		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	40	%13,8	14	%11,5	5	%11,6	11	%23,9	70	%14,0	X ² =12,575 p=0,401
Kötü	97	%33,6	47	%38,5	17	%39,5	11	%23,9	172	%34,4	
Orta	112	%38,8	51	%41,8	18	%41,9	17	%37,0	198	%39,6	
İyi	37	%12,8	8	%6,6	3	%7,0	7	%15,2	55	%11,0	
Çok İyi	3	%1,0	2	%1,6	0	%0,0	0	%0,0	5	%1,0	
Toplam	289	%100,0	122	%100,0	43	%100,0	46	%100,0	500	%100,0	

Kariyer Kişisel Gelişim Çalışmalarının Yeterliliği ile yaşanılan yer arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=12,575$; $p=0,401>0.05$).

Tablo 75. Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği	Cinsiyet						X ² /p
	Erkek		Kadın		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	30	%13,3	31	%11,3	61	%12,2	X ² =4,217 p=0,377
Kötü	77	%34,2	94	%34,2	171	%34,2	
Orta	91	%40,4	111	%40,4	202	%40,4	
İyi	23	%10,2	38	%13,8	61	%12,2	
Çok İyi	4	%1,8	1	%0,4	5	%1,0	
Toplam	225	%100,0	275	%100,0	500	%100,0	

Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile cinsiyet arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=4,217$; $p=0,377>0.05$).

Tablo 76. Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki

Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği	Yaş								X ² /p
	14-17 Arası		18-21 Arası		22-25 Arası		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	5	%18,5	36	%12,3	20	%11,0	61	%12,2	X ² =6,299 p=0,614
Kötü	13	%48,1	97	%33,2	61	%33,7	171	%34,2	
Orta	7	%25,9	119	%40,8	76	%42,0	202	%40,4	
İyi	2	%7,4	38	%13,0	21	%11,6	61	%12,2	
Çok İyi	0	%0,0	2	%0,7	3	%1,7	5	%1,0	
Toplam	27	%100,0	292	%100,0	181	%100,0	500	%100,0	

Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile yaş arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=6,299; p=0,614>0.05).

Tablo 77. Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki

Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği	Okul Durumu										X ² /p
	Lise		Ön Lisans		Lisans		Hiçbiri		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	21	%14,0	9	%20,5	23	%11,2	8	%8,0	61	%12,2	X ² =15,717 p=0,205
Kötü	60	%40,0	12	%27,3	68	%33,0	31	%31,0	171	%34,2	
Orta	50	%33,3	18	%40,9	91	%44,2	43	%43,0	202	%40,4	
İyi	18	%12,0	5	%11,4	23	%11,2	15	%15,0	61	%12,2	
Çok İyi	1	%0,7	0	%0,0	1	%0,5	3	%3,0	5	%1,0	
Toplam	150	%100,0	44	%100,0	206	%100,0	100	%100,0	500	%100,0	

Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile okul durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=15,717; p=0,205>0.05).

Tablo 78. Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki

Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği	Ekonomik Durum						Toplam		X ² /p
	İyi		Orta		Kötü		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	26	%15,0	27	%9,5	8	%19,0	61	%12,2	X ² =9,630 p=0,292
Kötü	58	%33,5	101	%35,4	12	%28,6	171	%34,2	
Orta	64	%37,0	118	%41,4	20	%47,6	202	%40,4	
İyi	24	%13,9	35	%12,3	2	%4,8	61	%12,2	
Çok İyi	1	%0,6	4	%1,4	0	%0,0	5	%1,0	
Toplam	173	%100,0	285	%100,0	42	%100,0	500	%100,0	

Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile ekonomik durum arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=9,630; p=0,292>0.05).

Tablo 79. Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki

Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği	Barınma Durumu								Toplam		X ² /p
	Aile		Yurt		Kıralık Ev		Diğer		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	35	%12,1	9	%9,2	12	%16,2	5	%13,2	61	%12,2	X ² =12,485 p=0,408
Kötü	106	%36,6	33	%33,7	24	%32,4	8	%21,1	171	%34,2	
Orta	110	%37,9	43	%43,9	32	%43,2	17	%44,7	202	%40,4	
İyi	34	%11,7	13	%13,3	6	%8,1	8	%21,1	61	%12,2	
Çok İyi	5	%1,7	0	%0,0	0	%0,0	0	%0,0	5	%1,0	
Toplam	290	%100,0	98	%100,0	74	%100,0	38	%100,0	500	%100,0	

Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile barınma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=12,485; p=0,408>0.05).

Tablo 80. Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği	Yaşanılan Yer										X ² /p
	Büyükşehir		Şehir		İlçe		Kasaba Ve Köy		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	30	%10,4	15	%12,3	6	%14,0	10	%21,7	61	%12,2	X ² =8,668 p=0,731
Kötü	100	%34,6	43	%35,2	16	%37,2	12	%26,1	171	%34,2	
Orta	122	%42,2	47	%38,5	14	%32,6	19	%41,3	202	%40,4	
İyi	34	%11,8	16	%13,1	7	%16,3	4	%8,7	61	%12,2	
Çok İyi	3	%1,0	1	%0,8	0	%0,0	1	%2,2	5	%1,0	
Toplam	289	%100,0	122	%100,0	43	%100,0	46	%100,0	500	%100,0	

Karar Alma Mekanizmalarına Katılım Yeterliliği ile yaşanılan yer arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=8,668; p=0,731>0.05).

Tablo 81. Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği	Cinsiyet						X ² /p
	Erkek		Kadın		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	38	%16,9	41	%14,9	79	%15,8	X ² =5,460 p=0,243
Kötü	78	%34,7	93	%33,8	171	%34,2	
Orta	71	%31,6	109	%39,6	180	%36,0	
İyi	36	%16,0	29	%10,5	65	%13,0	
Çok İyi	2	%0,9	3	%1,1	5	%1,0	
Toplam	225	%100,0	275	%100,0	500	%100,0	

Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile cinsiyet arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=5,460; p=0,243>0.05).

Tablo 82. Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki

Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği	Yaş						Toplam		X ² /p
	14-17 Arası		18-21 Arası		22-25 Arası		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	4	%14,8	44	%15,1	31	%17,1	79	%15,8	X ² =2,609 p=0,956
Kötü	12	%44,4	97	%33,2	62	%34,3	171	%34,2	
Orta	8	%29,6	111	%38,0	61	%33,7	180	%36,0	
İyi	3	%11,1	37	%12,7	25	%13,8	65	%13,0	
Çok İyi	0	%0,0	3	%1,0	2	%1,1	5	%1,0	
Toplam	27	%100,0	292	%100,0	181	%100,0	500	%100,0	

Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile yaş arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=2,609$; $p=0,956>0.05$).

Tablo 83. Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki

Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği	Okul Durumu								Toplam		X ² /p
	Lise		Ön Lisans		Lisans		Hiçbiri		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	24	%16,0	11	%25,0	28	%13,6	16	%16,0	79	%15,8	X ² =15,181 p=0,232
Kötü	59	%39,3	11	%25,0	70	%34,0	31	%31,0	171	%34,2	
Orta	43	%28,7	19	%43,2	76	%36,9	42	%42,0	180	%36,0	
İyi	23	%15,3	3	%6,8	28	%13,6	11	%11,0	65	%13,0	
Çok İyi	1	%0,7	0	%0,0	4	%1,9	0	%0,0	5	%1,0	
Toplam	150	%100,0	44	%100,0	206	%100,0	100	%100,0	500	%100,0	

Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile okul durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=15,181$; $p=0,232>0.05$).

Tablo 84. Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki

Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği	Ekonomik Durum								X ² /p
	İyi		Orta		Kötü		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	27	% 15,6	43	% 15,1	9	% 21,4	79	% 15,8	X ² =9,614 p=0,293
Kötü	57	% 32,9	94	% 33,0	20	% 47,6	171	% 34,2	
Orta	69	% 39,9	101	% 35,4	10	% 23,8	180	% 36,0	
İyi	18	% 10,4	44	% 15,4	3	% 7,1	65	% 13,0	
Çok İyi	2	% 1,2	3	% 1,1	0	% 0,0	5	% 1,0	
Toplam	173	% 100,0	285	% 100,0	42	% 100,0	500	% 100,0	

Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile ekonomik durum arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=9,614; p=0,293>0.05).

Tablo 85. Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki

Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği	Barınma Durumu										X ² /p
	Aile		Yurt		Kiralık Ev		Diğer		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	47	% 16,2	11	% 11,2	16	% 21,6	5	% 13,2	79	% 15,8	X ² =9,895 p=0,625
Kötü	97	% 33,4	36	% 36,7	26	% 35,1	12	% 31,6	171	% 34,2	
Orta	101	% 34,8	41	% 41,8	23	% 31,1	15	% 39,5	180	% 36,0	
İyi	43	% 14,8	8	% 8,2	8	% 10,8	6	% 15,8	65	% 13,0	
Çok İyi	2	% 0,7	2	% 2,0	1	% 1,4	0	% 0,0	5	% 1,0	
Toplam	290	% 100,0	98	% 100,0	74	% 100,0	38	% 100,0	500	% 100,0	

Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile barınma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=9,895; p=0,625>0.05).

Tablo 86. Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği	Yaşanılan Yer										X ² /p
	Büyükşehir		Şehir		İlçe		Kasaba Ve Köy		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	40	%13,8	14	%11,5	11	%25,6	14	%30,4	79	%15,8	X ² =33,523 p=0,001
Kötü	101	%34,9	45	%36,9	11	%25,6	14	%30,4	171	%34,2	
Orta	109	%37,7	44	%36,1	15	%34,9	12	%26,1	180	%36,0	
İyi	39	%13,5	18	%14,8	5	%11,6	3	%6,5	65	%13,0	
Çok İyi	0	%0,0	1	%0,8	1	%2,3	3	%6,5	5	%1,0	
Toplam	289	%100,0	122	%100,0	43	%100,0	46	%100,0	500	%100,0	

Kötü Alışkanlıktan Koruma Yeterliliği ile yaşanılan yer arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($X^2=33,523$; $p=0,001<0.05$). Kasaba ve köy grubunda kötü alışkanlıktan koruma yeterliliği çok kötü olma oranı şehir grubuna göre yüksektir. Şehir grubunda kötü alışkanlıktan koruma yeterliliği kötü olma oranı ilçe grubuna göre yüksektir. Büyükşehir grubunda kötü alışkanlıktan koruma yeterliliği orta olma oranı kasaba ve köy grubuna göre yüksektir. Kasaba ve köy grubunda kötü alışkanlıktan koruma yeterliliği iyi olma oranı ilçe grubuna göre yüksektir. Kasaba ve köy grubunda kötü alışkanlıktan koruma yeterliliği çok iyi olma oranı büyükşehir grubuna göre yüksektir.

Tablo 87. Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Spor Faaliyetleri Yeterliliği	Cinsiyet						X ² /p
	Erkek		Kadın		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	27	%12,0	19	%6,9	46	%9,2	X ² =7,845 p=0,097
Kötü	54	%24,0	67	%24,4	121	%24,2	
Orta	95	%42,2	143	%52,0	238	%47,6	
İyi	41	%18,2	40	%14,5	81	%16,2	
Çok İyi	8	%3,6	6	%2,2	14	%2,8	
Toplam	225	%100,0	275	%100,0	500	%100,0	

Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile cinsiyet arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=7,845$; $p=0,097>0.05$).

Tablo 88. Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile Yaş Arasındaki İlişki

Spor Faaliyetleri Yeterliliği	Yaş								X ² /p
	14-17 Arası		18-21 Arası		22-25 Arası		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	0	%0,0	28	%9,6	18	%9,9	46	%9,2	X ² =6,292 p=0,615
Kötü	8	%29,6	72	%24,7	41	%22,7	121	%24,2	
Orta	16	%59,3	139	%47,6	83	%45,9	238	%47,6	
İyi	2	%7,4	45	%15,4	34	%18,8	81	%16,2	
Çok İyi	1	%3,7	8	%2,7	5	%2,8	14	%2,8	
Toplam	27	%100,0	292	%100,0	181	%100,0	500	%100,0	

Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile yaş arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=6,292; p=0,615>0.05).

Tablo 89. Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile Okul Durumu Arasındaki İlişki

Spor Faaliyetleri Yeterliliği	Okul Durumu										X ² /p
	Lise		Ön Lisans		Lisans		Hiçbiri		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	13	%8,7	7	%15,9	20	%9,7	6	%6,0	46	%9,2	X ² =9,567 p=0,654
Kötü	33	%22,0	11	%25,0	56	%27,2	21	%21,0	121	%24,2	
Orta	71	%47,3	21	%47,7	95	%46,1	51	%51,0	238	%47,6	
İyi	27	%18,0	5	%11,4	31	%15,0	18	%18,0	81	%16,2	
Çok İyi	6	%4,0	0	%0,0	4	%1,9	4	%4,0	14	%2,8	
Toplam	150	%100,0	44	%100,0	206	%100,0	100	%100,0	500	%100,0	

Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile okul durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=9,567; p=0,654>0.05).

Tablo 90. Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile Ekonomik Durum Arasındaki İlişki

Spor Faaliyetleri Yeterliliği	Ekonomik Durum						Toplam		X ² /p
	İyi		Orta		Kötü		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	16	%9,2	27	%9,5	3	%7,1	46	%9,2	X ² =1,511 p=0,993
Kötü	41	%23,7	70	%24,6	10	%23,8	121	%24,2	
Orta	79	%45,7	137	%48,1	22	%52,4	238	%47,6	
İyi	32	%18,5	43	%15,1	6	%14,3	81	%16,2	
Çok İyi	5	%2,9	8	%2,8	1	%2,4	14	%2,8	
Toplam	173	%100,0	285	%100,0	42	%100,0	500	%100,0	

Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile ekonomik durum arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=1,511; p=0,993>0.05).

Tablo 91. Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile Barınma Durumu Arasındaki İlişki

Spor Faaliyetleri Yeterliliği	Barınma Durumu								Toplam		X ² /p
	Aile		Yurt		Kiralık Ev		Diğer		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	22	%7,6	11	%11,2	8	%10,8	5	%13,2	46	%9,2	X ² =17,007 p=0,149
Kötü	70	%24,1	24	%24,5	22	%29,7	5	%13,2	121	%24,2	
Orta	13	%47,6	54	%55,1	29	%39,2	17	%44,7	238	%47,6	
İyi	52	%17,9	8	%8,2	13	%17,6	8	%21,1	81	%16,2	
Çok İyi	8	%2,8	1	%1,0	2	%2,7	3	%7,9	14	%2,8	
Toplam	29	%100,0	98	%100,0	74	%100,0	38	%100,0	500	%100,0	

Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile barınma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=17,007; p=0,149>0.05).

Tablo 92. Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Spor Faaliyetleri Yeterliliği	Yaşanılan Yer										X ² /p
	Büyükşehir		Şehir		İlçe		Kasaba Ve Köy		Toplam		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
Çok Kötü	22	%7,6	10	%8,2	5	%11,6	9	%19,6	46	%9,2	X ² =14,129 p=0,293
Kötü	70	%24,2	29	%23,8	9	%20,9	13	%28,3	121	%24,2	
Orta	140	%48,4	62	%50,8	19	%44,2	17	%37,0	238	%47,6	
İyi	50	%17,3	19	%15,6	8	%18,6	4	%8,7	81	%16,2	
Çok İyi	7	%2,4	2	%1,6	2	%4,7	3	%6,5	14	%2,8	
Toplam	289	%100,0	122	%100,0	43	%100,0	46	%100,0	500	%100,0	

Spor Faaliyetleri Yeterliliği ile yaşanılan yer arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (X²=14,129; p=0,293>0.05).

Tablo 93. Gençlik hizmetlerine yönelik algı puan ortalamaları

	N	Ort	Ss	Min.	Max.
Temel Hizmetlerin Yeterliliği	500	2,528	0,720	1,000	4,200
Sosyokültürel Mesleki Ve Sportif Hizmetlerin	500	2,744	0,698	1,000	4,830
Gençlik Hizmetleri Yeterlilik Algısı Genel	500	2,646	0,643	1,000	4,550

Gençlerin “temel hizmetlerin yeterliliği” zayıf 2,528±0,720 “sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği” orta 2,744±0,698 “gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel” orta 2,646±0,643 olarak saptanmıştır.

Tablo 94. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının barınma durumuna göre farklılaşma durumu

	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Temel Hizmetlerin Yeterliliği	Aile	290	2,555	0,723	1,016	0,385	
	Yurt	98	2,502	0,698			
	Kiralık	74	2,411	0,716			
	Diğer	38	2,616	0,753			
Sosyokültürel Mesleki Ve Sportif Hizmetlerin Yeterliliği	Aile	290	2,811	0,674	6,788	0,000	1>2 4>2 4>3
	Yurt	98	2,497	0,670			
	Kiralık	74	2,689	0,714			
	Diğer	38	2,978	0,768			
Gençlik Hizmetleri Yeterlilik Algısı Genel	Aile	290	2,694	0,633	3,582	0,014	1>2 4>2 4>3
	Yurt	98	2,499	0,602			
	Kiralık	74	2,563	0,656			
	Diğer	38	2,813	0,728			

Tek Yönlü Varyans Analizi

Gençlerin barınma durumuna göre sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(3, 496)}=6,788$; $p=0,000<0,05$). Farkın nedeni; Barınma durumu aile olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarının ($\bar{x}=2,811$), barınma durumu yurt olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,497$) yüksek olmasıdır. Barınma durumu diğer olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarının ($\bar{x}=2,978$), barınma durumu yurt olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,497$) yüksek olmasıdır. Barınma durumu diğer olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarının ($\bar{x}=2,978$), barınma durumu kiralık ev olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,689$) yüksek olmasıdır.

Gençlerin barınma durumuna göre gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(3, 496)}=3,582$; $p=0,014<0,05$). Farkın nedeni; Barınma durumu aile olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarının ($\bar{x}=2,694$), barınma durumu yurt olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarından ($\bar{x}=2,499$) yüksek olmasıdır. Barınma durumu diğer olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarının ($\bar{x}=2,813$), barınma durumu yurt olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarından ($\bar{x}=2,499$) yüksek

olmasıdır. Barınma durumu diğer olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarının ($\bar{x}=2,813$), barınma durumu kiralık ev olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarından ($\bar{x}=2,563$) yüksek olmasıdır.

Gençlerin temel hizmetlerin yeterliliği puanları barınma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir($p>0.05$).

Tablo 95. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının ekonomik duruma göre farklılaşma durumu

	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Temel Hizmetlerin Yeterliliği	İyi	173	2,554	0,782	3,385	0,035	1>3 2>3
	Orta	285	2,552	0,687			
	Kötü	42	2,252	0,622			
Sosyokültürel Mesleki Ve Sportif Hizmetlerin Yeterliliği	İyi	173	2,822	0,728	2,456	0,087	
	Orta	285	2,722	0,676			
	Kötü	42	2,575	0,700			
Gençlik Hizmetleri Yeterlilik Algısı Genel	İyi	173	2,700	0,687	3,037	0,049	1>3 2>3
	Orta	285	2,645	0,614			
	Kötü	42	2,429	0,616			

Tek Yönlü Varyans Analizi

Gençlerin ekonomik duruma göre temel hizmetlerin yeterliliği puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(2, 497)}=3,385$; $p=0,035<0.05$). Farkın nedeni; Ekonomik durum iyi olanların temel hizmetlerin yeterliliği puanlarının ($\bar{x}=2,554$), ekonomik durum kötü olanların temel hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,252$) yüksek olmasıdır. Ekonomik durum orta olanların temel hizmetlerin yeterliliği puanlarının ($\bar{x}=2,552$), ekonomik durum kötü olanların temel hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,252$) yüksek olmasıdır.

Gençlerin ekonomik duruma göre gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(2, 497)}=3,037$; $p=0,049<0.05$). Farkın nedeni; Ekonomik durum iyi olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarının ($\bar{x}=2,700$), ekonomik durum kötü olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarından ($\bar{x}=2,429$) yüksek olmasıdır. Ekonomik durum orta olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarının ($\bar{x}=2,645$), ekonomik durum kötü olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarından ($\bar{x}=2,429$) yüksek olmasıdır.

Gençlerin sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanları ekonomik durum değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir($p>0.05$).

Tablo 96. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının okul durumu göre farklılaşma durumu

	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Temel Hizmetlerin Yeterliliği	Lise	150	2,475	0,757	1,744	0,157	
	Önlisans	44	2,396	0,818			
	Lisans	206	2,535	0,699			
	Hiçbiri	100	2,650	0,647			
Sosyokültürel Mesleki Ve Sportif Hizmetlerin Yeterliliği	Lise	150	2,791	0,656	7,665	0,000	4>1 4>2 1>3 4>3
	Önlisans	44	2,599	0,775			
	Lisans	206	2,619	0,701			
	Hiçbiri	100	2,995	0,651			
Gençlik Hizmetleri Yeterlilik Algısı Genel	Lise	150	2,647	0,646	4,472	0,004	4>1 4>2 4>3
	Önlisans	44	2,506	0,770			
	Lisans	206	2,581	0,619			
	Hiçbiri	100	2,838	0,591			

Tek Yönlü Varyans Analizi

Gençlerin okul durumu göre sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(3, 496)}=7,665$; $p=0,000<0.05$). Farkın nedeni; Okul durumu hiçbiri olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarının ($\bar{x}=2,995$), okul durumu lise olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,791$) yüksek olmasıdır. Okul durumu hiçbiri olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarının ($\bar{x}=2,995$), okul durumu önlisans olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,599$) yüksek olmasıdır. Okul durumu lise olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarının ($\bar{x}=2,791$), okul durumu lisans olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,619$) yüksek olmasıdır. Okul durumu hiçbiri olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarının ($\bar{x}=2,995$), okul durumu lisans olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,619$) yüksek olmasıdır. Gençlerin okul durumu göre gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(3, 496)}=4,472$; $p=0,004<0.05$). Farkın nedeni; Okul durumu hiçbiri olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarının ($\bar{x}=2,838$), okul durumu lise olanların

gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarından ($\bar{x}=2,647$) yüksek olmasıdır. Okul durumu hiçbiri olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarının ($\bar{x}=2,838$), okul durumu önlisans olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarından ($\bar{x}=2,506$) yüksek olmasıdır. Okul durumu hiçbiri olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarının ($\bar{x}=2,838$), okul durumu lisans olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarından ($\bar{x}=2,581$) yüksek olmasıdır.

Gençlerin temel hizmetlerin yeterliliği puanları okul durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir($p>0.05$).

Tablo 97. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının yaşa göre farklılaşma durumu

	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Temel Hizmetlerin Yeterliliği	13-17 Arası	27	2,141	0,750	4,183	0,016	2>1 3>1
	17-21 Arası	292	2,553	0,695			
	21-25 Arası	181	2,545	0,741			
Sosyokültürel Mesleki Ve Sportif Hizmetlerin Yeterliliği	13-17 Arası	27	2,685	0,629	2,383	0,093	
	17-21 Arası	292	2,694	0,686			
	21-25 Arası	181	2,834	0,723			
Gençlik Hizmetleri Yeterlilik Algısı Genel	13-17 Arası	27	2,438	0,620	2,227	0,109	
	17-21 Arası	292	2,630	0,623			
	21-25 Arası	181	2,703	0,673			

Tek Yönlü Varyans Analizi

Gençlerin yaşa göre temel hizmetlerin yeterliliği puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(2, 497)}=4,183$; $p=0,016<0.05$). Farkın nedeni; Yaş 17-21 arası olanların temel hizmetlerin yeterliliği puanlarının ($\bar{x}=2,553$), yaş 13-17 arası olanların temel hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,141$) yüksek olmasıdır. Yaş 21-25 arası olanların temel hizmetlerin yeterliliği puanlarının ($\bar{x}=2,545$), yaş 13-17 arası olanların temel hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,141$) yüksek olmasıdır.

Gençlerin sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği, gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanları yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir($p>0.05$).

Tablo 98. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının yaşanılan yere göre farklılaşma durumu

	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Temel Hizmetlerin Yeterliliği	Büyükşehir	289	2,559	0,693	0,544	0,653	
	Şehir	122	2,508	0,727			
	İlçe	43	2,451	0,717			
	Kasaba Ve Köy	46	2,452	0,864			
Sosyokültürel Mesleki Ve Sportif Hizmetlerin Yeterliliği	Büyükşehir	289	2,818	0,677	2,670	0,047	1>2 1>4
	Şehir	122	2,664	0,654			
	İlçe	43	2,628	0,741			
	Kasaba Ve Köy	46	2,601	0,854			
Gençlik Hizmetleri Yeterlilik Algısı Genel	Büyükşehir	289	2,700	0,616	1,773	0,151	
	Şehir	122	2,593	0,633			
	İlçe	43	2,548	0,667			
	Kasaba Ve Köy	46	2,534	0,781			

Tek Yönlü Varyans Analizi

Gençlerin yaşanılan yere göre sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(3, 496)}=2,670$; $p=0,047<0,05$). Farkın nedeni; Yaşanılan yer büyükşehir olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarının ($\bar{x}=2,818$), yaşanılan yer şehir olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,664$) yüksek olmasıdır. Yaşanılan yer büyükşehir olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarının ($\bar{x}=2,818$), yaşanılan yer kasaba ve köy olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,601$) yüksek olmasıdır. Gençlerin temel hizmetlerin yeterliliği, gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanları yaşanılan yer değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir($p>0,05$).

Tablo 99. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının belediyelerin gençlere yönelik faaliyetlerine katılma göre farklılaşma durumu

	Grup	N	Ort	Ss	t	sd	p
Temel Hizmetlerin Yeterliliği	Evet	138	2,606	0,733	1,502	498	0,134
	Hayır	362	2,498	0,713			
Sosyokültürel Mesleki Ve Sportif Hizmetlerin Yeterliliği	Evet	138	2,966	0,699	4,475	498	0,000
	Hayır	362	2,659	0,680			

Gençlik Hizmetleri Yeterlilik Algısı Genel	Evet	138	2,802	0,650	3,402	498	0,001
	Hayır	362	2,586	0,631			

Bağımsız Gruplar T-Testi

Gençlerin belediyelerin gençlere yönelik faaliyetlerine katılma göre sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanları anlamlı farklılık göstermektedir($t_{(498)}=4.475$; $p=0.000<0,05$). Belediyelerin gençlere yönelik faaliyetlerine katılanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanları ($\bar{x}=2,966$), belediyelerin gençlere yönelik faaliyetlerine katılmayanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,659$) yüksek bulunmuştur.

Gençlerin belediyelerin gençlere yönelik faaliyetlerine katılma göre gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanları anlamlı farklılık göstermektedir($t_{(498)}=3.402$; $p=0.001<0,05$). Belediyelerin gençlere yönelik faaliyetlerine katılanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanları ($\bar{x}=2,802$), belediyelerin gençlere yönelik faaliyetlerine katılmayanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarından ($\bar{x}=2,586$) yüksek bulunmuştur.

Gençlerin temel hizmetlerin yeterliliği puanları belediyelerin gençlere yönelik faaliyetlerine katılma değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 100. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının belediyelerin gençlere yönelik hizmetlerden haberdar olma göre farklılaşma durumu

	Grup	N	Ort	Ss	t	sd	p
Temel Hizmetlerin Yeterliliği	Evet	211	2,573	0,741	1,193	498	0,234
	Hayır	289	2,495	0,703			
Sosyokültürel Mesleki Ve Sportif Hizmetlerin Yeterliliği	Evet	211	2,924	0,651	5,048	498	0,000
	Hayır	289	2,613	0,704			
Gençlik Hizmetleri Yeterlilik Algısı Genel	Evet	211	2,764	0,633	3,569	498	0,000
	Hayır	289	2,559	0,637			

Bağımsız Gruplar T-Testi

Gençlerin belediyelerin gençlere yönelik hizmetlerden haberdar olma göre sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanları anlamlı farklılık göstermektedir($t_{(498)}=5.048$; $p=0.000<0,05$). Belediyelerin gençlere yönelik hizmetlerden haberdar olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanları ($\bar{x}=2,924$), belediyelerin gençlere yönelik hizmetlerden haberdar

olmayanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,613$) yüksek bulunmuştur.

Gençlerin belediyelerin gençlere yönelik hizmetlerden haberdar olma göre gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($t_{(498)}=3.569$; $p=0.000<0,05$). Belediyelerin gençlere yönelik hizmetlerden haberdar olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanları ($\bar{x}=2,764$), belediyelerin gençlere yönelik hizmetlerden haberdar olmayanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarından ($\bar{x}=2,559$) yüksek bulunmuştur.

Gençlerin temel hizmetlerin yeterliliği puanları belediyelerin gençlere yönelik hizmetlerden haberdar olma değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 101. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının cinsiyete göre farklılaşma durumu

	Grup	N	Ort	Ss	t	sd	p
Temel Hizmetlerin Yeterliliği	Erkek	225	2,490	0,757	-1,063	498	0,288
	Kadın	275	2,559	0,687			
Sosyokültürel Mesleki Ve Sportif Hizmetlerin Yeterliliği	Erkek	225	2,736	0,724	-0,244	498	0,807
	Kadın	275	2,751	0,678			
Gençlik Hizmetleri Yeterlilik Algısı Genel	Erkek	225	2,624	0,679	-0,685	498	0,493
	Kadın	275	2,664	0,612			

Bağımsız Gruplar T-Testi

Gençlerin temel hizmetlerin yeterliliği, sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği, gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 102. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının gençlik kamplarına katılma durumuna göre farklılaşma durumu

	Grup	N	Ort	Ss	t	sd	p
Temel Hizmetlerin Yeterliliği	Evet	84	2,471	0,688	-0,784	498	0,433
	Hayır	416	2,539	0,726			
Sosyokültürel Mesleki Ve Sportif Hizmetlerin Yeterliliği	Evet	84	2,758	0,781	0,200	498	0,841
	Hayır	416	2,741	0,682			
Gençlik Hizmetleri Yeterlilik Algısı Genel	Evet	84	2,628	0,691	-0,280	498	0,780
	Hayır	416	2,649	0,634			

Bağımsız Gruplar T-Testi

Gençlerin temel hizmetlerin yeterliliği, sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği, gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanları gençlik kamplarına katılma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 103. Gençlik hizmetleri yeterlilik algısı puanlarının gençlik merkezlerinden haberdar olma durumuna göre farklılaşma durumu

	Grup	N	Ort	Ss	t	sd	p
Temel Hizmetlerin Yeterliliği	Evet	285	2,585	0,714	2,069	498	0,039
	Hayır	215	2,451	0,721			
Sosyokültürel Mesleki Ve Sportif Hizmetlerin Yeterliliği	Evet	285	2,892	0,645	5,636	498	0,000
	Hayır	215	2,547	0,719			
Gençlik Hizmetleri Yeterlilik Algısı Genel	Evet	285	2,753	0,622	4,368	498	0,000
	Hayır	215	2,504	0,644			

Bağımsız Gruplar T-Testi

Gençlerin gençlik merkezlerinden haberdar olma durumuna göre temel hizmetlerin yeterliliği puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($t_{(498)}=2.069$; $p=0.039<0,05$). Gençlik merkezlerinden haberdar olanların temel hizmetlerin yeterliliği puanları ($\bar{x}=2,585$), gençlik merkezlerinden haberdar olmayanların temel hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,451$) yüksek bulunmuştur.

Gençlerin gençlik merkezlerinden haberdar olma durumuna göre sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($t_{(498)}=5.636$; $p=0.000<0,05$). Gençlik merkezlerinden haberdar

olanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanları ($\bar{x}=2,892$), gençlik merkezlerinden haberdar olmayanların sosyokültürel mesleki ve sportif hizmetlerin yeterliliği puanlarından ($\bar{x}=2,547$) yüksek bulunmuştur.

Gençlerin gençlik merkezlerinden haberdar olma durumuna göre gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanları anlamlı farklılık göstermektedir($t_{(498)}=4.368$; $p=0.000<0,05$). Gençlik merkezlerinden haberdar olanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanları ($\bar{x}=2,753$), gençlik merkezlerinden haberdar olmayanların gençlik hizmetleri yeterlilik algısı genel puanlarından ($\bar{x}=2,504$) yüksek bulunmuştur.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Sosyal bir varlık olan ve topluluklar halinde yaşayan insan, bu güne kadar, ortak olan ve herkesi ilgilendiren işleri bir düzen ve sistem çerçevesinde yürütmenin yollarını aramıştır. Bunun için zamanla devlet mekanizmasını ve yerel örgütlenmeleri oluşturmuştur. Devletler genel anlamda tüm vatandaşların ihtiyaç duyduğu hizmetler ile ilgili düzenlemeleri ve uygulamaları yürütürken yerel örgütlenmeler ve yerel yönetimler belde halkının ihtiyaç duyduğu hizmetleri organize etmeye ve yerine getirmeye çalışmışlardır.

Hem geleneksel hem de modern yerel yönetimler yerel halkın ihtiyacı olan hizmetleri oluşturdukları çeşitli kurumlar ve yöntemlerle uygulama yoluna gitmişlerdir. Modern yerel yönetimler denildiğinde ilk akla gelen belediye yönetimleridir. Modern anlamda belediye yönetimleri kuruluşlarından itibaren temel belediye hizmetleri ile birlikte sosyal hizmetleri, sosyal yardımları ve sosyal faaliyetleri sunmaya, bunları zaman içinde geliştirmeye, halkın ihtiyaçları doğrultusunda güncellemeye, halkın talep ve beklentileri doğrultusunda yerine getirmeye çalışmışlardır.

19 yüzyılda sanayileşme ve kentleşme ile birlikte sosyal hizmetlere duyulan ihtiyaç artmış, sosyal devlet fikri ve uygulamaları ön plâna çıkmaya başlamıştır. Daha sonraki dönemlerde sosyal hizmetler ve sosyal yardımlar belediyeler tarafından da verilmeye başlamış ve sosyal belediye kavramı ve uygulamaları giderek yaygınlaşmıştır.

Türkiye’de Osmanlı döneminde geleneksel kurumlar tarafından yerine getirilen sosyal hizmetler, Cumhuriyet döneminde devlet eliyle yapılmaya başlanmıştır. Cumhuriyet’ in kuruluş yıllarından itibaren sosyal kurumlar ve uygulamalar zaman içinde kurulmuş ve yaygınlaşarak günümüze kadar gelmiştir.

Dünyada 1900’lü yıllardan itibaren uygulamaları olan sosyal belediye Türkiye’de kentlerde nüfus yoğunluğunun arttığı 1970’li yıllarda daha fazla gündeme gelmiş, halkın talep ve beklentileri bu hizmetlerin sunumunu zorunlu hale getirmiştir. Belediyeler bu yıllardan itibaren sosyal belediye uygulamalarına başlamışlardır. Sosyal belediye anlayışı ve uygulamaları geçen süre içinde ekonomik ve siyasal gelişmelere bağlı olarak artışlar ve azalışlar göstermesine rağmen genel anlamda gelişerek devam etmiştir. Bu gün tüm belediyeler bütçe imkânlarıyla orantılı bir şekilde tüm sosyal hizmetleri sunabilmektedir.

Son yıllarda önem kazanmaya başlayan bir sosyal belediyeçilik uygulaması da gençlik hizmetleridir. Türkiye’de gençlik politikalarını Gençlik ve Spor Bakanlığı belirlemektedir. Gençlik hizmetlerini plânlama ve koordine etmek, inceleme ve araştırmalar yapmak ve öneriler getirmek bakanlığın görevleri arasındadır. 638 Sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilât Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 7. maddesinde “Gençlik alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ile kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler ve üniversitelerin ilgili birimleri ile ilişkileri yürütmek” ifadesiyle çeşitli kurumlar ile birlikte mahalli idareler de sayılmaktadır. En yaygın mahalli idare olan belediyeler gençlik hizmetleri noktasında önemli bir yer tutmaktadır. 5393 Sayılı Belediye Kanunu ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunları belediyelere gençlik hizmetleri konusunda geniş bir görev ve yetki alanı tanımlamıştır. Kanunda belediyelerin gençler için; sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyet yapabileceği, bunlarla ilgili tesis ve bina yapımı, bakım ve onarımı, spor sporcu, spor kulüpleri ve eğitim kurumlarının aynı ve nakdi olarak desteklenmesi, meslek edindirme kursları, kültür, sanat ve spor kurslarının açılması gibi görevler sayılmıştır. Uygulamaya bakıldığında belediyeler gençlik hizmetleri kapsamında; sosyal faaliyetler, geziler, meslekî ve kültürel kurslar, spor faaliyetleri, spor kursları sporcu ve sporcunun desteklenmesi, kütüphaneler ve sosyal mekanlar, spor tesisleri, yüzme havuzları, park ve dinlenme alanları, spor kulüplerine ve eğitim kurumlarına destekler ve sosyal yardımlar olmak üzere bir çok alanda bu hizmetleri belediyeler tarafından sunulduğu görülmektedir.

Manisa BŞB, Şehzadeler Belediyesi ve Yunusemre Belediyelerinin faaliyet raporlarına bakıldığında Kanunda belirtilen ve yukarıda sayılan hizmetlerin verildiği görülmektedir. Ankette sorulan “Gençlik hizmetleri veren kurum ve kuruluşlar hangileridir?” sorusuna ankete katılan gençlerin %54 oranında belediyeler olarak cevap vermiştir. Bu durum belediyelerin gençler tarafından da gençlik hizmeti veren kurumlar olarak algılandığının göstergesidir. Ancak belediyelerde gençlere yönelik hizmetleri yürütmek üzere müstakil bir birimin bulunmadığı, bu hizmetlerin konu ve içerik olarak birbirinden farklı birimler tarafından yerine getirildiği göze çarpmaktadır. Bu durum gençlik hizmetlerinin bir bütün olarak değerlendirilememesine, sağlıklı bir plânlama etkin bir koordinasyon yapılamamasına sebep olmaktadır.

Yine faaliyet raporlarında belediyelerin en uzak mahallelere kadar çocuklara ve gençlere yönelik hizmetleri ulaştırdıkları, hizmet binaları tesis ettikleri görülmektedir.

Araştırmada sorulan “İlinizdeki gençlik merkezlerinden haberdar mısınız?” sorusuna gençlerin %57’ si evet cevabını vermiştir. Özellikle ilçe merkezlerinde gençlik merkezleri bir çok faaliyetin birlikte sunulduğu mekanlar olması sebebiyle gençler tarafından ilgi görmektedir. Belediyelerin gençlere yönelik dil kursları, spor, gezi, konser gibi faaliyetler düzenlediği görülmektedir. Ankette sorulan “ Belediyelerden almak istediğiniz hizmetler neler olabilir?” sorusuna gençlerin %52’si gezi organizasyonları, %52.8’i dil kursları, %38’i spor sahaları, %36’sı tiyatro cevabını vermiştir. Sonuçlara göre belediyelerin gençlerin ilgi alanlarına yönelik faaliyetler yaptıkları ancak bunların artırılması gerektiği sonucuna varılabilir.

Gençlere yöneltilen;

Gezi organizasyonlarını yeterli buluyor musunuz? %59,4 orta, iyi ve çok iyi,

Kültür organizasyonlarını yeterli buluyor musunuz? %60,2 orta, iyi ve çok iyi,

Meslekî eğitim kurslarını yeterli buluyor musunuz? %64,2 orta, iyi ve çok iyi,

Sosyal mekanları yeterli buluyor musunuz? %59,6 orta, iyi ve çok iyi,

Spor alanlarını yeterli buluyor musunuz? %61,8 orta, iyi ve çok iyi,

Ulaşım hizmetlerini yeterli buluyor musunuz? %53,6 orta, iyi ve çok iyi,

Barınma hizmetlerini yeterli buluyor musunuz? %52,8 orta, iyi ve çok iyi,

Kariyer ve kişisel gelişim çalışmalarını yeterli buluyor musunuz? %51,6 orta, iyi ve çok iyi,

Karar alma mekanizmalarına katılımlarını sağlamalarını yeterli buluyor musunuz? %53,6 orta, iyi ve çok iyi,

Kötü alışkanlıklardan korunmasına yönelik çalışmalarını yeterli buluyor musunuz? %50,0 orta, iyi ve çok iyi,

Spor faaliyetlerini yeterli buluyor musunuz? %66,6 orta, iyi ve çok iyi olarak cevaplamışlardır. Verilen cevaplara göre belediyelerin hizmetlerini gençlerin genel anlamda orta seviyede yeterli buldukları sonucuna ulaşılabilir. Belediyelerin gezi ve kültür organizasyonları ile meslekî eğitim kursları ve sportif faaliyetlerden memnuniyet düzeyini yüksek, gençlerin kötü alışkanlıklardan korunmasına yönelik

çalışmalarının, kariyer ve kişisel gelişim çalışmalarının, barınma ve ulaşım hizmetlerinin memnuniyet oranının ise düşük olduğu görülmektedir.

Yukarıda da belirttiği gibi belediyeler gençlere yönelik birçok faaliyet düzenlemektedir. Ancak plânlama ve koordinasyonun tek bir birim tarafından yapılmaması faaliyetlerin tüm gençlere ulaşamamasına ya da memnuniyet düzeyinin yüksek olmamasına yol açmaktadır

Belediyelerin faaliyet raporlarında yer alan hizmetler ve araştırma sonuçları birlikte değerlendirildiğinde;

Büyükşehir belediyeleri bünyelerinde sadece gençlik hizmetlerini takip eden, Gençlik hizmetleri daire başkanlıkları oluşturulabilir, diğer belediyelerde ise gençlik hizmetleri şube müdürlükleri kurulabilir.

Üniversitelerde ön lisans seviyesinde mevcut olan, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümlerinde, gençlik hizmetleri programları açılarak yaygınlaştırılabilir. Lisans düzeyinde bölüm ve program açılarak gençlik hizmetleri bilimsel ve akademik bir bakışla değerlendirilebilir.

Ağırlıklı olarak merkezî yönetim kuruluşu olan Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından verilmeye çalışılan gençlik hizmetleri, belediyeler tarafından daha geniş kitlelere ulaştırılabileceğinden, belediyelere bu hizmetleri etkin olarak yürütebilecekleri bütçe ayrılarak gençlik hizmetlerinin yerelde daha etkin ve verimli sunulması sağlanabilir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı gençlik hizmetleri sunumu yerine; belediyeler, diğer yerel yönetim aktörleri, sivil toplum kuruluşları ve diğer kurumların gençlik hizmetleri ile ilgili teşvik edilmeleri ve denetlenmeleri rolünü üstlenebilir. Gençlik hizmetlerini sunmaya yönelik ilkeleri, programları, projeleri, yöntemleri belirleyerek, yerel aktörler marifetiyle uygulamaya koyabilir.

Bakanlık tarafından gerçekleştirilen gençlik liderliği uygulaması, belediyeler tarafından yaygınlaştırılıp, belediye sınırları içinde yaşayan tüm gençlere ulaşılarak, gençlerin; sportif, kültürel, meslekî ve sanatsal alanlara yönlendirilmeleri sağlanabilir. Böylece geleceğin güvencesi olacak daha sağlıklı gençlerin yetiştirilmesi ile ülkenin geleceği daha sağlıklı bir yapıya sahip olan nesillere bırakılarak garantiye alınacağı söylenebilir.

KAYNAKÇA:

Al, Hamza. (2005). Cumhuriyet Döneminde Yönetim Anlayışı. İslâm Geleneğinden Günümüze Şehir Hayatı ve Yerel Yönetimler. (ss. 105-144). İstanbul: İlke Yayıncılık.

Altunışık, R., Çoşkun, R., Yıldırım, E. ve Bayraktaroğlu, S. (2001). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Sakarya: Sakarya Kitabevi.

Aktan, C. C. ve Özkıvrak Ö. (2008). Sosyal Refah Devleti. Ankara: Okutan Yayınları.

Aslan, Ş, Uyar, S, Güzel, Ş. (2018). Evde Sağlık Hizmetleri Uygulamasında Türkiye. *Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi (SAYOD)*. 1: 45-56.

Aydınlı, H. İ. (2004). Sosyo Ekonomik Dönüşüm Sürecinde Belediyeler. Ankara: Nobel Yayın.

Başaran, İ. Çiftçi, S. (2011). Yönetimler Arası İşbirliğinin Kentsel Yaşam Kalitesinin Geliştirilmesindeki Önemi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi, İİBF Dergisi*. 8(2): 251-274.

Bingöl, Y. Köse, H. D. (2017). 6360 Sayılı Kanun Sonrası Büyükşehir Belediyelerinde Sosyal Belediyecilik: Fırsatlar, Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Yerel Hizmetler*. (ss. 3-31). İstanbul: Der Yayınları.

Çadırcı, M. (1997) *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınevi.

Çelik, A. (2014). Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Örneği. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 16(1): 1-20.

Çelik, E. G. (2013). Yerel Yönetimlerin Sosyal Politikalara Etkisi. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çetiner, E. (1989). *Konaklama Yönetim Muhasebesi*. Ankara: Güney Grafik.

Çöpoğlu, M. (2014). Sosyal Belediyecilik ve Sorunları. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 5(2): 223-247

Doğu, G.A. (2013). Yakın Dönem Gençlik Ve Spor Politikalarının Değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Dursun, D. (2005). Cumhuriyet Dönemi Belediyeciliğinin Tarihsel Gelişimi. İslâm Geleneğinden Günümüze Şehir Hayatı ve Yerel Yönetimler. (ss. 97-104). İstanbul:

İlke Yayıncılık.

Elma, F. (2007). Türkiye'nin Belediyecilik Deneyimi ve Azerbaycan Belediyeciliği. Journal of Qafqaz University, 20 ss.168-178.

Eryılmaz, B. (2013). Kamu Yönetimi. 6.Baskı. Kocaeli: Umuttepe Yayınları.

Genç, İ. (2009). Neoliberal İktisat Politikaları Ve Sosyal Devlet Arasındaki İlişkilerin Analizi Ve Sosyal Devletin Geleceği. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Görmez, K. (1997). Yerel Demokrasi ve Türkiye. Ankara: Vadi Yayınları.

Keten, M. (1974). Türkiye' de Spor. Ankara: Ayyıldız Matbaası.

Koçak, Y. (2013). Türkiye'de Yerel Yönetimler. Ankara: Siyasal Kitabevi.

Manisa Belediyesi, Manisa Belediyesi Tarihçe- Belediye Başkanları- 1984-1989 Çalışma Raporu, Emek Matbaası, Manisa 1989.

Oktay, T. (2008). Belediye Kurumunun Tarihsel Gelişimi. Türkiye'de Yerel Yönetimler (ss. 145-165). Ankara: Nobel Yayın

Oktay, T. (2017). Gençliğe Yönelik Politika Ve Uygulamalarda Yerel Yönetimlerin Rolü. Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi. 6(3): 309-336.

Ortaylı, İ. (2000). Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Özgür, H. (2008). Yerel Siyaset Perspektifinden Bakışla Büyükşehir Belediyelerinde Kentsel Alan Yönetimi Uygulamaları. Yerel Siyaset. (ss.125-166). İstanbul: Okutan Yayınları.

Toprak, Z. (2014). *Yerel Yönetimler*. 9. Baskı. Ankara: Siyasal Kitabevi.

Salant, P. Dillman, D.A. (1994). How to Conduct Your Own Survey. Newyork: John Wiley & Sons, Inc.

Sevinç, İ. (2015). Sosyal Belediyecilik Uygulamalarında Kent Bilgi Sistemlerinin Kullanımı: Konya Büyükşehir Belediyesi Örneği. Yönetim ve Ekonomi Dergisi. 22(1): 201-218.

Seyyar, A. (2008). Yerel Siyasetin Gelişiminde Sosyal Politikaların Önemi. Yerel Siyaset. (ss. 240-258). İstanbul: Okutan Yayınları.

Sobacı, M. Z.ve Köseoğlu, Ö. (2016). Başkanlık Sistemlerinde Yerel Yönetimler ABD, Brezilya, Şili, Endonezya ve Güney Kore. 1.Baskı. İstanbul: Seta Yayınları.

Sunay, C. (2008). Türkiye’de Yerel Siyasetin Tarihi Gelişimi. Yerel Siyaset. (ss. 37-67). İstanbul: Okutan Yayınları.

Sümbüloğlu, K. (1993). Biyoistatistik. Ankara: Özdemir Yayıncılık.

Şemşit, S., Uçar, A., Başaran, İ. (2017). Avrupa Birliği Politikaları Bağlamında Büyükşehir Belediyelerinin Stratejik Plânlarında Yer Alan Sürdürülebilir Kent Önceliklerinin Değerlendirilmesi. Sosyal Bilimler Dergisi. 4(14): 40-63.

Türkoğlu, İ. (2013). Sosyal Devlet Bağlamında Türkiye’de Sosyal Yardım ve Sosyal Güvenlik. Akademik İncelemeler Dergisi (Journal of AcademicInquiries). 8(3): 275-305.

Uçar, A., Başaran, İ. ve Kaya, M. (2018), “Geçmişten Günümüze Manisa’da Belediyeciliğin Gelişimi”, GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE MANİSA (Şehzade II. Mehmed ve Manisa Tarihi - Kültürü - Ekonomisi) CİLT-3 içinde (Editörler: İ. M. Çağlar, F.Çiftçioğlu ve Z.Ustaoğlu),Manisa, ss. 2111- 2122.

Ulusoy, A. ve Akdemir, T. (2010). Mahalli İdareler. 6. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yay, S. (2014). Tarihsel Süreçte Türkiye’de Sosyal Devlet. 21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Dergisi. 3(9): 147-161.

Yenice, M.S. (2014). Türkiye’nin Kentsel Dönüşüm Deneyiminin Tarihsel Analizi. BAÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi. 16(1): 76-88.

Yıldırım, U. Göktürk, İ. (2008). Toplumsal Sorunların Çözümünde Yeni Belediyecilik Anlayışı: Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı. 1.Ulusal Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildiriler Kitabı. (ss237-267). Sakarya: Erkam Matbaası.

5393 Sayılı Belediye Kanunu.

5126 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu.

6360 Sayılı “On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.

1580 Sayılı Belediye Kanunu.

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu.

652 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname.

638 Sayılı Gençlik Ve Spor Bakanlığının Teşkilât Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2016 Yılı Faaliyet Raporu

Aile, Çalışma Ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2018 Yılı Faaliyet Raporu

Gençlik ve Spor Bakanlığı 2018 Yılı Faaliyet Raporu

Manisa Büyükşehir Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu

Manisa Büyükşehir Belediyesi 2018 Yılı Performans Programı

Şehzadeler Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu

Ulusal Gençlik Politika Belgesi.

Yunusemre Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu

İnternet Kaynakları

<http://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/64> Erişim Tarihi: 15.04.2019

<http://www.dpb.gov.tr/tr-tr/istatistikler> Erişim Tarihi: 19.03.2019

<https://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/29866,turkcesiydijipdf.pdf?0>Erişim Tarihi: 11.05.2019

<https://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/2018%20Faaliyet%20Raporu.pdf>Erişim Tarihi: 24.05.2019

<https://ailevecalisma.gov.tr> Erişim Tarihi: 02.03.2019

<http://www.mebpersonel.com/meb-personeli/meb-ogretmen-ve-ogrenci-sayisi-istatistiklerini-paylasti-h224851.html> Erişim Tarihi: 04.04.2018

http://www.manisa.bel.tr/Haberler/17412_ ihtiyac-sahiplerinin-yaninda-gida-bankasi-var.aspx Erişim Tarihi: 25.03.2018

<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=30709>Erişim Tarihi: 11.05.2019

<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27599> Erişim Tarihi: 14.06.2019

<http://www.tbb.gov.tr/belediyelerimiz/istatistikler/genel-istatistikler/>Erişim Tarihi: 15.04.2019

<http://www.gsb.gov.tr/HaberDetaylari/3/145120/genclik-ve-spor-bakanligi-butcesi-tbmm-plân-ve-butce-komisyonunda-kabul-edildi.aspx> Erişim Tarihi: 11.06.2019

<https://www.siviltoplum.gov.tr/yillara-gore-faal-dernek-sayilari> Erişim Tarihi: 17.06.2019

<https://www.mevzuatdergisi.com/2009/03a/02.htm>

<https://www.vgm.gov.tr/Documents/webicerik195.pdf> Erişim Tarihi: 16.06.2019

20:36

http://www.manisa.bel.tr/t35_mali-hizmetler-dairesi-

<baskanligi.aspx?sayfa=icerik&sid=> 20.06.2019

<http://www.manisa.bel.tr/> 21.06.2019

EKLER:

Ek 1: Belediyelerin Gençlik Hizmetlerinin Gençler Üzerindeki Algılarının Araştırılmasına Yönelik Anket Formu

CELAL BAYAR
ÜNİVERSİTESİ

**BELEDİYELERİN GENÇLİK HİZMETLERİNİN GENÇLER ÜZERİNDEKİ ALGILARININ
ARAŞTIRILMASI: MANİSA ÖRNEĞİ**

Değerli Genç;

Doldurmanız rica edilen bu anket formu Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı Yerel Yönetimler ve Kentleşme alanında Doç. Dr. Ahmet UÇAR danışmanlığında yürütülen tez çalışmasında kullanılmak üzere yüksek lisans öğrencisi Mehmet Kaya tarafından hazırlanmıştır. Sizden rica edilen isminizi vermeden anket sorularına cevap vermenizdir. Sizden toplanan veriler akademik çalışmalarda kullanılacak ve gençlik hizmetleri ile ilgili daha fazla bilgi sahibi olmamızı sağlayacaktır. Sonuçlar ilgililerle paylaşılacaktır. Gösterdiğiniz ilgiye şimdiden teşekkür ederim.

Doç. Dr. Ahmet UÇAR
MCBÜ İİBF Öğretim Üyesi

Mehmet KAYA
MCBÜ. Sos. Bil. Enst. Öğrencisi

Gençlerin Sosyo-Demografik Durumlarına Yönelik Sorular (A)

- 1) Cinsiyetiniz? () Erkek () Kadın
- 2) Yaşınız? () 14 ve altı () 14-17 () 18-21 () 22-25
- 3) Devam ettiğiniz Okul Türü? () Lise () Ön lisans () Lisans () Hiçbiri
- 4) Genel olarak ekonomik durumunu nasıl tanımlarsın?
() Çok iyi () İyi () Orta () Kötü () Çok kötü
- 5) Nerede ikamet etmektesiniz?
() Aile yanında () Yurtta () Pansiyonda () Akraba yanında () Kiralık Evde () Diğer
- 6) Yaşadığınız yeri nasıl tanımlarsınız?
() Büyükşehir () Şehir () İlçe () Kasaba () Köy
- 7) Serbest zamanlarınızı nasıl değerlendirirsiniz?
() Kitap () İnternet () Eğitim () Arkadaşlarımla Birlikte () Spor () Oyun

Gençlerin Gençlik Hizmetleri Algılarına Yönelik Sorular (B)

- 8) Gençlik hizmetleri veren kurum ve kuruluşlar hangileridir? (Birden çok işaretleme yapabilirsiniz)
() Belediyeler () Sivil Toplum Kuruluşları () Gençlik ve Spor Bakanlığı () Özel sektör
- 9) Yerel Yönetimlerden (Belediye) Gençlik Hizmetler anlamında beklentileriniz

nelerdir?

Spor Faaliyetleri Eğitim Faaliyetleri Gençlik Faaliyetleri Araştırma Faaliyetleri

Proje Faaliyetleri Kültürel faaliyetler Diğer.....

10) İlinizdeki gençlik merkezlerinden haberdar mısınız?

Evet Hayır

11) Gençlik ve izcilik kamplarına katıldınız mı?

Evet Hayır

12) Yerel Yönetimlerden almak istediğiniz hizmetler neler olabilir? (Birden çok işaretleme yapabilirsiniz)

Kamp Tiyatro Müzik kursları Dil eğitimi Okula yardımcı kurslar

Fotoğrafçılık Rehberlik Hizmeti Spor Sahaları Yaz Kursları Yüzme

Yazılım Tasarım ve Çizim Eğitimi Gezi Organizasyonları Diğer

13)Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik hizmetlerinden haberdar mısınız?

Evet Hayır Hizmetten yararlandım

14) Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik hizmetlerine/faaliyetlerine katıldınız mı/ yararlandınız mı?

Evet Hayır Hizmetten yararlandım

15) Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik gezi organizasyonlarını(Çanakkale İstanbul vs.) yeterli buluyor musunuz?

5 - Çok İyi 4 – İyi 3 – Orta 2 – Kötü 1 - Çok Kötü

16) Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik

kültür organizasyonlarını (konser seminer sergi vs.) yeterli buluyor musunuz?

5 - Çok İyi 4 – İyi 3 – Orta 2 – Kötü 1 - Çok Kötü

17) Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik meslekî eğitim kurslarını yeterli buluyor musunuz?

5 - Çok İyi 4 – İyi 3 – Orta 2 – Kötü 1 - Çok Kötü

18) Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik sosyal mekan (bilgi evi cafe park vs.) oluşturma çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

5 - Çok İyi 4 – İyi 3 – Orta 2 – Kötü 1 - Çok Kötü

19) Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik spor alanlarını yeterli buluyor musunuz?

5 - Çok İyi 4 – İyi 3 – Orta 2 – Kötü 1 - Çok Kötü

20) Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik ulaşım hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?

5 - Çok İyi 4 – İyi 3 – Orta 2 – Kötü 1 - Çok Kötü

21) Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik barınma hizmetlerini (yurt pansiyon ucuz konut) yeterli buluyor musunuz?

5 - Çok İyi 4 – İyi 3 – Orta 2 – Kötü 1 - Çok Kötü

22) Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik kariyer ve kişisel gelişim çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

5 - Çok İyi 4 – İyi 3 – Orta 2 – Kötü 1 - Çok Kötü

23) Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik bilgilendirme, bilinçlendirme ve karar alma mekanizmalarına katılımlarının sağlanmasına yönelik çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

5 - Çok İyi 4 – İyi 3 – Orta 2 – Kötü 1 - Çok Kötü

24) Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlerin kötü alışkanlıklardan korunmasına yönelik çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

5 - Çok İyi 4 – İyi 3 – Orta 2 – Kötü 1 - Çok Kötü

25) Manisa'daki Belediyelerin (Büyükşehir, Şehzadeler, Yunusemre) gençlere yönelik spor faaliyetlerini yeterli buluyor musunuz?

5 - Çok İyi 4 – İyi 3 – Orta 2 – Kötü 1 - Çok Kötü

Değerli Vaktinizi Ayırıp Anketi Cevapladığınız İçin Teşekkür Ederim.